

Správa o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie

„Územný plán obce (ÚPN-O) Podhorie, návrh“

**podľa zákona č.24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších
predpisov**

Žilina, október 2016

OBSAH

A ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	5
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	5
1. Označenie.....	5
2. Sídlo.....	5
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.....	5
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	5
1. Názov.....	5
2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).....	5
3. Dotknuté obce.....	5
4. Dotknuté orgány.....	6
5. Schvaľujúci orgán.....	6
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.....	6
B ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	6
I. Údaje o vstupoch.....	6
1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.....	7
2. Voda, z toho voda pitná, užitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.....	19
3. Suroviny – druh, spôsob získavania.....	24
4. Energetické zdroje – druh, spotreba.....	24
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.....	26
II. Údaje o výstupoch.....	32
1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.....	32
2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.....	33
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.....	36
4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).....	39
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).....	39
6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).....	39
C KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	40
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	40
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	41
1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.....	41
2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).....	45
3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.....	46
4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.....	47
5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.....	48

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.....	51
7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.....	60
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).....	61
9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).....	69
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.....	78
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).....	80
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).....	80
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.....	80
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	82
1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.....	82
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.....	83
3. Vplyvy na klimatické pomery.....	84
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).....	84
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).....	84
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).....	84
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).....	84
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.....	84
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.....	85
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.....	87
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.....	87
12. Iné vplyvy.....	87
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	87
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	89
V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom.....	96
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.....	96
2. Porovnanie variantov.....	96
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia.....	105
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	106
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie.....	106
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka).....	111

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	111
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	111
FOTOPRÍLOHA.....	113

A ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie.

Obec Podhorie

2. Sídlo.

Obecný úrad Podhorie
Podhorie č. 50
013 18 Podhorie

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Ing. arch. Vladimír Barčiak (osoba poverená obstarávaním návrhu ÚPN – O Podhorie v zmysle § 2a zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení, reg.č.263)

adresa: Gerlachovská 9, 010 08 Žilina

telefón: 0903 554 837

e-mail: barciak.ing.arch@gmail.com

možné miesto konzultácie:

- Obecný úrad Podhorie
- Závodská cesta č.4, 010 01 Žilina (Ing. arch. Barčiak)

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov.

Územný plán (ÚPN-O) obce Podhorie, návrh

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Žilinský kraj, okres Žilina, obec Podhorie. Vymedzené riešené územie ÚPN – O, ktorým je katastrálne územie obce, je tvorené výmerou katastrálneho územia obce – 641,6346 ha. Predmetom riešenia nie sú len koncentrované zastavané územia obce, ale aj prírodné, poľnohospodársky využívané územia a lesné územia v extravilánových polohách, ohraničené katastrálnou hranicou obce Podhorie.

3. Dotknuté obce.

Obec Podhorie
Obec Lietava

4. Dotknuté orgány.

Obec Podhorie

Obec Lietava

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie

Okresný úrad Žilina, odbor krízového riadenia

Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií

Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky

Okresný úrad Žilina, pozemkový a lesný odbor

Krajský pamiatkový úrad Žilina

Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia ochrany prírody

Žilinský samosprávny kraj

Dopravný úrad Žilina

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Ministerstvo zdravotníctva SR

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Žilina

Správa nehnuteľného majetku a výstavby Žilina

Regionálna veterinárna a potravinová správa

5. Schvaľujúci orgán.

Obecné zastupiteľstvo obce Podhorie

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

Návrh územného plánu obce sa nenachádza v blízkosti štátnych hraníc. Predmetná územnoplánovacia dokumentácia nebude mať vplyv presahujúci štátne hranice.

B ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

Spracovaný dokument „Územný plán (ÚPN-O) obce Podhorie, návrh“ sa posudzuje ako variant riešený v dokumentácii návrhu územného plánu a variant nulový - stav, ktorý by nastal ak by sa navrhovaný dokument neprijal. Keďže ide o návrh ÚPN – O obce, ktorá má menej ako 2000 obyvateľov a ktorý sa v zmysle zák.č. 50/76 Zb. v platnom znení vypracováva ako nevariantný návrh, neuvažuje sa s variantným riešením.

Návrh ÚPN – O definuje, resp. vymedzuje v riešenom území nasledovné funkčné územia v závislosti na podiele prevládajúcej funkcie vo vymedzenom území obce:

A	–	územia obytné s prevládajúcimi plochami rodinných domov
A1	–	územia obytné s plochami bytových domov
B	–	územia občianskej vybavenosti
B1	-	územia materskej školy
AB	–	zmiešané územia občianskej vybavenosti a rodinných domov
C	–	územia športu

C1	-	územia zjazdového lyžovania
D	-	územia rekreácie
E	-	územia výroby
F	-	územia cintorínov
G	-	územia biokoridorov
H	-	územia voľnej prevažne poľnohospodárskej krajiny
I	-	územia lesnej krajiny (hospodárske lesy)
I1	-	územia lesnej krajiny s legislatívne zvýšenou ochranou prírody (CHKO Strážovské vrchy, CHVÚ a ÚEV)
J	-	územia technickej vybavenosti

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Súčasný stav

Najrozšírenejšie typy pôdy na území obce Podhorie su rendzina a kambizem. Rendziny sa nachádzajú najmä medzi lesnými pôdami, kambizem rendzinová sa vyskytuje v západnej hornatejšej časti, kambizem pseudoglejová vo východnej, rovinatejšej a nižšie položenej časti územia, fluvizeme v úzkom páse pozdĺž vodných tokov. V riešenom území sa vyskytujú prevažne stredne ťažké pôdy (hlinité) a ťažké pôdy (ílovitohlinité).

Zoznam BPEJ v k.ú. Podhorie

BPEJ	Poznámka	Pôdne typy
0811002	chránená pôda	fluvizeme glejové pôdy stredne ťažké (lokálne ľahké), slabo skeletnaté, stredne hlboké,
0869212 0869412 0869512	chránená pôda chránená pôda	kambizeme pseudoglejové na flyši pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletovité, stredne hlboké
0870413		kambizeme pseudoglejové na flyši pôdy ťažké až veľmi ťažké (hlinité), slabo skeletovité, stredne hlboké,
0882672 0882882 0882872 0882673 0882772		kambizeme (typ) na flyši na výrazných svahoch pôdy stredne ťažké až ťažké (hlinité), stredne až silno skeletovité, všetky hĺbky
0892683		rendziny typické na výrazných svahoch: 12 – 25° pôdy stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), stredne až silno skeletovité, všetky hĺbky
0800893		pôdy na zrázoch nad 25°(bez rozlíšenia typu pôdy)

Chránené pôdy

Ochraň pôdných zdrojov podliehajú pôdy zaradené podľa kódu BPEJ do skupiny kvality 1 – 4. Takéto pôdy sa v území nevyskytujú. V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z., ktoré je platné od 1.4.2013 sa za chránené pôdy v k.ú. Podhorie považujú pôdy s kódom BPEJ: **0811002, 0869212, 0869412.**

Tab. Druhy pozemkov v k.ú. Podhorie

Druh pozemku	m ²
Orná pôda	1048033
Záhrady	108829
Ovocné sady	24086
TTP	1745722
Lesné pozemky	3070559
Vodná plocha	32050
Zastavané plochy a nádvoria	327109
Ostatné plochy	59958
Celková výmera k.ú	6416346

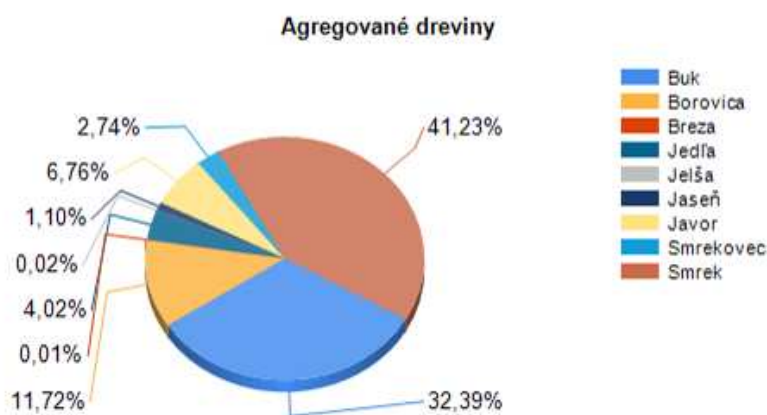
Zdroj: katasterportal.sk

Lesné pozemky

Lesné pozemky sa nachádzajú výlučne vo východnej, hornatinovej časti územia. Lesné porasty, ktoré sa na nich nachádzajú sú prevažne listnaté a zmiešané. Hlavné porastotvorné dreviny sú buk, smrek, borovica, javor, jedľa, smrekovec. Veľký monokultúrny porast smreka v lokalite Brezie v blízkosti obce bol následkom nevhodného hospodárenia a následne napadnutia škodcami v roku 2012 vyťažený a plochy boli vysadené bukovým, resp. zmiešaným porastom.

Súhrnné informácie - DREVINOVÉ ZLOŽENIE

Územie: katastrálne územie PODHORIE PRI SÚLOVE

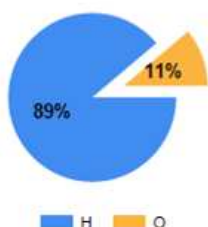
Drevina	Výmera v ha	Percento
Borovica	36,22	11,72 %
Breza	0,04	0,01 %
Buk	100,14	32,39 %
Jaseň	3,41	1,10 %
Javor	20,89	6,76 %
Jedľa	12,44	4,02 %
Jelša	0,07	0,02 %
Smrek	127,47	41,23 %
Smrekovec	8,47	2,74 %
Spolu	309,16	100,00 %

Stav k: 09.11.2015

© 2011 Národné lesnícke centrum Zvolen

Súhrnné informácie - VÝMERA PODĽA KATEGÓRIE LEŠA

Územie: katastrálne územie
PODHORIE PRI SÚĽOVE

Kategória leša	Výmera v ha
H	274,74
O	34,42
Spolu	309,16

Stav k: 09.11.2015

© 2011 Národné lesnícke centrum Zvolen

Prevažná výmera lesných porastov je zaradená do hospodárskych lesov, ochranné lesy subkategórie d) – ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy sa nachádzajú v hrebeňovej časti Súľovských skál. Ich hlavnou funkciou je ochrana pôdy.

Lesnú výrobu na území obce zásadne ovplyvňuje režim Programov starostlivosti o lesy vypracovaných pre LHC Turie, záujmy subjektov vlastniacich lesy a ochranné pásma rôznych druhov. Okrem prvotnej ťažobnej činnosti sa iné spracovanie vytŕaženého dreva na území obce nevykonáva. Časť lesov sa nachádza v chránených územiach, kde je obmedzené ich plné hospodárske využitie. Pre hospodárenie v lesoch sú vypracované programy starostlivosti o lesy (PSL), ktoré regulujú ťažbu, hospodárenie a ochranu lesných pozemkov. Katastrálne územie obce Podhorie sa nachádza v lesnom hospodárskom celku Turie. PSL pre LHC Turie bol vypracovaný v roku 2005 a je platný do roku 2014. Od roku 2015 do roku 2024 platí nový program starostlivosti o lesy.

Užívatelia lesov v k. ú. Podhorie sú:

- Lesné a pozemkové spoločenstvo Roháč Podhorie
- Pasienkové a lesné spoločenstvo Lietavská Závadka
- Pasienkové a pozemkové spoločenstvo Podhorie

Z lesníckeho hľadiska patrí územie do dvoch lesných oblastí, rozlohou prevažuje lesná oblasť 25 B Súľovské vrchy, menší počet porastov je v lesnej oblasti 24 Žilinská kotlina. Lesy v lesnej oblasti 25 B Súľovské vrchy sú semenárskou oblasťou č. 1 – Severoslovenská oblasť pre borovicu a buk, Západoslovenská oblasť pre dub zimný a č. 2 – Stredoslovenská oblasť pre jedľu. V lesnej oblasti 24 Žilinská kotlina sú semenárskou oblasťou č. 1 –

Severoslovenská oblasť pre jedľu, borovicu a buk, Západoslovenská oblasť pre dub zimný a Fatransko tatranská oblasť pre smrek. Katastrálnym územím obce prechádza vonkajšie pásmo hygienickej ochrany významného vodného zdroja Žilinského skupinového vodovodu, ktorý sa nachádza v obci Lietava. PHO 2° zasahuje územie v západnom smere od severnej časti rozhrania lesa a bezlesia (čiara PHO pokračuje v smere na juh cez enklávu vytŕaženého lesa) - poľnohospodársku pôdu, ale najmä lesy a lesnú pôdu.

Prvé pásmo hygienickej ochrany má vymedzené oplotením pozemku aj vrt – ako vodný zdroj pre obec Podhorie.

V lesných komplexoch prevažujú ihličnaté dreviny (59,71 %) nad listnatými (40,28 %). Celková zásoba ihličnatých drevín je 69 156 m³, listnatých 22 461 m³, spolu 91 617 m³. Prevláda smrek na 41,23 % výmery lesov, nasledujú buk 32,39 %, borovica 11,72 %, javor 6,76 %, jedľa 4,02 %, smrekovec 2,74 %, jaseň 1,10 %, jelša 0,02 %, breza 0,01 % výmery lesov.

Celková ročná ťažba ihličnatých drevín je 1 506,30 m³, z toho obnovná ťažba 1 425,30 m³ a výchovná ťažba 81,00 m³. Celková ročná ťažba listnatých drevín je 188,50 m³, z toho obnovná ťažba je 127,00 m³, výchovná ťažba 61,50 m³. Spolu ročná ťažba predstavuje 1 694,80 m³, z toho obnovná ťažba 1 552,30 m³, výchovná ťažba 142,50 m³.

Vo vekovej triede 0 – 20 rokov je 20,99 ha porastov, 21 – 40 rokov je 31,98 ha porastov, 41 – 60 rokov je 46,85 ha porastov, 61 – 80 rokov je 68,99 ha porastov, 81 – 100 rokov je 118,58 ha porastov, 101 – 120 rokov je 16,37 ha porastov, 121 – 140 rokov je 4,80 ha porastov. Vo vekovej triede nad 141 rokov je 0,60 ha porastov, zastúpený je tu najmä buk a borovica, tiež jedľa a javor.

Účelové lesy (U) napr. prímestské a rekreačné lesy (c) sa v katastrálnom území obce Podhorie nenachádzajú.

V ostatnom území príchodom človeka do územia pôvodné lesy ustúpili, vznikli lúky pasienky a polia. Bučiny a jedliny boli postupne premenené na smrekové monokultúry.

Nelesná drevinová vegetácia

Z NDV sa v katastri vyskytujú skupiny stromov na temenách pahorkov, líniová zeleň na hraniciach pozemkov, ako i zeleň popri poľných cestách a starých úvozoch. Významné sú brehové porasty potoka Podhorka, ako i potoka Lietavka, ktorý tečie tesne popri katastrálnej hranici, Močiarneho potoka a potoka Dubník. Významná remízka, ktorú tvorí skupina vzrastlých stromov sa nachádza vo vrcholovej časti Vrchdubie, v oblasti veľkoplošných orných pôd. Plošný drevinový porast sa vytvoril na strmom svahu zosuvu nad družstvom, charakter plošnej NDV majú sukcesne zarastajúce plochy lúk na svahu južne od intravilánu. Veľká remízka na lúkach sa vytvorila na podmáčanej pramennej oblasti bezmenného potoka v severnej časti k.ú. Ekologicky významné sú porasty erózných rýh na ornej pôde v severnej časti k.ú naviazané na alúvium Lietavky.

Lúky a pasienky

Súvislejšie plochy trávnych porastov sa nachádzajú v členitejšej západnej a v južnej časti k.ú. Veľké plochy lúk v severnej časti k.ú boli v súčasnosti zorané, aj keď druh pozemku v evidencii druhov pozemkov v katastri nehnuteľností zostáva stále TTP. Porasty nie sú ohrozené sukcesiou, lúky sa pravidelne kosia a vypásajú. Nelesná drevinová vegetácia je zastúpená v okrajových častiach, resp. na terénnych nerovnostiach. Trávne porasty sa nachádzajú aj na plochách, evidovaných v katastri ako orná pôda, t.č. sa jedná o intenzívne využívané pasienky, ohradené prenosným elektrickým oplotením.

Orná pôda

Veľká časť poľnohospodárskej pôdy sa využíva ako orná pôda. Orná pôda sa nachádza aj na plochách, ktoré majú vyššiu sklonitosť (aj nad 7°) a sú ohrozené intenzívnou vodnou eróziou. Na ornej pôde sa pestujú obiloviny, repka, krmoviny, liečivé rastliny - ostropestrec mariánsky. Maloplošne obhospodarovaná orná pôda tvorí políčka v mozaike s trávnyimi porastami v okolí zastavaného územia, ktoré sú obhospodarované s rôznou intenzitou. Časť plôch je využívaná každoročne, časť plôch je vo forme úhorov. Tieto plochy sa postupne menia na stavebné pozemky. Vlhké a podmáčané pôdy boli v minulosti masívne odvodňované, aby sa zlepšili technické podmienky na obrábanie. Meliorované boli pozemky v pramennej oblasti potôčika Dubník, ktorý bol drenážou v hornej časti zvedený pod zem, plochy ornej pôdy za družstvom, v lokalite Diel a na hranici s k.ú. Babkov.

Sady a záhrady

Vyskytujú sa v intraviláne v okolí rodinných domov, časť záhrad a sadov sa využíva na pestovanie plodín, časť už má len okrasný a rekreačný charakter.

Väčšia plocha sadov sa nachádza v náväznosti na intravilán na južnom okraji. Sad tvoria vysokokmene jabloní, v súčasnej dobe je prestarnutý, zanedbaný, oplotenie je poškodené, takže je voľne prístupný aj pre zver. V podraсте sa nachádzajú krovinové nálety drevín.

Plochy bývania a občianskej vybavenosti

Obec je charakteristická potočnou radovou zástavbou. Základná časť obce má zastavané územia s kompaktnou urbanistickou štruktúrou situované okolo Podhorského potoka a cesty III/2102 Lietavská Lúčka – Podhorie. Zastavané územie má dĺžku cca 600 m a šírku max.150 m. Prevažuje zástavba rodinných domov. Za dominantu je možné považovať kaplnku v strede obce. Základná občianska vybavenosť je postačujúca. Obec má materskú školu, kaplnku, kultúrny dom, knižnicu, obecný úrad, požiarňu zbrojnicu, prevádzku predajne potravín, pohostinstvo, futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko, svah zjazdového lyžovania s vlekom, sortiment služieb a remesiel. Mimo kompaktné zastavané územie sa nachádza samota na severnom okraji k.ú pri ceste smerom na Lietavskú Závadku.

Rekreačné a športové plochy

Podhorie patrí z hľadiska druhu turizmu k priestorom s prevládajúcim domácim turizmom, s formami turizmu – letný pobyt na horách a poznávací turizmus. Medzi aktivity s najväčším dlhodobým potenciálom radí ÚPN VÚC pobyt v lesnom – horskom prostredí, pešiu turistiku a pobyt na vidieku. Častým cieľom je Lietavský hrad v susednom katastrálnom území. Rekreačný priestor Súľov – Hradná prerastá v priestore východného hrebeňa Súľovských skál aj do katastrálneho územia obce Podhorie.

Územím športu je futbalové ihrisko v západnej časti k.ú, multifunkčné ihrisko na začiatku dolného konca a lyžiarsky svah zjazdového lyžovania pre začiatočníkov s vlekom v juhozápadnej časti katastra pod Dielom. Obec eviduje 27 chat, z toho 10 rekreačných a 17 záhradných domčekov.

Cyklotrasy

Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy je možné pre cyklistickú dopravu používať aj cesty III. triedy a preto je v obci hlavnou cyklistickou komunikáciou cesta III /2102, ktorá potom prechádza do ciest cykloturistických. Evidované cyklotrasy vyvedené z cesty III/2102 pokračujúce do Brezian a v opačnom smere cez Roháčske sedlo do Súľova a cez sedlo Patúch do Babkova. Veľký Súľovský okruh ktorý prechádza okolitými katastrálnymi územiami (aj po hranici k.ú. Podhorie na východnom hrebeni Súľovských skál) a na ktorý je možné sa naviazať miestnymi cyklotrasami začína v Žiline a cez Bánovu a Brezany je trasa vedená obcou Lietava do Babkova a cez sedlo Patúch, Súľov, sedlo Pod Bradou, sedlo Pod Hrabovým, sedlom Nad Peklinou, Bitarovú a Hôrky naspäť do Žiliny. Známe sú cyklotrasy Podhorie - Malá Čierna po modrej značke, v časti súbežné Predmier – Zbyňov po zelenej značke, a Súľov – Vrchteplá po žltej značke, Sedlo pri kríži – Bodiná žltá značka. Spojkou medzi cyklotrasami Rajeckou dolinou (modrou) a zeleným okruhom okolo Lietavského hradu je trasa Podhorie – križovatka trás (žltá značka). V zimnom období môžu cyklotrasy vedené mimo cesty III/2102 slúžiť ako značené upravované rekreačné bežecké lyžiarske trate. Obcou prechádzajú turistické chodníky, ktoré vo svojej severnej časti nadväzujú na Beskydský hradný triangel, tvorený hradmi Lietava, Súľov a Hričov.

Na križovatke ciest z Podhoria a Lietavskej Závadky do Súľova a Hričova sa začína Kalvária, so 14 -timi zastaveniami až na Roháčske sedlo, kde sa nachádza veľký kríž a altánok.

Priemyselné plochy

V priemyselnej výrobe je z obyvateľov obce Podhorie zamestnaných v obci 27 osôb. Drobné zariadenia výroby sú rozptýlené v obytnom území, kováčska dielňa a stolárska výroba predstavujú priemyselnú výrobu ako doplnkovú funkciu územia poľnohospodárskej výroby.

Cintorín

Cintorín s domom smútku je umiestnený na okrajoch obytnej zástavby v severnej časti stredu obce.

Pol'nohospodárske areály

V súčasnosti na území obce hospodári 1 súkromný chovateľ dobytky a drobnochovatelia. V obci sa zaoberá poľnohospodárskou prvovýrobou spoločnosť Turiec - AGRO, Poľnohospodárske družstvo Podhorie, ktoré zamestnáva 10 – 19 zamestnancov. V riešenom území je zriadený hospodársky dvor a mechanizačné stredisko potrebné k poľnohospodárskej prvovýrobe. V ňom je umiestnená administratíva spoločnosti, opravárenské stredisko – dielne, sklady poľnohospodárskych produktov (sýpka), mechanizačné stredisko s garážami vozidiel a strojov a objekty na dočasné uskladnenie poľnohospodárskych produktov. Zo živočíšnej výroby je v prenájme v areáli ustajnených len asi cca 10 ks dobytky, ktoré patria súkromnému hospodárovi, inak je celý areál zameraný na rastlinnú výrobu. Živočíšna výroba spoločnosti Turiec Agro, ktorý obhospodaruje rozhodujúcu časť poľnohospodárskych pozemkov v k.ú. Podhorie je umiestnená v poľnohospodárskom areáli v k.ú. Babkov.

Vodné toky a plochy

Najvýznamnejším vodným tokom v širšom území je rieka Rajčianka. Medzi jej prítoky patrí potok Lietavka, ktorý tečie na hranici s k.ú Lietava a do ktorého sa vlieva potok Podhorka, ktorý pramení na území obce. Vodné toky majú charakter prírodných podhorských potokov, sú neregulované, resp. len čiastočne regulované v zastavanom území. Korytá majú zahĺbené, prirodzene meandrujú, na brehoch sú vyvinuté brehovité porasty. Vodné plochy sa nevyskytujú.

Erózia pôdy

Pôda je ohrozená najmä vodnou eróziou. V riešenom území sú eróziou ohrozené takmer všetky poľnohospodárske pôdy, orné pôdy v svahovitom teréne sú vystavené stredne silnej, silnej až extrémnej erózii.

Navrhovaný stav

Návrh ÚPN – O Podhorie rešpektuje územia voľnej prevažne poľnohospodárskej krajiny, ako prevažujúce územia v katastri obce, predstavujúce priestory pre jednu z jej primárnych funkcií – rastlinnú poľnohospodársku výrobu. Napriek tomu pre naplnenie svojich zámerov sa nevyhne nevyhnutným záberom poľnohospodárskej pôdy, ktoré sa snaží minimalizovať. Pre zachovanie kvalít území voľnej poľnohospodárskej krajiny navrhuje zachovanie remízok a mimolesnej drevinovej vegetácie, ako prvkov zvyšujúcich biodiverzitu prostredia. Opatreniami na znižovanie erózie na poľnohospodárskej pôde, na čistotu podzemných a povrchových vôd a čistotu ovzdušia v obci navrhuje spôsoby eliminovania splavov pôdy a úniku prachu z pôdy do ovzdušia vhodnejšími spôsobmi jej obhospodarovania a odporúča vytvorenie nárazníkových pásiem najmä ornej pôdy od zastavaných území vo forme ovocných sádov, záhumienkov, záhrad, alebo zmeny ornej pôdy v nich na trvalé trávne porasty.

Predmetná činnosť si vyžaduje priame dočasné i trvalé zábery pôdy na jednotlivé navrhované aktivity:

Bývanie a občianska vybavenosť, služby

ÚPN – O Podhorie navrhuje nové bytové domy, najmä však rozvoj individuálnej bytovej výstavby v územiach, kde jednoznačne prevažuje funkcia bývania a ktoré sú navrhované ako monofunkčné, s doplnkovou funkciou občianskej vybavenosti, služieb a nezávadnej výroby, resp. rekreácie, ale aj v zmiešaných územiach s občianskou vybavenosťou. ÚPN – O Podhorie navrhuje pre funkciu bývania vhodné preluky a väčšie voľné enklávy územia obce nachádzajúce sa v súčasnom zastavanom území obce vrátane území určených pôvodným ÚPN – SÚ Lietava na zástavbu rodinných domov a doposiaľ nezastavaných. ÚPN – O Podhorie vymedzuje územie pre umiestnenie bytových domov v rozsahu cca 30 b. j.

Návrh riešenia funkcie bývania zohľadňuje evidované zámery a požiadavky na obec a opiera sa aj o proklamované investičné zámery z externého prostredia, ktoré našli uplatnenie aj vo schválenom zadaní. Zohľadňuje sa demografická miestna determinovanosť, očakávaná korekcia funkčného využívania územia (zmiešané územia, výroba, rekreácia) aj odhadovaná urbanistická rezerva.

Celková potreba bytov do roku 2030 predstavuje 80 bytov, urbanistická rezerva je 30 bytov. V súčasnom zastavanom území sa navrhuje umiestnenie 20 rodinných domov. Ostatné navrhované územia predstavujú disponibilné plochy pre celkový počet 60 rodinných domov.

V objektoch hromadného bývania je navrhovaných 30 bytov, čo predstavuje 27,3 % nových bytov a v objektoch individuálneho bývania (IBV) je celkový počet 80 bytov, čo je 72,7 % navrhovaných bytov.

ÚPN – O navrhuje rozvoj kompaktných obytných území v severnej časti obce v priestore medzi lokalitami Vajano a Zámotie vedľa poľnohospodárskeho dvora, v lokalite Dráhy, lokalite Diel v južnej časti obce a západne od obecného úradu, v okolí futbalového ihriska v lokalitách Nadsadie, Pri ihrisku a v lokalite Vyše dediny v západnej časti obce a vymedzuje pozemok pre reprofilovaný stavebne z MŠ upravený bytový dom (12 b.j.) a umiestnenie bytových domov v rozsahu cca 18 b.j. v blízkosti objektu obecného úradu.

Obec počíta so zriadením Domu sociálnych služieb (hlavne pre seniorov), do doby jeho vybudovania predpokladá zriadenie spoločnej jedálne a centrálnej kuchyne s navýšenými kapacitami aj v objekte novobudovanej materskej školy.

Územie cintorína je stabilizované, ÚPN – O Podhorie mu vymedzuje plochy výhľadového rozšírenia.

Základom kultúrno-spoločenského života v obci je miestny kultúrny dom, ktorý má svoje sídlo v združenom objekte z obecným úradom. V budove sú aj technické priestory pre potreby dobrovoľného hasičského zboru. Zoskupenie týchto funkcií sa nachádza na Čajovej ulici v centrálnej časti obce. Kultúrny dom má kapacitu 150 osôb. Je sem z bývalej školy presťahovaná obecná knižnica s viac ako 3 500 knihami, ktorá má 72 aktívnych čitateľov. V priestoroch požiarnej zbrojnice sú klubové priestory, využívané pre rôznorodé kultúrne aktivity. ÚPN – O Podhorie navrhuje nadstavbu, prístavbu a stavebné úpravy združeného objektu s cieľom rozšírenia priestorov pre kultúru, pre klubovú činnosť dôchodcov a mládeže, atď.

Zámerom obce je podporovať tvorbu nových stravovacích kapacít a založenie ubytovacích kapacít.

Uprednostnený bude vznik prevádzok s podávaním jedál najmä v priestore navrhovaného centra obce, najvhodnejšie v priestore námestia. Všeobecne však môžu byť umiestňované (okrem zmiešaného územia občianskej vybavenosti a rodinných domov) vždy len vo význame doplnkovej funkcie k funkcii inej, hlavnej (sociálna, výroba, šport).

ÚPN – O Podhorie navrhuje tiež nové ubytovacie kapacity hlavne vo väzbe na očakávanú návštevnosť regiónu, predovšetkým hradu Lietava a Súľovských skál; v tejto súvislosti navrhuje ubytovacie kapacity v rámci nadstavby, prístavby a stavebných úprav združeného objektu (obecný úrad, kultúrny dom, hasičská zbrojnica), v rámci rozvoja futbalového areálu. Ďalší rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacít ÚPN – O Podhorie predpokladá aj vo forme drobných zariadení typu penziónov a ubytovania v súkromí (privátov) a to ako v nových objektoch, tak aj v stavebne upravených existujúcich objektoch. Ich lokalizácia v území je možná len formou vedľajších funkcií a prípustných činností vymedzených v záväznej časti územného plánu. V návrhovom období je priestor na realizáciu ubytovacích služieb v celkovej kapacite 50 lôžok.

Návrh ÚPN – O Podhorie vyčleňuje aj plochy pre rozvoj sociálnej ubytovacej kapacity, dom sociálnych služieb.

ÚPN – O Podhorie navrhuje v zmysle POH obce Podhorie skvalitnenie služieb spojených s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, výkupom atď. Navrhuje malý obecný dvor na sústredenie technických prostriedkov obce využívaných v súvislosti s touto službou ako i údržbou verejných priestranstiev (odčlenením časti územia poľnohospodárskeho dvora) a vymedzuje plochy v zastavanom území pre kalendárový zber veľkoobjemového odpadu (zberové miesta), ako i ďalšie plochy v zmysle koncepcie – likvidácie odpadu uvedenej v kapitole Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.

Rekreácia a šport

Návrhy v oblasti rekreácie sú vymedzené v rozsahu požiadaviek (k roku 2030) predpokladaných 1 020 obyvateľov trvale žijúcich v obci, predovšetkým sú zamerané na možnosti každodennej rekreácie, ďalej v rozsahu potrieb obyvateľstva z oblasti viazaného cestovného ruchu (chalupy, chaty, hromadné ubytovanie) a pasantov, čo predstavuje v súčte v letnej sezóne 90 - 110 návštevníkov denne. Vychádza sa z predpokladu, že rekreačné potreby budú uspokojované nielen v rámci monofunkčne zameraných území - s prevládajúcou funkciou rekreácie (rekreačné „oddychové zóny“ v lesných územiach lesoparkového charakteru) a v dvoch športových areáloch, ale sekundárne - doplnkovo aj v rámci iných, inak funkčne zameraných plôch (obytných, územiach športu, lesných, stavieb pre kultúru) značené aj neznačené turistické a cykloturistické trasy vo voľnej krajine, sekundárne aj na území CHKO Strážovské vrchy, tiež na územiach susediacich obcí (Lietava, Lietavská Svinná-Babkov, Zbyňov, Brezany, Súľov – Hradná, Peklina, Paština Závada) a mesta Rajecké Teplice.

Základom územia športu sú futbalové a multifunkčné ihrisko a územie zjazdového lyžovania. Návrh ÚPN O Podhorie vymedzuje rozšírenie futbalového areálu smerom východným a navrhuje premiestnenie lyžiarskeho vleku a priestoru pre zjazdové lyžovanie smerom západným. Lokálne športoviská a detské ihriská sú súčasťou všetkých obytných území, území občianskej vybavenosti a rekreácie. Územie rekreácie je navrhované v lokalite Vajano, voľnejší spôsob využívania (chodníky, ohniská) je v zeleni lokality Dubie, doplnkovou funkciou je šport, drobné športové zariadenia.

Základom tohto druhu občianskej vybavenosti je a aj pre návrhové obdobie zostane športový areál, resp. futbalový areál slúžiaci organizovanému športu s futbalovým ihriskom. ŠK Podhorie má dve futbalové družstvá – mužov a dorastencov. Jeho rozvoj je navrhovaný východným smerom, kde vymedzený priestor umožní doplnenie o dve až tri menšie ihriská zo sortimentu basketbal, volejbal, tenis, detské ihriská, detské dopravné ihrisko. Areál v súčasnosti disponuje relatívne primeranými priestormi šatní a hygienických zariadení, navrhuje sa ich modernizácia a doplnenie stavbami ďalšieho zázemia. V areáli je navrhované vytvorenie podmienok aj pre organizovanie spoločenských a kultúrnych podujatí.

Oproti areálu súčasnej materskej školy je lokalizované multifunkčné ihrisko, ktoré návrh ÚPN – O Podhorie rešpektuje a navrhuje dovybaviť o hygienické zariadenie.

Krátky lyžiarsky vleak a priestor zjazdového lyžovania pre začiatočníkov navrhuje ÚPN – O Podhorie posunúť západným smerom a dovybaviť večerným osvetlením a hygienickými zariadeniami.

V hierarchii športovej vybavenosti obce a v poradí ako štvrté najvýznamnejšie športové centrum obce je vymedzené územie charakteru športovo-rekreačnej plochy ako oddychovej zóny v priestoroch Vajano s návrhom malých športových ihrísk, detského ihriska, ale aj parkovej zelene, pobytových priestorov s altánkami, ohniskami, lavičkami. Voľnejší spôsob využívania (chodníky, ohniská) je navrhovaný v zeleni lokality Dubie.

Umiestnenie menších športovísk (aj privátneho charakteru) sa predpokladá priamo v obytných územiach. Medzi menšie športoviská radí ÚPN – O Podhorie lokálne športoviská (školská mládež) a detské ihriská s trávnatým povrchom (musia byť oplatené).

Turistické trasy, pretože sú využívané tiež ako cyklistické trasy, letné (kolieskové lyže) a zimné lyžiarske bežecké trasy, korčuliarske trasy, obsahujú taktiež aspekt športu a treba ich preto radiť medzi športovú, ale aj rekreačnú vybavenosť územia.

Výroba, obchod

Výrobné územia charakteru priemyselnej výroby sa v súčasnosti v obci nenachádzajú. Jestvujúce prvky výrobného charakteru v zásade neprekračujú rámec významu drobnej remeselnej prevádzky. Územný plán obce v zmysle jedného z dôležitých cieľov obce, resp. v zmysle požiadaviek „Zadania“ vytvára územnoplánovacie predpoklady pre rozvoj takých druhov sekundárneho sektora hospodárstva, ktoré sú pre obec primerané pre možnosť založenia výrob nezávaďného charakteru (ochrana životného prostredia) a skladov bez požiadaviek na náročné materiálové vstupy a nároky na nadmernú dopravnú prácu, tiež obecný dvor vo význame dvora technických služieb obce pre plnenie úloh obce podľa platnej legislatívy, hlavne v oblasti ochrany životného prostredia (kompostovisko). ÚPN – O Podhorie podporuje rozvoj drobnej výroby potravín domáceho pôvodu, verejné bezpečné predvádzanie výrobných činností, ako ukážok remeselných zručností, výroby, remeselné činnosti, služby nadväzujúce na domáce materiálové zdroje (voda, domáce plodiny, rastliny, drevo, kožušina, včelárske produkty).

Funkcia výroby a skladov zostane v podmienkach obce v terciárnej polohe.

Primárny sektor bude aj naďalej na území obce výraznou zložkou výroby v rastlinnej, ale aj živočíšnej výrobe. V rastlinnej bude naďalej využívať produkčnú schopnosť orných pôd, čo sa prejavuje o.i. nadpriemernými výnosmi u hustosiatých obilovín, olejnin a liečivých rastlín pestovaných veľkovýrobné, pri ekologicky šetrnom prístupe k obrábaniu orných pôd a aj využívaní trvalých trávnych porastov. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje rastlinnú poľnohospodársku výrobu ako jednu z primárnych funkcií obce rozvíjajúcu sa na území obce, a to nielen z hľadiska jej územného rozsahu, ale aj ako činiteľa ovplyvňujúceho ráz voľnej krajiny územia obce.

Živočíšna výroba spočíva v zásade v chove niekoľkých dojníc na okraji areálu bývalého JRD (v súčasnosti cca 10 ks). Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje mierne zvýšené dnešné kapacity lokalizované v súčasných priestoroch.

Jestvujúci dvor slúži ako administratívno-technické, mechanizačné (opravárenské), skladové (sýpka), dočasné skladové a dopravné stredisko poľnohospodárskej veľkovýroby rozvíjanej na území obce a okolitých obcí. Je tam aj kováčska dielňa a stolárska výroba.

Návrh ÚPN – O Podhorie ponecháva poľnohospodársky dvor pre poľnohospodárske funkčné využitie, bez akéhokoľvek vymedzovania verejných dopravných priestorov na jeho území. Areál dvora musí zostať v pôvodných historicky založených hraniciach, ako základňa rozvoja jednej z primárnych funkcií na území obce.

Lesná výroba bude postupovať podľa Programov starostlivosti o lesy vypracovaných pre LHC Dubeň a LHC Turie. Okrem prvotnej ťažobnej činnosti sa iné spracovanie vyťaženej dreva na území obce nevykonáva. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje na území obce funkciu lesa v nezmenšenom rozsahu.

ÚPN – O Podhorie podporuje rozšírenie siete obchodov rozličného tovaru. Optimalizovaný stav kvantitatívneho ukazovateľa veľkosti predajnej plochy je 1,0 m² na obyvateľa. Keďže ide o mimoriadne dynamickú zložku základnej občianskej vybavenosti sa vzhľadom k stupňu územného plánu a mierky grafického spracovania javí najvhodnejším prístupom k jej riešeniu definovanie záväzných zásad a regulatívov pre zriaďovanie a umiestňovanie takýchto prevádzok. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje, že môžu byť umiestnené v ktoromkoľvek funkčnom okruhu obce, za predpokladu súladu s príslušnými legislatívnymi predpismi, uprednostňuje sa však vymedzený priestor zmiešaného územia občianskej vybavenosti a rodinných domov v centre obce, najmä v ťažiskovom priestore (najvyššieho významu) na krížení hlavnej a vedľajšej osi v priestore námestia.

ÚPN – O Podhorie podporuje rozvoj remeselníckych prevádzok a existujúcej drobnej výroby, rozširovanie sortimentu služieb, malých podnikov na spracovanie miestnej

surovinovej základne, zvyšovanie kvality služieb, ich pestrosti a dostupnosti. Kritéria pre služby všeobecne určuje dopyt na trhu. Riešenie ďalšieho sortimentu služieb drobného rozsahu z hľadiska objemu poskytovania služieb a priemetu činnosti do územia sa doslovne nepredpisuje, definujú sa záväzné regulatívy vyjadrujúce možnosti (aj vylučujúce podmienky) na pôsobenie konkrétnych druhov služieb v jednotlivých plošne a priestorovo homogénnych jednotkách sídla, v súlade s požiadavkami PHSR obce Podhorie.

Predpokladá sa čiastočná reprofiliácia areálu bývalého dvora JRD, na úrovni územia súčasného stavu. To znamená, že prevažujúce územie tu bude aj naďalej poľnohospodárska výroba, z ktorej sa odčlení a vymedzí nové územie - výrobné územie dopravnomo-mechanizačného dvora a územie výroby (sekundárny sektor, obecný dvor). ÚPN – O Podhorie predpokladá, že časť bývalého dvora a na dvor nadväzujúce výrobné územie zostane zoskupením viacerých menších prevádzok, areálov s rôznym funkčným zameraním z oblasti skladov, priemyselnej výroby, stavebníctva, vrátane areálu technických služieb obce. Jednotlivé druhy výrob, resp. činností musia spĺňať kritéria bezkonfliktného susedstva s okolitými obytnými územiami, resp. nesmú zhoršovať kvalitu životného prostredia k.ú. Podhorie. Musia spĺňať podmienky bez požiadaviek na náročné materiálové vstupy a nadmernú dopravnú prácu. Ich súčasťou je návrh obecného dvora – dvora technických služieb pre plnenie úloh obce v zmysle platnej legislatívy, najmä v oblasti ochrany životného prostredia (kompostovisko). ÚPN – O Podhorie navrhuje po obvode tohto kumulovaného výrobného územia výsadbu izolačnej zelene pozostávajúcej z kombinácie trávinatej, kríkovej a stromovej zelene. Parkoviská zamestnancov i návštevníkov a podnikovej dopravy ako i manipulačné plochy musia byť výhradne len na ploche výrobného územia. Nové nepriehľadné oplotenie výrobného územia musí spĺňať kritéria uplatňované na doplnkové stavby v obytnom i výrobnom území. Nové prevádzkové objekty tohto územia musia byť jednopodlažné s nízkymi sedlovými strechami.

Drobné prevádzky malých výrob, výrobných služieb, služieb bez preukázaného dopadu na životné prostredie obce (hluk, zápach, prach, exhaláty, odpady) môžu vznikať aj v obytných územiach a v odôvodnených prípadoch aj na územiach občianskej vybavenosti. Môže ísť o drobné remeselné a výrobné prevádzky – obuvnícke, stolárske, krajčírské, aranžérske, kožiarske a iné dielničky, poradenské, príp. projektové kancelárie a administratívne priestory. Podmienkou je, aby ich prevádzka nad obvyklú mieru nezaťažovala dopravný systém obce (napr. parkovanie prevádzkových vozidiel, ako i vozidiel návštevníkov na pozemku prevádzky). Treba dbať, aby sa prednostne realizovali adaptáciou, prístavbou, resp. stavebnými úpravami existujúcich, hlavne hospodárskych objektov (dielničky, sklady, bývalé garáže osobných motorových vozidiel).

Doprava

Dopravný systém navrhuje územný plán obce doplniť prvkami statickej dopravy, prímestskej hromadnej dopravy (prístrešky v mieste zastávok), cyklistických trás, peších trás a priestranstiev.

Zeleň

ÚPN – O Podhorie navrhuje doplnenie okolia územia poľnohospodárskej výroby o izolačnú zeleň, navrhuje tiež významné plochy zelene ako súčasť navrhovaného námestia (parková zeleň), území občianskej vybavenosti, športových areálov, hromadného bývania, mimo zastavaného územia. S cieľom zníženia pôsobenia hluku popri komunikáciach a pri výrobných územiach navrhuje izolačnú zeleň pozostávajúcu z kombinácie vysokej, nízkej

i strednej (krovinatej) zelene (6 m široký pás umožňuje znížiť hladinu hluku o 1dB) popri komunikáciách a pri výrobných územiach.

Významným príspevkom územného plánu v oblasti zelene je návrh vymedzenia podpory a doplnenia sprievodnej zelene pozdĺž celej dĺžky toku Podhorského, Močiarneho, Lietavského potoka a potoka Dubník a ostatných vodných tokov v katastrálnom území obce, vrátane revitalizácie regulovaných častí tokov.

Vyhodnotenie záberov pôdy

Urbanistický návrh rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v lokalitách zdokumentovaných v tabuľke – Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde.

Celková výmera stavebných lokalít v katastri Podhorie je **17,55** ha, z toho **4,57** ha je záber poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 1-8 – sú určené pre rozvoj bývania vo forme rodinnej zástavby a časť lokality 3 je funkčne určená pre rozvoj občianskej vybavenosti.

Lokalita 9 – je určená pre rozvoj rekreácie a prípadne občianskej vybavenosti.

Lokalita 10 – je určená pre rozvoj bývania vo forme rodinnej zástavby.

Lokalita 11 – je určená pre rozvoj hromadného bývania a materskú škôlku.

Lokalita 12 – je určená pre rozvoj bývania vo forme rodinnej zástavby.

Lokalita 13 – je určená pre rozvoj bývania vo forme rodinnej zástavby.

Lokalita 14 – je určená pre rozvoj občianskej vybavenosti.

Lokalita číslo	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Vykonané investičné zásahy v ha	Užívateľ poľnohosp. pôdy
				celkom v ha	z toho			
					kód/skupina BPEJ	Výmera lok. v ha		
1	Podhorie	IBV	3,94	0,98	0869412/7	0,97		Súkromné osoby
					0882882/9	0,01		
2	Podhorie	IBV	2,0	0,50	0869412/7	0,50		Súkromné osoby
3	Podhorie	IBV	0,78	0,04	0869412/7	0,04		Súkromné osoby
4	Podhorie	IBV	0,72	0,18	0869412/7	0,18		Súkromné osoby
5	Podhorie	IBV	0,99	0,25	0869412/7	0,25		Súkromné osoby
6	Podhorie	IBV	0,83	0,21	0869412/7	0,21		Súkromné osoby
7	Podhorie	IBV	1,33	0,35	0869412/7	0,27		Súkromné osoby
					0882672/9	0,08		
8	Podhorie	IBV+komunikácia	1,28	0,32	0869412/7	0,32		Súkromné osoby
9	Podhorie	IBV	0,44	0,12	0869412/7	0,04		Súkromné osoby
					0869212/6	0,07		
					0882673/9	0,01		
10	Podhorie	IBV	0,50	0,13	0870413/7	0,13		Súkromné osoby
11	Podhorie	HBV, MŠ	0,26	0,26	0869412/7	0,26		Súkromné osoby
12	Podhorie	IBV	1,05	0,26	0882672/9	0,26		Súkromné osoby
13	Podhorie	IBV	3,28	0,82	0869412/7	0,54		Súkromné osoby
					0882672/9	0,26		
					0869212/6	0,02		

14	Podhorie	OV	0,15	0,15	0869412/7	0,15		Súkromné osoby
Celkom lokality			17,55	4,57		4,57		

Poznámka: Hrubým písmom sú označené BPEJ, ktoré patria do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy

Dotknuté BPEJ patriace do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území obce Podhorie podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z.

Nariadením vlády SR č. 58/2013 z 13. marca 2013 o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa niektoré pôdy preradili do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Z dotknutých pôd sú v katastri obce Podhorie tieto BPEJ: **0869212/6, 0869412, 0811002**. Hrubo vyznačené BPEJ sú predmetom záujmu budúceho odňatia poľnohospodárskej pôdy.

Zábery pôdy vymedzené v rámci riešeného územia a zaradené do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy tvoria celkovo **4,57** ha.

Vyhodnotenie záberov lesných pozemkov

Nedochádza k záberom lesnej pôdy.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

Súčasný stav

V katastrálnom území obce Podhorie sa vyskytujú podzemné i povrchové vody.

Povrchové vody v zásade predstavujú potoky Podhorka, Močiarny potok, Lietavka, Dubník s prítokmi a ostatné vodné malé toky, občasne tečúce nesústredené vody a v princípe stojaté povrchové vody reprezentujú prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody, sústredenia vôd („vnútorná voda“ z prípadných záplav).

Podzemné vody reprezentuje predovšetkým podzemná voda pramenísk VZ a individuálnych studní. Vody z týchto priestorov sú prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Územie je bez výrazných znečisťovateľov povrchových vôd, nemá však dokončenú kanalizáciu, preto dochádza k občasnému nelegálnemu vypúšťaniu splaškov do rigolov a potoka. K plošnému znečisteniu mierne prispieva poľnohospodárska výroba, ktorá je však riadená ekologickým spôsobom, čím sa znižuje aj riziko znečistenia. V rámci terénnych prieskumov sa nezistili zdroje znečistenia na poľnohospodárskom dvore.

Dažďové vody sú odvádzané sporadicky vybudovaným systémom dažďovej kanalizácie a rigolov do recipientov.

Katastrálne územie obce Podhorie leží sčasti v pásme hygienickej ochrany (PHO) 2° (vonkajšom) vodného zdroja (VZ) Lietava. Obmedzenia z toho vyplývajúce sú stanovené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov č. 29/2005 Z. z.

V súčasnosti má obec Podhorie vybudovanú a kompletne zrekonštruovanú vodovodnú sieť, ktorej je aj prevádzkovateľom. Zdrojom vody sú 2 pramenné záchyty (so spoločnou výdatnosťou cca 1,5 l/s) a 1 vrt (1,8-2 l/s). Z dvoch záchytovej je pitná voda gravitačne privádzaná do zbernej nádrže a odtiaľ čerpaná a vedená privádzacím výtláčnym potrubím do novovybudovaného vodojemu o objeme 180 m³, ktorý leží na kóte 508,31 m n.m. Z vrtu je vedený výtlak priamo do vodojemu. Tieto miestne zdroje pitnej vody obce majú PHO 1. stupňa tvorené ich oplotením.

Z vodojemu pokračuje rozvod vody hlavným rozvádzacím potrubím DN 100 do obce. Existujúca vodovodná sieť slúži na zabezpečenie obyvateľstva pitnou a požiarou vodou. Pokrýva celú jestvujúcu zástavbu v obci. Rozvádzacie potrubie v obci je DN 50 -100, materiál PE, v miestach kde to bolo možné je riešené ako zokruhované. Jednotlivé nehnuteľnosti v obci sú pripojené na verejný vodovod pomocou vodovodných prípojk, na ktorých sú osadené fakturačné meradlá.

Na jednotlivých trasách sú umiestnené uzávery a armatúrne šachty, taktiež nadzemné, resp. podzemné požiarne hydranty.

Zastavané územie zásobované z verejného vodovodu leží v nadmorskej výške cca. 430 – 490 m n.m., t.j. hydrostatický pretlak vo vodovodnej sieti v závislosti od VDJ Podhorie je cca 0,78 – 0,18 MPa (STN 755401 a vyhl. 684/2006 Z.z. stanovuje maximálny pretlak vo vodovodnej sieti 0,6 MPa resp. 0,7 MPa). Taktiež stanovuje pri zložitej členitosti terénu a v zástavbe na okraji obce hydrodynamický pretlak najmenej 0,15 MPa (obmedzenie výšky zástavby do 2 nadzemných podlaží), resp. 0,25 MPa. Najnižšie položené zásobované objekty ležia v lokalite „Dráhy“. Tu by mal byť na rozvádzacom potrubí osadený redukčný ventil, ktorý zabezpečí maximálny hydrostatický pretlak vo vodovode 0,6 resp. 0,7 MPa.

Tabuľka Systém zásobovania pitnou vodou pre obec Podhorie pozostáva:

p.č.	Názov objektu	Popis objektu
1	vodný zdroj: podzemný vrt + 2 pramenné záchyty	Vrt (výdatnosť: 1,8 – 2,0 l/s) Pramenné záchyty (spolu 1,5 l/s)
2	privádzacie výtláčne potrubie	- materiál: PE - dimenzia/dĺžka: D75 (DN65) / 320 m
3	vodojem Podhorie	- využitelný objem: 180 m ³ - kóta vodojemu: 508,31 m n.m.
4	rozvádzacie vodovodné potrubie pre obec	- materiál: PE - dimenzia/dĺžka: D110 (DN100) / 2070 m - dimenzia/dĺžka: D90 (DN80) / 2020 m - dimenzia/dĺžka: D63 (DN50) / 400 m

Z výrazného rozvoja obce Podhorie v poslednom období vyplýva aj značný nárast počtu obyvateľov. V súčasnosti v obci žije 860 trvalo žijúcich obyvateľov, ktorí v zmysle vyhlášky č. 684/2006 Z.z. majú dennú potrebu vody cca 116 m³/d (viď tabuľku nižšie). Problémom je zabezpečiť takúto potrebu vody z jestvujúcich vodných zdrojov počas celého roka pre súčasný stav a tým viac pre návrhové obdobie. Pri doporučenej výdatnosti zdrojov (spolu cca 3,3 – 3,5 l/s) predstavuje denná výroba vody pre súčasný stav obyvateľstva cca 285– 302 m³/d. Vodné zdroje nie sú stabilné, t.j. výdatnosť zdrojov nie je počas celého roka garantovaná na doporučenej výdatnosti. Dochádza k ich značnému kolísaniu hlavne počas suchých období bez zrážok, čo sa môže prejaviť nedostatkom pitnej vody v obci.

Z uvedeného vyplýva, že z dlhodobého hľadiska jestvujúci zdroj pitnej vody nebude dostatočný. Preto ako riešenie prichádza do úvahy zásobovanie obce z iného vodného zdroja –

napr. z pripravovaného vodovodu DN150 z obce Lietava do Lietavskej Závadky, na ktorý je v čase vypracovania návrhu ÚPN – Podhorie vydané územné rozhodnutie.

Okrem obecného vodovodu sa v obci nachádza aj rozvod pitnej vody pre potreby miestneho dvora poľnohospodárskej veľkovýroby. Ten sa skladá z vodného zdroja, vodojemu (10 m³) a zásobného potrubia.

Potreba požiarnej vody

Na jednotlivých trasách sú umiestnené nadzemné, resp. podzemné požiarne hydranty tak, aby zároveň plnili aj prevádzkové požiadavky určené pre vodovodnú sieť. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie vonkajšej požiarnej vody. Vnútornú potrebu požiarnej vody majú vybrané objekty zabezpečenú podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov, resp. vnútorných požiarnych hydrantov.

Výpočet potreby pitnej vody pre súčasný stav vid' nasledujúca tabuľka (podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 Z.z. zo dňa 14.11.2006):

- pre bytový fond (kd = 2,0; kh = 1,8) – veľkosť územia do 1000 obyv.:
 - špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov, podľa vyhlášky ÚPN - O Podhorie navrhuje 120 l. obyv.⁻¹.d⁻¹
 - pre služby resp. občiansku vybavenosť: 15 l. obyv.⁻¹.d⁻¹
 - počet obyvateľov: 860 (ŠU 2014)

Popis	MJ	počet MJ	ŠP	kv	ŠPu	Qd		kd	Qd,max		kh	Qh,max	počet dní	Qr
			[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]		[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[l.s ⁻¹]		
Bytový fond	obyv.	860	120	1,0	120	103,2	1,19	2,0	206,4	2,39	1,8	4,30	365	37668
občianska vybavenosť	obyv.	860	15	1,0	15	12,9	0,15	2,0	25,8	0,30	1,8	0,54	260	3354
						116,1	1,3		232,2	2,7		4,8		41022

t.j.

Denný maximálny prietok (pre súčasný stav odberateľov):

$$Q_{p,návrh} = Q_d = 116\,100 \text{ l.d}^{-1} = 1,3 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{m,návrh} = Q_{d, \max} = 232\,200 \text{ l.d}^{-1} = 2,7 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,návrh} = Q_{h, \max} = 4,8 \text{ l.s}$$

$$\text{Ročná potreba vody: } Q_{\text{ročné}} = 41022 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Posúdenie využiteľného objemu jestvujúceho vodojemu (1x180 m³) pre súčasný stav:

$$V_{\min, \text{potrebné}} = \min(0,6 \times Q_m) = \min(0,6 \times Q_{d, \max}) = 0,6 \times 232,2 = \min. 139 \text{ m}^3$$

Z posúdenia vyplýva, že pre potreby súčasného stavu obyvateľstva v obci pri 100% zásobovaní obyvateľstva by bol jestvujúci vodojem 1x180 m³ dostatočujúci. Posúdenie je v súlade s STN 75 5302 a STN 92 0400.

V obci Podhorie nie je vybudovaný funkčný systém odkanalizovania. Splaškové odpadové vody (od 212 domov a bytov) sú likvidované v žumpách a odvádzané autorizovaným prepravcom do najbližšej ČOV, septikoch (vyústené do miestnych recipientov) a domových ČOV. V obci nie je vybudovaný ucelený systém odvedenia dažďových vôd. Obec sa nachádza v dobrom odtokovom území, s miestnymi recipientmi do ktorých sú dažďové vody odvádzané pomocou systému povrchových priekop a jarkov a lokálnych úsekov dažďovej kanalizácie.

PÁSMA HYGIENICKEJ OCHRANY VODNÉHO ZDROJA (zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a vyhl.č.29/2005 Z.z.)

Pásmo hygienickej ochrany I. stupňa vodných zdrojov Podhorie

Pásmo hygienickej ochrany II. stupňa vodného zdroja Lietava

Navrhovaný stav

Navrhovaná zástavba leží rozptýlene v celom zastavanom území obce. V zmysle ÚPN – O Podhorie sa predpokladá do roku 2030 nárast počtu obyvateľov v obci o 160 (počet bytov: + 80 + rezerva 30).

Výpočet potreby pitnej vody vid' nasledujúca tabuľka (návrh pre 100 % zásobovaného obyvateľstva) podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 zo dňa 14.11.2006:

- pre bytový fond ($k_d = 1,6$; $k_h = 1,8$) – veľkosť územia od 1000 do 5000 obyv.:
- špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov. Podľa vyhlášky ÚPN – O Podhorie navrhuje 120 l. obyv⁻¹.d⁻¹
- pre služby resp. občiansku vybavenosť: 25 l. obyv⁻¹.d⁻¹

Ozn. lokality	Popis	MJ	počet MJ	ŠP	kv	ŠPu	Qd		kd	Qd,max		kh	Qh,max	počet dní	Qr
				[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]		[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[l.s ⁻¹]		[m ³ .r ⁻¹]
	Navrhovaný stav						23,2	0,3		37,1	0,43		0,77		8048
1	Bytový fond	obyv.	160	120	1,0	120	19,2	0,22	1,6	30,7	0,36	1,8	0,64	365	7008
2	občianska vybavenosť	obyv.	160	25	1,0	25	4,0	0,05	1,6	6,4	0,07	1,8	0,13	260	1040
	Súčasný stav						124,7	1,4		199,5	2,3		4,16		43258
3	Bytový fond	obyv.	860	120	1,0	120	103,2	1,19	1,6	165,1	1,91	1,8	3,44	365	37668
4	občianska vybavenosť	obyv.	860	25	1,0	25	21,5	0,25	1,6	34,4	0,40	1,8	0,72	260	5590
Spolu (navrhovaný + súčasný)							147,9	1,7		236,6	2,7		4,9		51306

t.j.

Potreba pitnej vody pre celé územie (návrh):

(100 % zásobovaného obyvateľstva):

$$Q_{p,návrh} = Q_d = 147\,900 \text{ l.d}^{-1} = 1,7 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{m,návrh} = Q_{d, \max} = 236\,600 \text{ l.d}^{-1} = 2,7 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,návrh} = Q_{h, \max} = 4,9 \text{ l.s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody: } Q_{\text{ročné}} = 51\,306 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Posúdenie využiteľného objemu jestvujúceho vodojemu (1x180 m³) pre navrhovaný stav – rok 2030:

$$V_{\min, \text{potrebné}} = \min(0,6 \times Q_m) = \min(0,6 \times Q_{d, \max}) = 0,6 \times 236,6 = \min. 142 \text{ m}^3$$

Z dôvodu prekategORIZOVANIA obce do vyššej kategórie (od 1000 do 5000 obyvateľov) nedošlo k pomerovému navýšeniu potreby vody oproti súčasnemu stavu. Preto aj z posúdenia vyplýva, že pre potreby navrhovaného počtu obyvateľstva v obci pri 100% zásobovaní obyvateľstva je jestvujúci vodojem 1x180 m³ dostačujúci. Posúdenie je v súlade s STN 75 5302 a STN 92 0400.

Navrhované územia určené pre výstavbu viac – menej korešpondujú s jestvujúcou zástavbou. Bude ležať v nadmorskej výške cca. 430 – 495 m n.m., t.j. hydrostatický pretlak vo vodovodnej sieti v závislosti od VDJ Podhorie je cca 0,78 – 0,13 MPa (STN 755401 a vyhl. 684/2006 Z.z. stanovuje maximálny pretlak vo vodovodnej sieti 0,6 MPa resp. 0,7 MPa). Taktiež stanovuje pri zložitej členitosti terénu a v zástavbe na okraji obce hydrodynamický pretlak najmenej 0,15 MPa (obmedzenie výšky zástavby do 2 nadzemných

podlaží, resp. 0,25 MPa). Najnižšie položené zásobované objekty ležia v lokalite „Dráhy“. Tu by mal byť na rozvážacom potrubí osadený redukčný ventil, ktorý zabezpečí maximálny hydrostatický pretlak vo vodovode 0,6 resp. 0,7 MPa.

Najvyššiu položenú zástavbu (pri vodojeme) sa navrhuje umiestniť tak, aby boli dodržané tlakové pomery aspoň 0,15 MPa (od minimálnej hladiny vo vodojeme) v mieste napojenia na vodovod. Pri danom tlaku platí obmedzenie výšky zástavby do 2 nadzemných podlaží. Inak bude potrebné objekt (objekty) riešiť pomocou automatickej tlakovej stanice (ATS) pre dosiahnutie požadovaných tlakových parametrov.

Existujúca vodovodná sieť je rozsahom dostatočná a rozšíriteľná, vytvára vhodné podmienky aj pre navrhovaný rozvoj. Pokrýva celé územie. Je vedená prevažne vo verejných komunikáciách a zeleni. Korešponduje so súčasnou, resp. budúcou zástavbou. Vytvára podmienky pre jednoduché napojenie navrhovaných objektov.

Pre nové vetvy vodovodov sa navrhuje uprednostniť trasovanie v komunikáciách, vyhnúť sa súkromným pozemkom s problémami vstupov pre výstavbu a obsluhu. Budovať ich tak, aby zabezpečovali aj potrebu požiarnej vody – s nadzemnými hydrantmi. Tiež sa navrhuje v čo najväčšej miere budovať vodovodný systém ako okruhový, čím sa docieli vyššia kvalita dodávanej pitnej vody ako i dostupnosť dodávky v prípade porúch na vodovodnom potrubí (možnosť dodávky z 2 smerov). Na vhodných miestach je potrebné osadiť trasové uzávery. Vodovodné potrubie sa navrhuje ukladať do nezámrznej hĺbky. Potrubie budovať z rúr z PE, resp. tvárnej liatiny, dimenziu jednotlivých vetiev odporúča ÚPN – O Podhorie DN 80 - DN 100 (nie menej, ak má vodovod slúžiť aj na požiarne účely). Podotýka sa, že dimenzia potrubia DN100 dokáže zabezpečiť aj požiarnu vodu do prietoku cca 12 l.s⁻¹, DN 80 do prietoku cca 7,5 l.s⁻¹.

Pri návrhu zástavby ÚPN – O Podhorie sa požaduje rešpektovať trasy existujúcich vodovodných potrubí a polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem (zákon č. 442/2002 Z.z.).

Jednotlivé navrhované nehnuteľnosti v lokalitách sa navrhuje napojiť na verejný vodovod pomocou vodovodných prípojok, na ktorých bude osadená vodomerná zostava spolu s fakturačným vodomermom. Jej umiestnenie sa navrhuje v objektoch, resp. vo vodomerných šachtách ležiacich mimo objektu (v závislosti od priestorových pomerov).

Vybudovaná vodovodná sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Navrhovaná vodovodná sieť bude zásobovať lokality pitnou, resp. požiarou vodou. Kvalita pitnej vody musí zodpovedať príslušnému Nariadeniu vlády SR č.354/2006 Z.z.

Z dlhodobého hľadiska sa miestne vodné zdroje javia ako nedostatočné (vzhľadom na ich nestabilitu). Preto ako riešenie prichádza do úvahy napojenie miestnych vodovodov v obci na plánovaný vodovod DN150 z Lietavy do Lietavskej Závadky. Tlakové pomery v tomto rozvode limituje vodojem Lietava (1x 400 m³), s kótami hladín max/min: 466,85/463,35 m n.m. Tieto sú pre zásobovanie obce Podhorie nedostatočné a preto bude potrebné na prepoji z tohto vodovodu na obecný vodovod vybudovať automatickú tlakovú stanicu (ATS), ktorá nám zvýši pretlak vo vodovode na potrebnú úroveň – cca na kótu hladiny vo vodojeme Podhorie (cca 510 m n.m.).

Zabezpečenie požiarnej vody

Na nových trasách je potrebné osadiť nadzemné požiarne hydranty, rozmiestnenie podľa príslušnej STN. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie vonkajšej požiarnej vody (DN100 dokáže zabezpečiť aj požiarnu vodu do prietoku cca 12 l.s⁻¹, DN 80 do prietoku cca 7,5 l.s⁻¹). Pri ďalšom návrhu zástavby v riešenom území treba brať na to ohľad, poprípade zabezpečenie požiarnej vody riešiť z potrubia, ktoré zabezpečí dostatočné množstvo požiarnej vody. Alternatívne možno zabezpečiť požiarnu vodu aj iným spôsobom

(napr. požiarňou nádržou, zabezpečením odberného miesta vo vodnom toku, a pod.). Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z.z.

Odkanalizovanie územia splaškovou kanalizáciou bude riešené gravitačnou kanalizáciou, napojenou na systém obce Lietava a ukončenej v kanalizačnom zberači vedenom z Rajeckej doliny.

3. Suroviny – druh, spôsob získavania.

Predmetná činnosť si nevyžaduje využitie surovín z miestnych zdrojov. V riešenom území sa neevídujú objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana nerastných surovín, neevídujú sa staré banské diela. Na území obce Podhorie sa neťažia žiadne nerastné suroviny.

4. Energetické zdroje – druh, spotreba.

Elektrická energia

Súčasný stav

Záujmové územie obce Podhorie je zásobované elektrickou energiou z uzla 110/22 kV Lietavská Lúčka po VN odbočke z linky číslo 253 Rajec – Lietavská Lúčka.

22 kV VN sieť

VN odbočka z linky č.253 je realizovaná po betónových stĺpoch z ktorej sú prevedené vzdušné VN prípojky k stožiarovým trafostaniciam T1 až T4, kiosková trafostanica T5 je prepojená VN káblom zemou.

Transformačné stanice

Odberatelia elektrickej energie v riešenom území sú zásobovaní z piatich trafostaníc o celkovom inštalovanom výkone transformátorov 920 kVA.

Sekundárne vedenia

Sekundárna sieť je riešená vzdušným rozvodom po betónových stĺpoch (staršia zástavba), pripravovaná zástavba v lokalitách „Kopce“ a „Vodojem“ ma vybudovanú káblovú NN sieť zemou, vyvedenú z kiosku trafostanice Vodojem.

Vonkajšie osvetlenie v pôvodnej časti obce je riešené vzdušným rozvodom po NN sietí, v lokalitách Kopce a Vodojem VO bude riešené káblom zemou po oceľových stĺpoch.

Navrhovaný stav

Nepredpokladá sa využívanie elektrickej energie v území obce Podhorie pre potrebu výroby tepla a varenie. V súčasnosti je na tento účel využívaný zemný plyn a predpokladá sa jeho použitie i v návrhovom období do roku 2030.

Prekládky energetických zariadení je potrebné riešiť v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. § 45.

VN vedenie a trafostanice

V jestvujúcej distribučnej VN sietí sa navrhuje :

- výstavba trafostanice T7- 160 kVA v lokalite „Nadsadie“
- rekonštrukcia trafostanice T4 (lokalita Lán) na 250 kVA
- v lokalite „Lán“ sa navrhuje úprava trasy VN vedenia z dôvodu jeho prekážky pre navrhovanú bytovú výstavbu. VN vedenie zo smeru od Lietavskej Lúčky, od

bodu za križovaním cesty (v smere na obec Lietavská Svinná) a Močiarného potoka bude preložené južne, obíde rozvojovú plochu a napojí sa na VN vedenie od smeru Lietavská Svinná.

- vzdušná VN prípojka pre T4 bude zrušená a nahradí sa VN závesným káblom.

Poznámka : Transformačné stanice sa navrhujú riešiť podľa požiadaviek na odbery elektrickej energie.

Sekundárny rozvod

- elektrické NN rozvody sa budú v navrhovanej zástavbe realizovať káblami zemou, v rozptýlenej zástavbe na okrajových územiach vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch, čo je pre daný charakter vidieckej zástavby vyhovujúce
- z navrhovaných trafostaníc je potrebné riešiť vývody do jestvujúcej NN siete
- rozvod pre verejné osvetlenie s káblovou NN sieťou sa navrhuje budovať káblovým rozvodom.

OCHRANNÉ PÁSMO

V riešenom území sa nachádzajú sa elektrické vedenia pri ktorých je potrebné rešpektovať ich ochranné pásmo od krajných vodičov na každú stranu podľa zákona č. 251/2012 Z.z. :

- 22 kV vedenie vzdušné 10 m
- 22 kV kábel v zemi 1 m
- 22 kV závesný kábel 1 m
- stožiarová trafostanica od konštrukcie 10 m
- kioskové trafostanice nevyžadujú ochranné pásmo

Zásobovanie elektrickou energiou bude i naďalej zo vzdušných liniek z Lietavy (časť vedenia sa navrhuje preložiť) a z Lietavskej Svinnej - Babkova a z ich odbočiek k posilneným trafostaniciam na území obce.

Plyn

Súčasný stav

Zásobovanie zemným plynom je zabezpečené z integrovanej STL plynárenskej siete do 0,3 MPa a spoločnej regulačnej stanice plynu v obci Lietava. Na STL plynovodnú sieť sú pripojené obce Lietava, Lietavská Svinná, Podhorie a Lietavská Závadka.

Miestne STL rozvody plynu do 0,3 MPa sú vybudované potrubným materiálom z lineárneho polyetylénu (LPE rady SDR 11). Hlavný rozvod od križovatky na Lietavskú Závadku je riešený potrubím o dimenzii D 110. Ostatná miestna sieť je vybudovaná o dimenziách D 90 a D 62.

V súčasnosti je v obci pripojených na zemný plyn z celkovo obývaných bytov cca 95% domácností. Objekty občianskej vybavenosti sú plynofikované na 100%.

Údaje o spotrebe zemného plynu pre obec Podhorie neboli spracovateli ÚPN – O Podhorie sprístupnené prevádzkovateľom plynárenských zariadení.

Navrhovaný stav

ÚPN - O Podhorie navrhuje riešiť nárast potrieb zemného plynu z existujúcich plynárenských zariadení obce Podhorie – STL plynovod 0,3 MPa.

Návrh plynofikácie obce rešpektuje integrovanú STL sieť do 0,3 MPa Lietava – Lietavská

Svinná – Podhorie – Lietavská Závadka, s jednou regulačnou stanicou RS v obci Lietava .

Zabezpečenie odberu zemného plynu do roku 2030 v navrhovaných lokalitách výstavby obytných objektov a objektov občianskej vybavenosti - cca 360 m³/h, sa navrhuje riešiť rozšírením miestnej plynovodnej siete STL do 0,3 MPa PE potrubím o profile DN 63.

Z dôvodu nárastu hodinových odberov zemného plynu do roku 2030 v integrovanej STL sietí 0,3 MPa je potrebné prehodnotenie STL plynárenskej sústavy. Body napojenia na existujúce plynovody a technické parametre budú určené pri začatí výstavby v danej lokalite. STL rozvod vyžaduje u odberateľov inštaláciu regulátorov tlaku plynu STL/NTL.

Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne, t.j. na vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody a na varenie. Navrhovaná bytová výstavba do roku 2030 – 90 b.j. + urban. rezerva 30 b.j. a objekty vybavenosti sa navrhujú na 100% plynofikáciu. Pre navrhované zariadenia sekundárneho sektora uvažovať s prívodom zemného plynu, podľa potreby podnikateľského segmentu.

Ochranné pásma

V zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. je potrebné dodržať pásmo ochrán dotknutých plynovodov od ich osi na každú stranu.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

Súčasný stav

Pre rozvoj obce má dôležitý význam jej komunikačné napojenie na regionálny dopravný systém, najmä vo vzťahu k nadradenej sídelnej štruktúre, ktorú v tomto prípade predstavuje predovšetkým mesto Žilina.

Nadradené dopravné trasy z hľadiska širších vzťahov reprezentujú:

- diaľnica D1 Bratislava – Žilina
- diaľnica D3 Žilina – hranica SR/PR
- súčasná cesta I. triedy I/64 Žilina – Prievidza – Komárno
- navrhovaný južný diaľničný privádzač v peáži s cestou I/64
- železničná trať č. 120 Žilina – Bratislava
- železničná trať č. 180 Žilina – Košice
- železničná trať č. 127 Žilina – Čadca
- jednokoľajná železničná trať č. 126 Žilina – Rajec.

Železničná trať s diesel – motorovou trakciou a so zastávkami v Lietavskej Lúčke – severovýchodne od katastrálneho územia obce, s dostupnosťou cca 5 km od okraja zastavaného územia, 8 km od konca zastavaného územia - a v Porúbke – juhozápadne od obce s dostupnosťou cca 8 km od okraja zastavaného územia, 11 km od konca zastavaného územia. Z hľadiska dostupnosti zariadenia leteckej dopravy má pre obec význam regionálne verejné letisko pre medzinárodnú dopravu, ktoré je dostupné z diaľnice D1 a z cesty I/18, v k.ú. Dolný Hričov.

V riešenom území sa nachádzajú z oblasti dopravy v prevažnej miere len stavby cestnej automobilovej dopravy. Tá je v katastrálnom území obce Lietava reprezentovaná predovšetkým cestou III/2102 Lietavská Lúčka – Podhorie. Cesta III/2102 je napojená na cestu I/64 Žilina – Prievidza – Komárno na južnom okraji obce Lietavská Lúčka. Podľa aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja dopravný koridor vybudovaný v údolí rieky Rajčianky v budúcnosti posilní južný diaľničný privádzač v peáži s cestou I/64, napájajúci Rajeckú dolinu na diaľnicu D1 križovatkou v Lietavskej Lúčke, na mesto Žilina a ostatnú

cestnú sieť SR. Súčasťou južného diaľničného privádzača je aj prepojenie so súčasnou cestou I/64 pri obci Porúbka.

Cesta III/2102 zabezpečuje cieľovú dopravu pre obec Podhorie. Pri križovatke so súčasnou cestou I/64 cesta III/2102 úrovňovo križuje železničnú trať č. 126 Žilina – Rajec a prechádza do údolnej nivy toku Lietavka, charakterizovanej lužným lesom, zovretým medzi lesnými masívmi Drieňovica a Polonec. Pokračuje v smere proti jeho toku v smere z východu na západ k zastavanému územiu obce Lietava m.č. Majer, po jeho opustení kaňonom medzi Majerským a Lietavským skálím, do intravilánu Lietavy (ústredie). Po prekonaní zastavaného územia Lietava (ústredie) pokračuje z katastrálneho územia obce do katastrálneho územia Podhoria. V tomto priestore je križovatka s cestou III/2103, ktorá smeruje na severozápad k miestnej časti Lietavská Závadka. Cesta III/2102 pokračuje zastavaným územím obce Podhorie, v čiastočnom súbehu s Podhorským potokom, ktorý je tu so svojou sprievodnou zeleňou výrazným líniovým prvkom v krajine. V strede zastavaného územia obce Podhorie je na ceste III/2102 obratisko.

Po realizácii diaľničného privádzača budú dve možnosti cestného prepojenia obce na diaľnicu D1 a to v smere od križovatky cesty III/2102 s cestou I/64 pokračovať cestou I/64 južným smerom po križovatku s diaľničným privádzačom pri obci Porúbka, odtiaľ na diaľničný privádzač a v jeho trase severným smerom k diaľnici D1. Druhá možnosť je zároveň smerom k jadru aglomerovaného osídlenia - Žiline a smeruje od križovatky cesty III/2102 so súčasnou cestou I/64 po tejto ceste smerom severným po križovatku pri Hypermarkete Metro a odtiaľ diaľničným privádzačom južným smerom k diaľnici D1.

Cesta III/2102 ako komunikácia kategórie C 7,5/70 mimo zastavané územie plní súčasne v obci aj funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3, v kategórii MZ 8,5/50. Cesta III/2102 je z hľadiska dopravného významu lokálna, s cieľovou a zdrojovou dopravou a je koncovou komunikáciou v rámci cestnej siete SR.

Všetky časti riešeného územia sú súčasťou hospodársko-sídelskej aglomerácie Žilina.

Z tohto dôvodu sú dominujúcimi dopravné vzťahy smerom do mesta Žilina.

KONCEPCIA PREPRAVNÝCH VZŤAHOV

Obec Podhorie sa rozkladá v údolí Podhorského potoka na zvlnenej pahorkatine okolo neho. Osídlenie je sprístupnené cestou III/2102 a miestnymi komunikáciami. Katastrálnym územím obce prechádza aj účelová komunikácia vyvedená na západnom okraji k. ú. z cesty III/2102 v smere do Babkova. Z cesty III/2102 je napojená cesta III/2103 do Lietavskej Závadky. Z nej je vyvedená účelová komunikácia v smere na obec Brezany.

Navrhovaný stav

Pre návrhové obdobie ÚPN – O Podhorie trasa cesty III/2102 a jej križovatky s miestnymi komunikáciami, v navrhovanom zastavanom území obce, aj mimo zastavaného územia, s výnimkou bodovej dopravnej závary vyhovujú urbanizačným a prepravnoprevádzkovým podmienkam. V celej trase, vrátane návrhu odstránenia, alebo zmiernenia týchto dopravných závad sa jej smerové vedenie a výškové a šírkové parametre ponechávajú bez podstatných úprav. Nutnosťou je vybudovanie najmenej jednostranného pešieho chodníka ako súčasti pešieho prepojenia od obratiska cesty po križovatku ciest III/2102 a III/2103, kde sa napojí na systém peších komunikácií obce Lietava navrhovaný v ÚPN – O Lietava až po k. ú. obce Lietavská Lúčka

Jednu z uvedených dopravných závad je možné považovať za bodovú v mieste križovatky cesty III/2102 s miestnou komunikáciou, jedna má líniový význam a jedna má charakter prevádzkových vzťahov:

- neprehľadnosť v križovaní cesty III/2102 s miestnou komunikáciou v križovatke, ktorá nasleduje po autobusovej zastávke pri MŠ a zákrute vpravo v smere ku

konečnej zastávke, kde je hlavná cesta v ľavotočivom oblúku do ktorého sprava ústí miestna komunikácia,

- ÚPN – O Podhorie navrhuje zmiernenie vylepšením (zväčšením) polomeru oblúka pri styku obslužnej komunikácie s cestou III/2102 (pod ostrým uhlom). V danej križovatke zostáva problém nedodržania rozhl'adu v križovatke, ktorý aj do budúcnosti treba riešiť dopravným zrkadlom. Konceptné vyriešenie danej dopravnej závary by si vyžadovalo asanácie objektu vo vnútri spomínaného napojenia,
- ako líniovú závaru je možné charakterizovať celý úsek cesty III/2102, najmä z hľadiska kumulácie automobilového a pešieho pohybu (absencia pešieho chodníka), ale aj šírkového usporiadania cesty, chýbajú napr. aj odstavné pruhy pre autobusy na zastávkach,
- ÚPN – O Podhorie konštatuje, že odstránenie tejto líniovej dopravnej závary je možné len čiastočne na úkor predzahrádok. Vzhľadom na šírkové pomery je možné túto líniovú dopravnú závaru vyriešiť len asanáciami niekoľkých pozemných objektov,
- prejazdnosť poľnohospodárskeho dvora.

ÚPN – O Podhorie navrhuje odstránenie tejto dopravnej závary návrhom trasy miestnej dopravnej komunikácie, ktorá prevezme obsluhu územia mimo poľnohospodársky dvor a umožní tak oddelenie vnútornej prevádzky poľnohospodárskeho dvora.

Zaťaženie cesty III/2102, ako nosnej komunikácie riešeného územia, nebolo od r. 1990 skúmané. V roku 2005 bolo najbližšie zisťované profilové zaťaženie na ceste I/64, na sčítacom stanovišti č. 91360, približne v strede úseku tvoreného križ. cesty I/64 s cestou III/2104 (L. Svinná) a križ. cesty I/64 s cestou III/2102 (Lietava). Navrhovaná kategória cesty je mimo zastavané územie obce C7,5/70 (STN 736101), v zastavanom území obce MZ 8(8,5)/50 (STN 736110) resp. MOK 7,5/40 vo funkčnej triede B3.

Na komunikáciu B3–MZ 8,5/50 je v zastavanom území obce napojená väčšina miestnych komunikácií riešených ako komunikácie funkčnej triedy C3.

ZASTAVANÉ ÚZEMIE OBCE

Cesta III/2102 – B3–MZ 8,5/50 je hlavnou dopravnou tepnou v zastavanom území v dĺžke 1,2 km. Na ňu sa napájajú miestne existujúce, aj navrhované obslužné komunikácie, funkčnej triedy C3 kategórií MO 4,0/30, 4,75/30 a 5,5/30.

Zo všetkých uvedených komunikácií sú riešené vjazdy do jednotlivých objektov, pri ktorých ÚPN – O Podhorie požaduje (v ďalších stupňoch projektovej prípravy stavieb) dbať na nenarušenie odvodňovacieho systému cesty, pričom odvodňovacie potrubie musí mať min. svetlosť 400 – 600 mm.

FUNKČNÉ ČLENENIE A KATEGORIZÁCIA CIEST

Osou existujúceho komunikačného systému je priesah cesty III/2102 obcou, kde má západovýchodný smer. Mimo zastavaného územia je cesta trasovaná vo funkčnej triede B3 kategórii šírkového usporiadania MZ 7,5/70 a v zastavanom území vo funkčnej triede B3, v kategórii šírkového usporiadania MZ 8,5(8,0)/50. Cestu III/2102 dopĺňajú obslužné komunikácie C3 kategórií MO 4,0/30, 4,75/30 a 5,5/30, ktoré sa na ňu napájajú väčšinou kolmo. Územný plán obce vo svojom dopravnom riešení navrhuje opatrenia, ktoré znížia, resp. eliminujú negatívne účinky od dopravy a v rámci možností minimalizujú problémy v dopravnom systéme. Miestne komunikácie musia byť posudzované individuálne. Dopravné napojenia musia byť v súlade s príslušnými STN. Šírkové usporiadanie v niektorých prípadoch, vzhľadom na spôsob zástavby, však nebude možné upraviť na normové parametre. V miestach, kde to terénne možnosti a stavebné podmienky dovoľujú, ÚPN – O Podhorie navrhuje úpravu smerového aj výškového vedenia trás komunikácií.

KAPACITY PLÔCH PRE PARKOVANIE

Tabuľka Návrh ÚPN – O Podhorie navrhuje nasledovné kapacity parkovacích stojísk (STN 736110):

LOKALITA	KAPACITA	
	OSOB. AUTOMOBIL	AUTOBUS
obecný úrad	5 stojísk	
pri cintoríne	4 stojiská	1 stojisko
pri MŠ	7 stojísk	
pri multifunkčnom ihrisku	2 stojiská	
pri lyžiarskom vleku	10 stojísk	1 stojisko
pri futbalovom ihrisku	14 stojísk	1 stojisko
navrhované centrum	4 stojiská	1 stojisko
potraviny COOP Jednota	5 stojísk	
výrobné územie	10 stojísk	
Spolu	61 stojísk	4 stojiská

Ďalšie nároky na parkovanie budú zabezpečené priamo po obslužných komunikáciách. Odstavovanie a parkovanie vozidiel je navrhované prioritne na pozemkoch rodinných domov (min 2 stojiská na 1 b.j.), rekreačných chalúp, chát, penziónov, objektov s ubytovaním v súkromí a komerčnej občianskej vybavenosti.

SYSTÉM HROMADNEJ DOPRAVY A NAPOJENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA NA TENTO SYSTÉM

Autobusové dopravné spojenie je nadviazané na mesto Žilina, odkiaľ sú zabezpečované pravidelné autobusové linky, ktorých prepravcom je SAD, a.s. Žilina. Trasu Žilina – Podhorie zabezpečuje v súčasnosti v pracovné dni 14 spojov, späť je rovnaký počet spojov. Na území obce sú situované 2 zastávky:

- Podhorie ZŠ
- Podhorie OcÚ.

Obvyklé izochróny dochádzkovej vzdialenosti platné pre zastávky MHD sú v systéme obsluhovanom SAD nahradené doporučovanými dobohovými vzdialenosťami, ktoré sú v pracovné dni 1,5 – 1,7 km a v nedele a sviatky aj nad 2,2 km. V obci Podhorie je najodľahlejšia časť navrhovaného zastavaného územia vzdialená od autobusovej zastávky do 1000 m. Autobusové zastávky – prístrešky je potrebné vybudovať, resp. nahradiť novými, vytvoriť samostatné zastávkové pruhy, vrátane pešieho napojenia. Umiestnenie zastávok zodpovedá STN 73 6425 aj požadovaným dobohovými vzdialenosťami, ale dopravné plochy zastávok je potrebné prebudovať v zmysle citovanej normy.

Pre rozvoj Podhoria má veľký význam rozvoj letnej aj zimnej turistiky a najmä cykloturistiky. Zvlnená pahorkatina, Súľovské skaly ako súčasť Strážovských vrchov a neďaleké Skalky sú ideálnymi lokalitami pre rozvoj tohto športu, ktorý pestuje široká verejnosť, hlavne mladá generácia. Ten tu má ideálne možnosti z hľadiska technických podmienok a dôvod pre jeho vykonávanie z hľadiska poznávacieho. Okrem toho je príčinou sústavného rozvoja a narastajúceho záujmu o cyklistický šport aj efektívne využívanie bicykla, ako dopravného prostriedku do zamestnania, najmä v letnom období. Dôsledkom je priamy pozitívny vplyv na zdravotný stav užívateľskej populácie a skvalitňovanie životného prostredia.

V rámci tejto koncepcie ÚPN – O Podhorie rešpektuje značené cyklistické chodníky a ich vzájomné väzby a prepojenia, v súlade s územnými plánmi a zámermi susedných obcí.

Navrhuje tiež využívanie týchto cyklistických chodníkov v zimnom období, ako upravovaných lyžiarskych turistických, resp. bežeckých tratí. Ich časti v súlade s cieľmi pešej dopravy a pešej turistiky navrhuje využívať ako pešie a turistické chodníky.

Celé územie obce je v rámci udomácnenej cykloturistiky zaradené do systému regionálnych cyklotrás. Na cestu I/64 je v rámci udomácnenej cykloturistiky v katastrálnom území Lietavskej Lúčky napojená cesta III/2102 Lietavská Lúčka – Lietava – Podhorie. ÚPN VÚC ŽK zaraďuje cestu I/64 Žilina – Rajecké Teplice – Rajec – Fačkov – Prievidza do regionálnych turistických trás sprístupňujúcich jednotlivé regióny Žilinského kraja v rámci severopovažského regiónu. Z cykloturistických trás uvádza **Rajeckú cyklomagistrálu** zo Žiliny do Rajca – ev. č. 2409 **po modrej značke** v trase Žilina, Bánová – Hôrky – Brezany – k. ú. Lietava – k. ú. Podhorie – Babkov (odkiaľ je vyvedený Veľký Súľovský okruh cez sedlo Patúch – Súľov – Sedlo Pod Bradou – sedlo Pod Hrabovým, sedlo nad Peklinou cez obec Bitarová a obec Hôrky nazad do Žiliny) – Zbyňov – Jaseňové – Rajec. Navrhovaná je rekonštrukcia tejto cyklotrasy v smere z Podhoria do Brezian. Z nej v k. ú. **Podhorie** odbočuje **modrá trasa č. 2410** Šiškovce – Podhorie – smer Lietavská Závadka – Roháčske sedlo – Súľov – Hradná – Malá Čierna – **Veľká Čierna**. S ňou je v úseku Babkov – **Šiškovce** súbežná **zelená trasa č. 5405** pokračujúca v trase Lietava – **Lietavská Lúčka** a opačne v smere **Lietavská Svinná** – cesta I/64. Blízka je aj žltá trasa č. 8402 Lietava – Obrazná – Brezany – Bánová. Tiež návrh ÚPN – O Lietavská Svinná – nové trasy z Lietavskej Svinnej – Babkova do k.ú. Podhorie a Veľký okruh – zokruhovanie obci Lietavská Svinná – Babkov, Podhorie a Lietava, ktoré budú slúžiť aj ako pešie turistické trasy. Ponúka sa možnosť využitia všemožných kombinácií a okruhových, ktoré navzájom vytvárajú.

Kataster obce je vhodný na budovanie ďalších vetiev miestnych cyklotrás, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane prírody, nadväzujúcich na Rajeckú cyklomagistrálu a ostatné cyklotrasy. Tieto môžu byť súčasťou okruhu okolo Žilinskej kotliny s napojením aj na vonkajšie diaľkové trasy Považskú a Kysuckú.

Pešia doprava ako ucelený prvok dopravy, resp. stavby pešej dopravy, sa v riešenom území nachádzajú len lokálne. Pešie chodníky sa v súčasnosti nachádzajú najmä v centrálnej časti obce.

Návrh hlavných peších trás rešpektuje hlavné urbanistické a kompozičné osi územia, ako i ťažiská urbanizovaných území, pešie trasy sú navrhované tak, aby boli čo najmenej rušené automobilovou prevádzkou.

ÚPN – O Podhorie navrhuje pozdĺž celej trasy cesty III/2102 jednostranný peší chodník, čím sa dosiahne žiaduca segregácia chodcov od motorovej dopravy. Jednostranný chodník je navrhovaný od obrátiska autobusov, až po križovatku ciest III/2102 a III/2103 odkiaľ podobné riešenie navrhuje ÚPN – O Lietava až po vyústenie cesty III/2102 na cestu I/64 v k.ú. Lietavská Lúčka. Jeho šírka bude závislá od miestnych podmienok. Návrhom chodníka sa nezúži prejazdny profil ciest III. triedy.

Pešie komunikácie sú navrhované tak, aby sa rozvíjali v súlade s dopravným skeletom, v ktorom nadväzujú nové cesty na existujúcu dopravnú sieť (určenú na rekonštrukciu a stavebné úpravy) a to predlžovaním obslužných komunikácií v smere vedľajších osí a budovaním peších trás nielen popri hlavnej ceste III/2102 po celej dĺžke zastavaného územia ale aj do bočných území rozvíjaných v severojužnom smere. Najmä v smere oddychová zóna (Vajano) – cintorín – obecný úrad a v smere futbalové ihrisko – navrhované územie zjazdového lyžovania.

Aj z nových ulíc a chodníkov je navrhované zachovanie prístupu na pozemky využívané naďalej pre poľnohospodárske účely a pôvodných prístupových trás na lesné pozemky. Pri podrobnejšom návrhu chodníkov treba riešiť aj odvodnenie cesty.

Nástupné plochy autobusových zastávok je potrebné riešiť v nadväznosti na pešie chodníky. Centrálna časť obce nadväzuje chodníkmi na turistické pešie ťahy, vedené k atraktivitám v okolí (Súl'ovské skaly, Lietavský hrad, Skalky).

Základom pešej turistiky cez turisticky značené chodníky – je trasa prechádzajúca ťažiskom k. ú. Podhorie **po modrej značke č.2749 Lietavská Lúčka** – Malchovica – Lietava, Majer – Lietava, hrad – (k. ú. Lietava) – Podhorie – smer Lietavská Závadka – Roháčske sedlo – **Súl'ov**, na ňu nadväzuje náučný chodník **po žltej značke č. 8654 Lietavská Závadka** – smer Roháčske sedlo – Pri kríži po hrebeni, výhľad na Súľovské skaly – Skalná terasa – odtiaľ variant A - Obrovská brána – jaskyňa Šarkania diera – prameň – Skalný amfiteáter – vpravo je možné odbočiť na Súľovský hrad a Gotickú bránu; variant B - Roháč - hrebeň s výhľadom na Hričovský hrad – Vyhliadka pred prudkým klesaním – **Lietavská Závadka**. V kontakte s k. ú. Podhorie je aj turistický chodník **po zelenej trase č. 5650a Valča** – Krčma – Zraz – Mraznica – Oselná – Porubská – Rajec – Dubová – Chaty pod Žibridom – Žibrid – Sedlo Patúch – Kečka – Roháčske sedlo – Pod Roháčom – Hlbocký vodopád – **Hlboké nad Váhom**.

Na turistické chodníky prechádzajúce k. ú. Podhorie alebo sa ho dotýkajúce nadväzujú ďalšie významné značené turistické chodníky ako zelená č.5658 Rajecké Teplice – Skalky – Lietavská Svinná – hrad Lietava – Lietava – až Žilina, červená č. 0880b Považská Teplá – Manínska tiesňava – Vrchteplá – Súľ'ov – Pod Roháčom – Hričovské Podhradie – Ovčiarsko – Žilina, Strážov.

Blízkym okolím prechádzajú trasy:

žltá značka – Pod Dubovcom – Lietavská Závadka – Španilán – Pod Roháčom – Lúka pod Roháčom – Lúka pri kamennom hríbe – Súľ'ov parkovisko – Súľ'ov – sedlo Patúch – Pod kamenným dielom – Zbyňov – Lúka pri Rajčianke – Rajecké Teplice;

červená značka – Žilina, Strážov – Ovčiarsko – Pod hradom Hričov – Pod Roháčom - Sedlo pod Bradou – Súľ'ov – Vrchteplá;

Čerpacie stanice a opravovne motorových vozidiel sú lokalizované v Žiline, vzdialenej cca 15 km, resp. v Rajeckých Tepliciach. Okrem malej čerpacej stanice umiestnenej v obci Podhorie v areáli poľnohospodárskeho dvora sú najbližšie čerpacie stanice v Žiline, m.č. Bytčica, ktorá je vzdialená od najbližšej časti zastavaného územia obce 8 km a od jeho najvzdialenejšej časti 11 km a v smere na Rajec pri ceste I/64 Žilina – Rajec, medzi zastavaným územím obce Lietavská Lúčka a odbočkou v smere Lietavská Svinná – Babkov, vo vzdialenosti od najbližšej časti zastavaného územia obce 5 km.

S výstavbou nových čerpacích staníc a iných dopravných zariadení nie je potrebné v k.ú. Podhorie uvažovať.

Iná infraštruktúra

Situácia v oblasti verejnej rádiatelefontnej siete (T-Mobile, Orange a O2) a telekomunikačných káblov sa bude rešpektovať a dopĺňať.

Návrh stupňa telefonizácie

Pre zabezpečenie nárastu zriaďovania telefónnych staníc obce Podhorie v návrhovom období do roku 2030 s celkovým počtom cca 287 HTS, z toho navrhovaných staníc cca 100 HTS je potrebné riešiť:

- rozšírenie počtu prípojných párov z RSU Lietava do obce Podhorie o navrhovaný počet HTS - cca 100 vývodných párov,
- súčasný miestny telefónny rozvod riešený závesným káblovým vedením postupne nahrádzať káblovou telekomunikačnou sieťou,

- rozšírenie miestnej telekomunikačnej káblovej siete do rozvojových častí navrhovanej výstavby formou pripokládky k existujúcej miestnej káblovej sieti.

Pripojovanie telefónnych účastníkov v sústredenej bytovej zástavbe a objekty vybavenosti pripájať cez káblové prípojkové skrine, bytovú zástavbu v rozptyle z účastníckych stĺpových rozvážačov závesným káblovým vedením.

Body napojenia navrhovanej zástavby budú určené v podmienkach pri začatí územno-právneho konania výstavby konkrétnej lokality (požiadavka ST, a.s.).

Rešpektovať návrh ÚPN obce pre rozšírenie portfólia služieb o dátové služby, ktoré budú určené hlavne pre podnikateľský segment a pre domácnosti, ktoré budú využívať pripojenie na internet.

Ostatne slaboprúdové zariadenia

V rámci ÚPN – O Podhorie sa navrhuje:

- výmena vzdušného rozvodu miestneho rozhlasu – modernizácia, za rozvod rádiovým signálom s osadením reproduktorov na stĺpoch elektrickej siete,
- rozšírenie káblovej televízie formou optických závesných káblov umiestňovaných po stĺpoch elektrickej siete,
- dobudovanie anténneho vysielача T-COM, ktorý bude riešiť kvalitne pokrytie signálu pre TV vysielanie,
- rozšírenie služieb mobilných operátorov a väčšiu dostupnosť internetu.

Diaľkové káble

ÚPN – O Podhorie požaduje rešpektovať trasu prípojného kábla Lietava – Podhorie, jeho ochranné pásmo je 1,5m od krajného kábla na každú stranu.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Súčasný stav

Stav ovzdušia v k.ú. Podhorie nie je ovplyvnený miestnymi väčšími a strednými znečisťovateľmi. Ich vplyv je však možný z prenosu z blízkych sídiel, najmä z Cementárne Lietavská Lúčka, a.s., z mesta Žilina, ale aj diaľkovým prenosom emisií z priemyselných aglomerácií na Ostravsku a v Hornom Sliezsku.

Mohol by byť ďalej ovplyvnený lokálnymi zdrojmi vykurovania na tuhé palivo, výfukovými plynmi z osobných automobilov a sústredeným chovom HD a ošípaných v súkromných farmách.

Obec je z veľkej časti plynofikovaná, preto je zmiernený vplyv lokálnych zdrojov na tuhé palivo. V čase prieskumov nebol zistený ani zápach z družstva a chovu HD a ošípaných v súkromných farmách. Ku kontaminácii ovzdušia dochádza v čase dopravnej špičky v okolí cesty III/2102. Vplyv je pomerne významný, vzhľadom k významnému podielu líniovej zástavby v obci v kontakte s touto cestou.

Navrhovaný stav

Možno konštatovať, že kvalitu ovzdušia na území celej obce, celého riešeného územia ÚPN – O Podhorie ovplyvňujú predovšetkým domáce zdroje, ktoré však nedosahujú úroveň veľkého zdroja znečistenia. Súčasné prevládajúce spaľovanie plynu bude v návrhovom období po rozšírení plynifikácie doplnené aj prípravou tepla na základe využitia netradičných spôsobov získavania tepla cez kolektory, tepelné čerpadlá, ekologické spaľovanie drevnej hmoty atď. Toto konštatovanie sa vzťahuje nielen na obytné územia a územia občianskej vybavenosti, ale aj na územia výrobné, kde by sa v žiadnom prípade nemali zriaďovať prevádzky s nárokmi pri vykurovaní a príprave tepla, ktoré prevyšujú limity stanovené pre stredné zdroje znečistenia ovzdušia. V obci sa navrhuje výsadba izolačnej zelene, ktorá taktiež pomôže výrazne znížiť znečistenie ovzdušia.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Súčasný stav

Odkanalizovanie obce nemá v súčasnosti žiadne väzby na okolité obce. Je riešené lokálne. V obci nie je vybudovaný funkčný systém odkanalizovania napriek tomu, že obec v minulosti vybuďovala ČOV, na ktorú nikdy nebola dobudovaná príľahlá stoková sieť. Táto ČOV je nefunkčná a technologicky vybavená len pre 500 obyvateľov. Pre odvedenie splaškových vôd z územia obce bude potrebné dobudovať stokovú sieť v potrebnom rozsahu podľa príľahlej zástavby a vybudovanie prepojenia na stokovú sieť v obci Lietava.

Splašková kanalizácia

V súčasnosti nie je v obci Podhorie vybudovaný funkčný systém odkanalizovania. Splaškové odpadové vody (od 212 domov a bytov) sú likvidované v:

- žumpách (odpadové vody majú byť odvádzané autorizovaným prepravcom do najbližšej ČOV)
- septikoch (vyústené do miestnych recipientov)
- domových ČOV (platí pri novších a rekonštruovaných objektoch)

Tento stav spôsobuje znečistenie v miestnych recipientoch a taktiež v podzemných vodách (keďže nie všetky žumpy sú vodotesné). Hlavne v letnom - bezsrážkovom období je to citelné, keď sú prietoky v recipientoch na ročnom minime.

Navyše obec Podhorie leží v obkľúčení PHO 2. vonkajšom vodného zdroja (VZ) Lietava, t.j. znečistené vody vo vodných tokoch pochádzajúce z obce prechádzajú aj týmto ochranným pásmom a môže ohrozovať kvalitu pitnej vody z vodného zdroja Lietava.

V minulosti (1995) vybudovaná obecná ČOV, bez dobudovanej príľahlej stokovej siete je nefunkčná a kapacitne nedostatočná.

Z dôvodu nevyhovujúceho stavu zneškodňovania odpadových vôd nielen v obci Podhorie, (ale aj v m.č. obce Lietava - Lietavskej Závadke) je snaha obce napojiť ju na splaškovú kanalizáciu v obci Lietava s následným prepojením na skupinovú kanalizáciu Žilina, s odvedením odpadovej vody na SČOV Horný Hričov. Takáto koncepcia rešpektuje záväzné regulatívy územného rozvoja ÚPN VÚC Žilinského kraja a všeobecne záväzného nariadenia Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja. Obec v tejto koncepcii už začala konať.

Horná časť obce má vybudovanú nefunkčnú stokovú sieť. Jestvujúca, čiastočne vybudovaná splašková stoková sieť je budovaná z potrubia DN 300, materiál PVC K (len v rozsahu cca 50 % územia v hornej časti zastavaného územia obce) – bez likvidácie odpadových vôd. Na vhodných miestach sú vybudované revízne šachty. Kanalizácia kopíruje zástavbu a konfiguráciu terénu, aby sa minimalizovali náklady spojené so zemnými prácami. Na kanalizačných prípojkách od jednotlivých nehnuteľností sú vybudované revízne šachty.

Pre zrealizovanie zámeru funkčného odvedenia splaškových vôd bude potrebné dobudovať stokovú sieť v potrebnom rozsahu podľa príľahlej zástavby a vybudovanie prepojenia na stokovú sieť v obci Lietava a do úvahy pripadajú dve technické riešenia:

- pôvodnú ČOV na najnižšom mieste obce prebudovať na čerpaciu stanicu odpadových vôd (ČSOV). Tu budú splaškové odpadové vody akumulované a následne čerpané kalovými čerpadlami do výtlačného potrubia v súbahu, resp. v ceste III/2102 s napojením na jestvujúcu splaškovú stokovú sieť DN300 ukončenou pri križovatke do Lietavskej Závadky (cesta III/2103).

- splašková stoková sieť obce bude viesť gravitačne v súbahu s Podhorským potokom a Lietavkou s napojením na splaškovú stokovú sieť v obci Lietava pri škole. Trasa by bola vedená mimo inundačného územia a ochranného pásma vodných tokov.

Dažďová kanalizácia – vody z povrchového odtoku

V obci nie je vybudovaný ucelený systém, obec sa nachádza v dobrom odtokovom území, kde cez obec prechádzajú miestne recipienty. Pomocou systému povrchových priekop a jarkov a lokálnych úsekov dažďovej kanalizácie sú dažďové vody lokálne odvádzané do povrchových vôd. V územiach ležiacich v blízkosti vodných tokov pripadá možnosť likvidovať vody zo striech objektov aj do podlažia – tam, kde patria.

Navrhovaný stav

Splašková kanalizácia

Hlavnou úlohou návrhu odkanalizovania obce splaškovou kanalizáciou bude:

- potreba dobudovania hlavného kanalizačného zberača splaškových vôd v obci
- vybudovanie prepojenia na kanalizačný systém v obci Lietava
- dobudovanie vedľajších rozvodov v dolnej časti zastavaného územia obce Podhorie

Jestvujúce kanalizačné rozvody (DN300) sú kapacitne vyhovujúce aj pre napojenie území navrhovaných ÚPN – O Podhorie. Toto konštatovanie platí pri dôslednom dodržiavaní systému delenej kanalizácie. Je preto nutné striktne dbať na to, aby boli do splaškovej kanalizácie pripájané iba splaškové vody a nepripustiť prítok balastných, príp. spodných vôd, ktoré by navyše mimoriadne nepriaznivo pôsobili aj na čistiaci efekt ČSOV. Toto je aj základná podmienka správcu stokovej siete v regióne pre napojenie do jeho systému.

Trasy kanalizácie pre navrhované lokality, ale aj ostatnú zástavbu v obci sú navrhované tak, aby korešpondovali s navrhovanou zástavbou a boli prispôsobené danostiam terénu. Potrubie jednotlivých navrhovaných vetiev je navrhované z materiálu PE/PP DN 250 – 300, šachty betónové resp. plastové DN 600 - 1000. Celé rozšírenie kanalizácie je navrhované ako gravitačné, v miestach, kde to nebude možné, je potrebné vybudovať 2 komunálne čerpacie stanice odpadových vôd (ČSOV) s príľahlým výtlačným potrubím a zaústením do gravitačnej kanalizácie. Objekty, ktoré nebude možné odkanalizovať gravitačne navrhuje ÚPN - Podhorie napojiť na verejnú kanalizačnú sieť pomocou domových ČSOV. Umiestnenie komunálnych ČSOV ako aj revíznych šacht sa navrhuje situovať mimo ochranné pásma vodných tokov.

Stoková sieť musí byť budovaná ako tesná. Jednotlivé nehnuteľnosti sa navrhuje napojiť na verejnú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojok ukončených na hranici pozemku vo vnútri parcely revíznou šachtou. Do RŠ sa navrhuje objekt napojiť vnútornou kanalizáciou.

V prípade výstavby prevádzok, kde môžu vznikať odpadové vody s obsahom tukov, je potrebné takéto vody pre zaústením do splaškovej kanalizácie predčistiť v lapači/odlučovači tukov.

Vybudovaná stoková sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Všetky vypúšťané odpadové vody musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaného do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Z.z. Vybudovaná stoková sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi.

Do času dobudovania a skolaudovania navrhovaného kanalizačného systému navrhuje ÚPN - Podhorie splaškové odpadové vody vznikajúce z navrhovanej zástavby likvidovať lokálne – v tesných domových žumpách. Tieto musia byť pravidelne vyvážané autorizovaným prepravcom do miest na to určených (napr. SČOV Horný Hričov).

Bilancia odpadových a vôd

(podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 zo dňa 14.11.2006):

Odpadové vody splaškové (rovnaké množstvo ako je potreba pitnej vody), t.j.

Denný prietok (pre navrhovaný stav):

$$Q_{24} = Q_p = Q_d = 236,6 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \Rightarrow 2,7 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \Rightarrow 1577 \text{ EO} \Rightarrow 94,2 \text{ kg/d (BSK}_5\text{)}$$

Výpočet množstva splaškových vôd z územia (podľa STN 75 6101):

$$\text{Max. hodinový prietok: } Q_{h,\text{max}} = Q_{24} \times k_{h,\text{max}} = 2,7 \times 3,0 = 8,1 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

Stoky splaškovej delenej sústavy sa dimenzujú na najväčší návrhový prietok rovnajúci sa dvojnásobku maximálneho hodinového prietoku. Pri dimenzovaní stôk sa požaduje rešpektovať aj budúci rozvoj územia.

Dažďová kanalizácia

Dažďovú kanalizáciu navrhuje ÚPN – O Podhorie riešiť v súvislosti s výstavbou, resp. úpravou miestnych komunikácií, chodníkov, v súvislosti s riešením chodníka popri ceste III/2102, spevnených plôch a priestranstiev. Dôsledne je potrebné dbať na to, aby sa do nej nedostávali žiadne škodlivé látky a nečistoty, ktoré by spôsobili ekologické problémy v recipientoch, do ktorých budú dažďové vody odvádzané.

V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku navrhuje ÚPN – O Podhorie realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.). Vody z povrchového odtoku majú byť pred odvedením do recipientu zbavené ropných látok ako aj plávajúcich a unášaných väčších častíc.

Dažďové vody zo zastavaného územia navrhuje ÚPN – O Podhorie cez kratšie úseky kanalizácii resp. rigolov odvádzat' do miestnych recipientov, prípadne do podlažia, pričom každé parkovisko a odstavná plocha s kapacitou 5 a viac parkovacích miest musia byť vybavené odlučovačmi ropných látok.

Ďalšie opatrenia, ktoré navrhuje ÚPN – O Podhorie na elimináciu znečistenia vôd:

- dôsledné dodržiavanie funkčnosti a účinnosti čistiacich komunálnych, príp. priemyselných systémov (ORL – odlučovače ropných látok, lapače tukov, žumpy, hnojiská so zachytávaním splachov v nádržiach),
- obmedzovanie produkcie odpadových vôd priamo u prípadných producentov týchto vôd,

- realizácia a kontrola protihavarijných systémov na zabránenie úniku škodlivých látok, monitoring kvality vôd v lokalitách okolia hnojísk (farma), prevádzok s látkami škodiacich vodám.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových a podzemných vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z. V prípade požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu je potrebné navrhnuť odlučovače ropných látok pre komunikácie, resp. spevnené plochy na parkovanie.

Vybudovaná stoková sieť dažďovej kanalizácie musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Potrubia jednotlivých navrhovaných vetiev budú z materiálu PE/PP/kamenina/latina/sklolaminát DN 250 - 800, šachty betónové/plastové DN 600 - 1000. Celá kanalizácia bude gravitačná. Jednotlivé nehnuteľnosti budú napojené na takúto dažďovú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojek. Tie budú ukončené na hranici parcely vo vnútri parcely revíznou šachtou (RŠ) resp. komorou.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.

Súčasný stav

Obec Podhorie všetok odpad na území obce likviduje v zmysle Rámcovej dohody č. 01/2014 o zbere, preprave a likvidácii komunálneho odpadu, medzi obcou a T+T a.s. Žilina.

Obec v súčasnosti v oblasti odpadového hospodárstva zabezpečuje zber komunálneho odpadu, ako zmesového odpadu do zberných nádob a súčasne vytvára kontinuálne podmienky pre zabezpečenie zberu oddeliteľných zložiek komunálneho odpadu. Separovaný zber prebieha cez Združenie Rajecká dolina. Tejto činnosti spojenej s nakladaním s odpadmi zodpovedajú doteraz prijaté Programy odpadového hospodárstva obce vyhlásené Všeobecnými záväznými nariadeniami obce. Na realizácii úloh podľa Programov odpadového hospodárstva sa okrem fyzických osôb (občania) podieľajú aj právnické osoby a fyzické osoby oprávnené na podnikanie so sídlom na území obce. Aktuálny Program odpadového hospodárstva obsahuje aj prognózu, z čoho vyplýva, že samospráva obce v zásade má kontrolu nad procesom nakladania s odpadmi a má základné predstavy o tom, aké budú možnosti riešenia problémov na tomto úseku ochrany a tvorby životného prostredia obce v najbližšom období.

Všetky rodinné domy a bytové jednotky v obci Podhorie majú k dispozícii odpadové nádoby s objemom 110, resp. 120 l. Jedna nádoba je určená pre 5 a menej osôb v domácnosti alebo pre RD, 2 nádoby pre viac osôb. Interval odvozu sa zabezpečuje 2-krát mesačne. Podľa zavedeného systému zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania zmesových komunálnych odpadov na území obce zabezpečuje ich likvidáciu spoločnosť T+T, a. s. Žilina. Tuhý komunálny odpad sa odváža na triediacu linku do k. ú. Horný Hričov.

Množstvový zber nie je v obci zavedený. V rámci systému zberu, prepravy a zneškodňovania odpadov z elektrospotrebičov z domácností obec zabezpečuje odvoz najmenej 2 x za rok (apríl, október), o zbernom mieste vopred informuje v obci obvyklým spôsobom (miestnym rozhlasom a úradnými informačnými tabuľami).

Okrem toho obec disponuje veľkoobjemovými kontajnermi na objemný odpad a drobný stavebný odpad ktorého odvoz zabezpečuje najmenej 2 x za rok, v mesiacoch apríl a október. O dni zberu a mieste pristavenia kontajnerov vopred informuje v obci obvyklým spôsobom.

Obec organizuje zber, prepravu a zneškodňovanie odpadov z obsahom škodlivín - použité batérie a akumulátory, odpadové motorové a mazacie oleje, farbivá chemikálie a iné nebezpečné odpady a zabezpečuje ich odvoz najmenej 2 x za rok, o dni zberu a o mieste pristavenia zberných nádob informuje držiteľov odpadu miestnym rozhlasom a úradnými informačnými tabuľami.

Obec Podhorie, v rámci Združenia Rajecká dolina, okrem toho vytvorila podmienky a zabezpečuje zber týchto oddelených zložiek komunálneho odpadu za účelom recyklácie a zhodnotenia – papier, plasty, kovy, sklo, textil a obuv.

Systém zberu, prepravy a zneškodňovania biologicky rozložiteľného odpadu je zodpovednosťou jednotlivých fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb. Obec nemá zavedené a nezabezpečuje vykonávanie zberu, prepravy a zneškodňovania biologicky rozložiteľného odpadu na svojom území pre obyvateľov obce, pretože najmenej 50% obyvateľov obce kompostuje vlastný biologicky rozložiteľný odpad na svojich domácich kompostoviskách.

Obec ako subjekt neprevádzkuje žiadne zariadenie na zhodnocovanie, úpravu a zneškodňovanie odpadov, pričom na území obce neexistuje ani žiadny iný subjekt, ktorý by vlastnil alebo prevádzkoval takéto zariadenie.

Skládky odpadov

V katastrálnom území obce su tri registrované skládky odpadov. Jedna je bývalá riadená skládka TKO, ktorej prevádzka bola ukončená a skládka bola uzavretá a prekrytá bez tesnenia. Napriek tomu tam boli zaznamenané nelegálne navážky odpadov. Nachádza sa severne od cintorína. Okrem toho sa v k.ú. nachádzajú dve opustené skládky bez prekrytia (nelegálne skládky), jedna pri poľnej ceste z Horného konca v smere do lokality Stráne (nad Lietavskou Závadkou), druhá v severnej časti Šiškovca. Odvezená je skládka na hranici s k.ú. Lietava v dolnom konci Lietavskej Závadky.

Navrhovaný stav

Predpokladá sa produkcia odpadu súvisiaca s predmetnou činnosťou. So zmesovým komunálnym odpadom je potrebné nakladať v zmysle platnej legislatívy, vrátane jeho zhodnocovania.

ÚPN – O Podhorie navrhuje v zmysle POH obce Podhorie skvalitnenie služieb spojených s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, výkupom atď. Navrhuje malý obecný dvor na sústredenie technických prostriedkov obce využívaných v súvislosti s touto službou ako i údržbou verejných priestranstiev (odčlenením časti územia poľnohospodárskeho dvora) a vymedzuje plochy v zastavanom území pre kalendárový zber veľkoobjemového odpadu (zberové miesta), ako i ďalšie plochy v zmysle koncepcie – likvidácie odpadu uvedenej v Koncepcii starostlivosti o životné prostredie.

Koncepčný rámec pre túto problematiku určuje program odpadového hospodárstva Žilinského kraja, Program odpadového hospodárstva mesta Žilina, pretože likvidácia TKO v obci je nadviazaná na systém odpadového hospodárstva mesta Žilina a aktualizovaný ÚPN VÚC Žilinského kraja. Obec Podhorie musí intenzifikovať proces separácie odpadov a zabezpečiť odvoz zostatkového TKO do automatickej triediacej linky pre mesto Žilina, ktorá spracuje zvyšnú časť komunálnych odpadov. Intenzifikáciou procesu separácie by sa mal získať vyšší podiel vyseparovaných, zákonom stanovených, komodít dosahujúci predpokladaných 15% vytriedených komodít z komunálneho odpadu (pri predchádzajúcom systéme je to približne 7%).

Pri navrhovaní zberných miest (zberných dvorov) separovaného zberu na území obce návrh vychádzal zo súčasného umiestnenia zberných miest:

- pri ceste III/2102 na začiatku obce v lokalite Dráhy pri jestvujúcich bytových domoch,
- pri predajni COOP Jednota,
- pri obecnom úrade

- na mieste nezastavaného územia pri dolnej stanici jestvujúceho lyžiarskeho vleku.

Návrh ÚPN – O Podhorie zohľadňuje MŽP SR aj ŠGÚ DŠ evidované odvezené skládky odpadov a skládku odpadov mimo prevádzky (definitívne uzavretá) v k.ú. Podhorie v zmysle mapového podkladu v M 1 : 25 000 v prílohe stanoviska MŽP SR a MŽP SR aj ŠGÚ DŠ evidované územie pravdepodobnej environmentálnej záťaže, ktorá môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia a jeho okolia.

Ide o evidovanú environmentálnu záťaž s názvom ZA (011)/Podhorie bývalá skládka TKO, registrovanú ako „A pravdepodobná environmentálna záťaž“. Lokalita je zarastená drevinami a krovinami. Aj v súčasnosti sa tam nachádzajú rôzne výsypky. Skládka nemá ochranný tesniaci a drenážny systém, po uzavretí sa povrch len splaňoval a prekryl navážkou zeminy bez technických úprav. Krajinnoekologický plán k.ú. Podhorie ju ďalej charakterizuje ako degradovanú antropogénnu krajinu s navážkami odpadu, v eróznej ryhe na juhovýchodných svahoch s priemerným sklonom 7 - 12°. Pravdepodobná environmentálna záťaž, potenciálny zdroj znečistenia vôd a pôdy z neizolovaných navážok odpadu. Výskyt inváznych druhov rastlín (*Fallopia sp.*, *Solidago gigantea*, *Rhus typhina*, *Helianthus tuberosus*). Rekultiváciu predstavuje prekrytie skládky zeminou bez realizácie tesniacej fólie a vysadenie vysokej vegetácie.

Pri potvrdení vplyvu na zložky životného prostredia je potrebné vykonať opatrenia na ich odstránenie.

Zo záväznej časti ÚPN – VÚC ŽK vyplýva povinnosť zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2015.

Obecná kompostáreň bude navrhovanou súčasťou územia pre možnosť založenia výroby nezávadného (ochrana životného prostredia) charakteru a skladov bez požiadaviek na náročné materiálové vstupy a nároky na nadmernú dopravnú prácu, ako jeho súčasť navrhuje obecný dvor vo význame dvora technických služieb obce pre plnenie úloh obce podľa platnej legislatívy, hlavne v oblasti ochrany životného prostredia. Malý obecný dvor navrhuje na sústredenie technických prostriedkov spojených s údržbou verejných priestranstiev službami spojenými s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, výkupom. Skvalitnenie uvedených služieb je žiaduce v zmysle POH obce Podhorie.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).

Súčasný stav

Zdrojom hluku a vibrácií je v súčasnosti cestná doprava. Hluk a vibrácie vyvolané dopravou sú sledovateľné len u cestnej dopravy a majú v riešenom priestore len malú priestorovú pôsobnosť, vzhľadom na veľkosť a skladbu dopravného prúdu. V riešenom území sa v blízkosti dopravných trás, ktoré môžu mať podiel na vzniku vibrácií nenachádzajú špeciálne činnosti s negatívnou pôsobnosťou vibrácií vyvolaných dopravou. Pre vonkajší priestor v obytnom území pri posudzovaní hluku z existujúcej cesty III/2102 a miestnych komunikácií platia pre obytné územia v nočnom čase prípustné hodnoty 45 dBA.

Navrhovaný stav

Predpokladanými zdrojmi hluku bude hlavne fungovanie dopravy po zberných a obslužných komunikáciách.

Predpokladá sa dočasný vplyv hluku a vibrácií počas výstavby pri použití strojových mechanizmov, predpokladá sa zanedbateľný nárast hluku a vibrácií i po uvedení činnosti do prevádzky.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).

Súčasný stav

Ionizujúce žiarenie

Z prírodnej rádioaktivity, ktorá priamo pôsobí na ľudskú populáciu, je potrebné hodnotiť nasledujúce faktory - prírodná rádioaktivita hornín, prírodná rádioaktivita vôd, kozmické žiarenie, rádioaktivita pobytových priestorov, ktorá je závislá od rádioaktivity podlažia budov (hlavne radónu v pôde), rádioaktivity použitých stavebných hmôt, rádioaktivity vody, typu stavby, vetrania, „komínového“ efektu v budovách, tesnosti základovej dosky.

Prírodná rádioaktivita hornín čiastočne odráža celkovú geologickú stavbu územia, ktoré má pestré litologické zloženie hornín.

Radónové riziko v pobytových priestoroch

Na základe odvodenej mapy radónového rizika celý kataster obce Podhorie spadá do oblasti s nízkym, až stredným radónovým rizikom. Zastavaná časť obce a jej široké okolie je v priestore s nízkym radónovým rizikom. Stredné radónové riziko je najmä v priestore Súľovských skál. Radiácia sa nevyskytuje nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia.

V okrese Žilina boli namerané nasledujúce výsledky:

Tab Radónové riziko v pobytových priestoroch

Okres	Počet zmeraných bytov	Počet bytov v EOAR <100 Bq.km ⁻³	100-200 Bq.m ³	> 200Bq.m ⁻³	Priemer EOAR Bq.m ⁻³
Žilina	11	11	0	0	17

Navrhovaný stav

Plochy pre výstavbu vo všetkých lokalitách nie je potrebné overiť meraním radónu pred výstavbou. Hydroizolačné materiály používané v stavebníctve dostatočne eliminujú prenikanie radónu do suterénnych priestorov. Stavebné materiály na trhu musia spĺňať normou stanovené limity vyžarovania radónu a ďalších prírodných rádionuklidov.

Základným opatrením pri výstavbe nových objektov je používať certifikované stavebné materiály a suterény budov zabezpečiť vhodnými hydroizolačnými materiálmi. Suterény a pivnice bez hydroizolácie je potrebné pravidelne vetrať a obmedziť dĺžku pobytu v takýchto priestoroch.

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

V rámci predkladaného územného plánu hodnotené aktivity predpokladajú terénne úpravy a zásahy do krajiny, ktoré nemožno pokladať za významné. Pri navrhovanej IBV je potrebné zachovať miestnu architektúru.

C KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Podhorie sa nachádza na severe Slovenska, na rozhraní Bytčianskeho a Žilinského okresu, v západnej časti okresu Žilina, 12 km juhozápadne od Žiliny v Lietavskej doline a je koncovou dedinou tejto doliny. Hlavná cestná trasa vedúca do obce je cesta III/2102, na železničnú dopravu je obec napojená nepriamo v blízkej Lietavskej Lúčke prostredníctvom jednokolejnej železničnej trate č.126 Žilina – Rajec. Horský hrebeň, oddeľujúci kotlinu patrí do Súľovských skál. Stred obce je v nadmorskej výške 460 m n.m. Katastrálne územie obce sa rozprestiera v údolí Podhorského potoka tvoriaceho prítok do potoka Lietavky. Samotná obec má charakter potočnej radovej dediny, jej zastavanú časť možno charakterizovať ako koncentrovanú, s pretiahnutým tvarom od západu na východ.

Riešené územie územného plánu obce je vymedzené v rozsahu celého katastrálneho územia obce. Obec Podhorie tvorí jedno katastrálne územie. Takto vymedzené riešené územie

- **na severe** susedí s katastrálnym územím Lietava, dotýka sa katastrálneho územia Peklina (obec Horný Hričov), a susedí s katastrálnym územím Paština Závada
- **na východe** má spoločnú hranicu s katastrálnym územím obce Lietava
- **na juhu** susedí s katastrálnym územím Babkov (obec Lietavská Svinná – Babkov)
- **zo západu** susedí s katastrálnym územím obce Súľov – Hradná (okres Bytča).

Katastrálna hranica obce je vedená čiastočne hrebeňovitými úsekmi lesných masívov oddeľujúcich osídlené doliny, značná časť zvlnenou poľnohospodárskou krajinou a v malej miere pretína údolné polohy nív vodných tokov.

Vymedzené riešené územie ÚPN - O ktorým je katastrálne územie obce, je tvorené výmerou katastrálneho územia obce – 641,6346 ha. Predmetom riešenia nie sú len koncentrované zastavané územia obce, ale aj prírodné poľnohospodársky využívané územia a lesné územia v extravilánových polohách, ohraňované katastrálnou hranicou obce Podhorie.

Kataster obce leží v západnom výbežku Žilinskej kotliny v dolinách potokov Podhorského, Močiarneho, Dubník a Lietavského potoka a na východných svahoch východného hrebeňa Súľovských skál v nadmorskej výške 420 – 822 m n. m. (vrchol Kečka – Kačka). Len pomerne malá časť výmery katastrálneho územia obce je urbanizovaná, zostatok tvoria lesy a najmä voľná, poľnohospodárska krajina. Zástavbu v obci tvorí jediná urbanizovaná časť. V nej sa nadmorská výška pohybuje v rozpätí od 452 m n. m. po 486 m n. m.

Tvar obce je v zásade kompaktný, s pozdĺžnym základom typickým pre potočnú dedinu s priečnymi výbežkami a na ne nadväzujúcimi súbežnými jednotlivými uličnými priestormi.

Obec Podhorie sa ako súčasť suburbánneho pásma okolo mesta Žilina stáva súčasťou územia na ktoré sa vzťahujú všeobecne záväzné nariadenia Žilinského samosprávneho kraja č.6/2005, dodatku č.1 k VZN č.6/2005, č.17/2009 a č. 26/2011 o záväzných častiach zmien a doplnkov č. 4 ÚPN – VÚC Žilinského kraja. V ich zmysle je mesto Žilina centrom osídlenia 1. skupiny, prvej podskupiny, ako centrum celoštátneho významu. Je významným osídlením v rámci ťažiska osídlenia najvyššej úrovne (žilinsko-martinské), ako súčasť aglomerácie celoštátneho a medzinárodného významu s významným postavením v Euroregióne Beskydy, zahŕňajúcom prihraničné územie styku troch štátov: SR, ČR a PR. V rámci rozvojových osí je súčasťou rozvojovej osi prvého stupňa: považská rozvojová os – Trenčín – Žilina, žilinsko-podtatranskej rozvojovej osi: Žilina – Martin – Poprad (- Prešov), Žilinsko – kysuckej rozvojovej osi: Žilina – Čadca – hranica SR/ČR. Obec Podhorie je priamou súčasťou

rozvojovej osi tretieho stupňa: rajecká rozvojová os: Žilina – Rajec a súčasťou záujmového územia centra štvrtej skupiny, ako centra osídlenia regionálneho významu, Rajecké Teplice.

Záujmové územie obce je vo všeobecnosti územie okolitých obcí, v ktorom prevládajú súčasné alebo výhľadové vzťahy k obci a ktorého funkčné využitie a priestorové usporiadanie je nevyhnutné riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce, aj keď nie v takej miere podrobnosti ako vlastné riešené územie. Znamená to, že ide o územie mimo riešeného územia obce, mimo jeho katastrálne územie.

V prípade obce Podhorie obec vymedzuje takto chápané záujmové územie, pretože jedna zo susediacich obcí vykazuje v susedstve s k.ú. obce Podhorie také územia, ktorých funkčné využívanie a priestorové usporiadanie sa musí riešiť v súvislosti s riešením návrhu ÚPN – O Podhorie súčasne.

Záujmy obce Podhorie a ich zosúladenie so záujmami susednej obce je možné identifikovať v zmysle Zadania pre vypracovanie územného plánu obce Podhorie v dvoch rôznych priestoroch v rámci katastrálneho územia susediacej obce Lietava.

- 1) zastavané územie v priestore m.č. Lietavská Závadka je rozdelené potokom Lietavka na severnú časť patriacu do katastrálneho územia Lietava a južnú časť, ktorá je súčasťou katastrálneho územia obce Podhorie. Je nevyhnutné chápať v rámci ÚPN – O Podhorie toto územie ako jeden nedeliteľný celok so všetkými dôsledkami, ktoré z toho vyplývajú. V návrhu územného plánu sa to musí prejavovať najmä v riešení doteraz absentujúcich prvkov technickej infraštruktúry. V tejto súvislosti bude nutné nadviazať na t.č. dopracovaný návrh ÚPN – O Lietava,

V rámci zosúladenia záujmov oboch obcí v priestore m. č. Lietavy – Lietavská Závadka ÚPN – O Podhorie konštatuje, že vzťah je vyriešený na úrovni ÚPN – O Lietava a prevzatý v miere vyplývajúcej z požadovanej hĺbky spracovania ÚPN – O do ÚPN – O Podhorie. Prejavuje sa najmä v návrhu technickej infraštruktúry.

- 2) pri východnom vstupe do obce Podhorie z obce Lietava sa už začali prejavovať tendencie plynulého prechodu zástavby z k.ú. Lietava do k.ú. Podhorie. V riešení návrhu ÚPN – O Podhorie bude nutné dokumentovať funkčné prepojenie území oboch obcí v priestore križovatky ciest III/2102 a III/2103, s prihliadnutím na dokončený návrh ÚPN – O Lietava.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

- 1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.**

Geologické pomery

Katastrálne územie obce Podhorie sa nachádza v subprovincii Vnútorne Západné Karpaty, leží na styku Žilinskej kotliny a Súľovských vrchov a je vyplnené vo východnej časti riešeného územia paleogénnym a kriedovým flyšom s vrstvami pieskovcov, ílovcov a slieňovcov, neogénnymi a štvrtohornými ílmi, pieskami a štrkami. Rozhranie geomorfologických podcelkov Žilinskej pahorkatiny a Súľovských skál smeruje od juhu k severu. Západná časť územia je tvorená najmä bazálnymi paleogénnymi zlepenkami. Geologická stavba územia je teda budovaná štruktúrnogeologickými pásmami Mezozoikum vnútorných západných karpát, Flyš, Vnútrokarpatský paleogén.

Z geologického hľadiska možno riešené územie podľa RÚSES pričleniť k dvom hlavným oblastiam:

- k pohoriam jadrového pásma Karpát – geologicky pestrým oblastiam s výskytom viacerých stratigrafických jednotiek, paleozoických kryštallických a metamorfovaných hornín, mezozoických karbonátových a nekarbonátových hornín, paleogénnych karbonátových hornín – pohoria Vnútrotných Západných Karpát (Strážovské vrchy, Súľovské vrchy).
- k vnútrokarpatským kotlinám – kde patria kotlinové oblasti s paleogénnymi a neogénnymi sedimentmi (íly, piesky, štrky), pokryté kvartérnymi sedimentmi (svahové a sprašové hliny, prolúviálne a fluválne sedimenty).

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie sa v riešenom území nachádzajú rajóny predkvartérnych hornín:

- rajón flyšoidných hornín,
- rajón pieskovcovo-zlepencových hornín.

Rajón flyšoidných hornín je vyčlenený na územiach, kde na povrch vystupujú zbridlíchnaté ílovcovo – prachovcové (aj slieňovcové) horniny, pravidelne sa striedajúce s pieskovicami (príp. zlepencami alebo karbonátmi). Je to typický rajón karpatského flyša. Súvrstvia sú spravidla zvrásnené a značne tektonicky porušené. Horniny možno prevažne zaradiť podľa STN 73 3050 do triedy ťažiteľnosti 5 – 6. Striedanie relatívne priepustných (pieskovce) a nepriepustných (ílovce, prachovce) hornín spôsobuje, že územia bývajú málo zvodnelé. Pramene tvoria menšie vývery, ich výdatnosť dosahuje desatiny l.s^{-1} , sporadicky nad 1 l.s^{-1} , pričom silne kolíše. Poukazuje to na plytký obeh podzemných vôd a ich priamu závislosť od zrážok. Morfológický ráz územia je charakteristický miernymi až strednými svahmi a plochými chrbátmi. Strmšie svahy sa vyskytujú len v územiach s väčším zastúpením pieskovcovo – zlepencových hornín. Kvôli intenzívnemu periglaciálnemu zvetrávaniu došlo k nakypreniu povrchových vrstiev a soliflukčnému hákovaniu vrstiev. Malou odolnosťou sa vyznačujú hlavne polohy paleogénnych ílovcov. Veľmi časté sú zosuvy a to nielen po plochách vrstevnatosti, ale aj v prípade, ak vrstvy zapadajú do svahu, kedy horniny sú vystavené intenzívnejšiemu zvetrávaniu prenikajúcemu po vrstvách. V tomto prípade sú šmykové plochy obyčajne na rozhraní zvetraných a zdravých hornín.

Rajón pieskovcovo-zlepencových hornín vytvárajú hruboúlomkové komplexy paleozoika až neogénu a flyšovej formácie (stredná krieda a paleogén). K najstarším horninám patria zlepence. Kriedové a paleogénne zlepence sú obvykle drobno a strednozrnné, miestami však aj hrubo zrnné až balvanité. Ich tmel je zväčša pevný vápnito – pieskovcový, prípadne vápnitý. Dobré priepustné sú pevné skalné horniny, ktoré sú často intenzívne rozpukané, s otvorenými puklinami. V prípade väčších hrúbok a rozlohy zlepencov s vápnito – pieskovcovým tmelom, dosahujú niekedy pramene výdatnosť aj nad 10 l.s^{-1} .

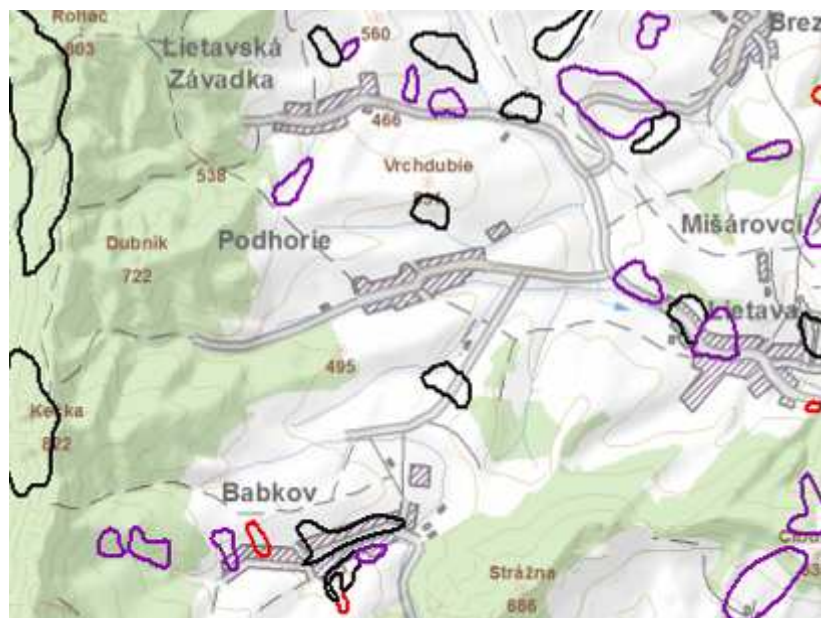
Katastrálne územie obce Podhorie leží na styku Žilinskej kotliny a Súľovských vrchov. Východná časť patrí do Súľovských vrchov, západná do Žilinskej kotliny.

Súľovské vrchy sú horským celkom v severozápadnej časti Fatransko-tatranskej oblasti, tvoria ho tri odlišne podcelky: Súľovské skaly, Skalky a Manínska vrchovina. Do územia obce zasahuje podcelok Súľovské skaly, tvorené najmä bazálnymi paleogénnymi zlepencami. Geologickú stavbu budujú nasledovné štruktúrno-geologické pásma: Mezozoikum vnútrotných západných Karpát, Flyš, Vnútrokarpatsky paleogén. Žilinská kotlina je vyplnená paleogénnym a kriedovým flyšom s vrstvami pieskovcov, ílovcov a slieňovcov, neogénnymi a štvrtohornými ílmi, pieskami a štrkami. Západná časť územia je tvorená najmä bazálnymi paleogénnymi zlepencami.

Výskyt svahových porúch (zosuvov) je podmienený prítomnosťou viacerých priaznivých deformačných štruktúr, v rámci ktorých sa svahy v dôsledku priaznivého pôsobenia

prírodných alebo antropogénnych faktorov modelujú procesmi svahových gravitačných pohybov hornín - plazením, rútením, tečením a zosúvaním.

Zosuvy zaraďujeme do kategórií aktívne, potenciálne aj stabilizované. V území sú dokumentovné viaceré potenciálne a stabilizované zosuvy. Stabilizovaný zosuv sa nachádza v oblasti Vrchdubie a Šiškovce, rozsiahle zosuvy sú v hrebeňovej časti Súľovských skál, ktoré sa však hranice kú dotýkajú len okrajovo. Potenciálny zosuv bol lokalizovaný na lúkach v blízkosti Lietavskej Závadky.

Zosuvy ohrozujú existujúce aj plánované stavby a spôsobujú značné škody na lesných porastoch, poľnohospodárskej pôde, komunikáciách, priemyselných a obytných budovách. Je potrebné dôkladne zvážiť všetky plánované zásahy do horninového podložia, aby sa potenciálne a stabilizované zosuvy za vhodných podmienok neaktivizovali (podrezanie svahov pri budovaní ciest, porušenie stability svahov výkopmi, úpravami a podobne). Pri aktívnych zosunoch treba realizovať opatrenia na ich stabilizáciu.

Erózia sa vyskytuje na vegetáciou nechránených svahoch. Na pomerne mäkkých a na eróziu náchylnejších flyšových horninách je viditeľný vplyv vodnej erózie najmä po prudkých privalových dažďoch.

Geomorfologické pomery

Z hľadiska geomorfologického členenia sa katastrálne územie obce Podhorie nachádza v provincii Západných Karpát a ich nasledovných geomorfologických jednotkách:

Geomorfologické jednotky katastrálneho územia Podhorie

Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok	časť
Vnútorne Západné Karpaty	Fatransko- tatranská oblasť	Súľovské vrchy	Súľovské skaly	Súľovská kotlina

		Žilinská kotlina	Žilinská pahorkatina	-
--	--	------------------	----------------------	---

Zdroj: Implementácia územných systémov (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto

Mierne väčšia západná časť katastrálneho územia obce Podhorie patrí do geomorfologického celku Súľovské vrchy a podcelku Súľovské skaly, mierne menšia výmera územia je v celku Žilinská kotlina, podcelku Žilinská pahorkatina. Hranica medzi nimi má takmer presný smer od severu k juhu. V geomorfologickom celku Žilinská kotlina, v podcelku Žilinská pahorkatina sa nachádza takmer celé zastavané územie obce.

Na vývoji Žilinskej kotliny sa podieľali mladé tektonické pohyby a kvartérne modelácie.

Z hľadiska typov reliéfu v území boli podľa dokumentu Implementácia územných systémov (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto vyčlenené nasledovné hlavné typy reliéfu:

- kotlinový reliéf – fluviálna rovina, málo členená hladko modelovaná rovina až kotlinová erózo-denudačná členená pahorkatina – hladko modelovaný reliéf kotliny v centrálnej časti okresu Žilina
- erózo-denudačná vrchovina až hornatina, ostrejšie modelovaná, s výskytom bralných foriem - pohoria bradlového pásma a nižšie kryštálicko-druho horné pohoria (Strážovské a Súľovské vrchy, Manínska vrchovina, Kysucké vrchy).

Zo súčasných geomorfologických procesov prebieha v území riečna erózia, na druhej strane akumulácia. K degradácii územia prispieva erózia na vegetáciou nechránených svahoch. Na pomerne mäkkých a na eróziu náchylnejších flyšových horninách je viditeľný vplyv vodnej erózie najmä po prudkých prívalových dažďoch. V súčasnosti je významný antropický vplyv úpravami terénu.

Členitosť územia charakterizuje nadmorská výška územia. Kolíše od 420 m n. m. do 822 m n. m. (vrchol Kečka (Kačka) na západnom okraji katastrálneho územia), stred obce 460 m n. m. V prevažne urbanizovanej časti sa nadmorská výška pohybuje v rozpätí od 452 m n. m. po 486 m n. m.

Na základe relatívnej výškovej (vertikálnej) členitosti sú na území katastra obce vyčlenené tri typy reliéfu:

- pahorkatiny, sa nachádzajú v miestach, kde do územia zasahuje Žilinská kotlina, reliéf je mierne členitý typický pre oblasť styku pohoria a kotliny, kde výškový rozdiel nepresahuje 100 m, zaberá takmer polovinu rozlohy katastra obce v jeho východnej časti,
- vrchoviny, reliéf je silno členitý, pokrývajú centrálnu časť územia až západnú časť bezlesia, kde je výškový rozdiel od 100 do 310 m,
- nižšie hornatiny, reliéf je veľmi silno členitý, sú v oblasti Súľovských skál, výškový rozdiel je tu od 311 do 470 m.

Sklon reliéfu predstavuje zmenu nadmorských výšok v smere spádovej krivky. Vyhodnotenie sklonitosti má pri praktickom riešení umiestnenia ľudských činností v krajine dôležité miesto, napr. v spôsobe obrábania pôdy, pri posudzovaní stability územia, pri výbere spôsobu stavebných prác a konštrukcií stavieb, pri voľbe trasy a konštrukcie komunikácií, pri posudzovaní stability svahov vodných nádrží. Sklonitosť limituje ľudské aktivity v území, aby nevhodným zásahom do horninového prostredia nevznikli škody na prírodnom prostredí.

Kategórie sklonu svahu:

- 1 - $<3^{\circ}$
- 2 - $3^{\circ} - 7^{\circ}$

- 3 - 7⁰ - 12⁰
- 4 - 12⁰ - 17⁰
- 5 - 17⁰ - 25⁰
- 6 - nad 25⁰

Sklonitosť, dĺžka svahov a typ vegetačného krytu sú hlavné faktory spôsobujúce pôdnu eróziu.

Seizmicita územia je charakterizovaná seizmickým ohrozením v hodnotách makroseizmickej intenzity 7⁰.

Orientácia (expozícia) reliéfu voči svetovým stranám vyjadruje, na ktorú svetovú stranu je uklonený povrch v danom bode a vyjadruje stabilnú expozíciu reliéfu voči chodu Slnka. Vyjadrená je v stupňoch v rozpätí 0-360°, pričom 90° je sever, 180° západ, 270° juh a 360° východ. Podklady sú dôležité pre mikroklimu územia, lokalizáciu poľnohospodárskych plodín, športových aktivít, bývania, a pod. Svahy s južnou expozíciou sú náchylné na prehrievanie a vysušovanie. Rozdielne teplotné pomery (vplyv mikroklimy) napomáhajú spolu s inými parametrami rozrušovaniu pôdy. Expozícia reliéfu voči svetovým stranám je pomocný ukazovateľ pri hodnotení intenzity vodnej erózie pôdy.

Svahové deformácie – zosuvy

Územie katastra patrí do oblastí so stredným rizikom vzniku svahových deformácií. Registrované zosuvy sa nachádzajú v údolí bezmenného potoka s identifikačným číslom 4-21-6-4281 od poľnej cesty z Podhoria do lokality Stráne smerom na sever do viac ako poloviny vzdialenosti k Lietavskej Závadke. Druhý je v južnej časti lokality Šiškovce od Močiarneho potoka smerom na východ za cestu Babkov – Podhorie – Lietava a hranicu katastrálneho územia obce. Tretí zosuv je od vrcholu Vrchdubie po potok Dubník. Katastrálneho územia obce sa dotýka aj zosuv západného svahu od hrebeňa Súľovských skál v okolí vrchola Kečka.

Zosuvy sa vyskytujú v celom katastrálnom území obce a sú obmedzujúcim faktorom pre výstavbu. Je vo všeobecnosti potrebné obmedzovať využitie území s evidovanými zosuvmi pre výstavbu, využívať ich pre extenzívny typ rekreácie, prípadne ich pre výstavbu upraviť sanáciami. **Výstavba v mieste evidovaných zosuvov a ich bezprostrednej blízkosti je podmienená** (v zmysle precedenčných vyjadrení MŽP SR a Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra k zosuvným územiam v inom katastrálnom území) **vypracovaním geologického prieskumu**, obsahujúceho všetky jeho znaky v zmysle zákona č. 569/2007Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 51/2008 Z.z. ktorou sa vykonáva geologický zákon, ktorý je vyhodnotený v záverečnej správe geologickej úlohy, **jeho kladným výsledkom a dodržaním v ňom stanovených podmienok pre výstavbu**. Nepostačujúca je dokumentácia na úrovni geologického posudku.

Podľa podkladov od MŽP SR ako i ŠGÚ Dionýza Štúra sa v katastrálnom území obce Podhorie:

- neevidujú objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín,
- neevidujú staré banské diela (§ 35 ods.1 zák.č.44/1988 Zb.),
- nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Klimatické pomery predstavujú dôležitý určujúci faktor pri konečnom návrhu optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia. Pri

klimatickej charakteristike sa vychádzalo z publikovaných materiálov: ročenky SHMÚ Bratislava, Petrovič a kol. (1964), Atlas podnebia ČSSR (1958), Atlas SSR (1980).

Katastrálne územie obce sa z globálneho hľadiska nachádza v miernej klimatickej oblasti. Stredná a východná časť katastra patrí do mierne teplej vlhkej oblasti. Okraje Súľovských vrchov patria do mierne chladnej klimatickej oblasti.

Z hľadiska zrážok patria najnižšie časti riešeného územia (kotlina) do mierne vlhkej klimatickej oblasti.

Pre potreby ÚPN – O, dôležitú vypovedaciu charakteristiku predstavuje oslnenie reliéfu, ako rámcová klimatická charakteristika riešeného priestoru. Z KEP obce Podhorie vyplýva dobré oslnenie celej zastavanej časti územia a plôch predpokladaného rozvoja najmä na juh priklonených svahov.

Predmetné územie spadá do klimatických okrskov:

- okrskok chladný, klimatické znaky – júlový priemer teploty $< 16^{\circ}\text{C}$
- okrskok mierne teplý, vlhký, vrchovinový – počet letných dní za rok je priemerne 50, s denným maximom teploty vzduchu júl $\geq 25^{\circ}\text{C}$.

Kataster obce sa nachádza v oblasti Súľovských skál, čo je chladná oblasť v mierne chladnom okrsku. Priemerná teplota vzduchu v oblasti je 7°C . V letnom období je tu v priemere 45 letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25°C a viac. V zimnom období sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 35 ľadových dní, v ktorých max. teplota vzduchu klesá pod 0°C a 125 mrazových dní, v ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod 0°C . Počas tuhých zím sa zaznamenáva až 70 ľadových a 158 mrazových dní. Počas nich absolútne minimálne teploty vzduchu klesajú až na $-29,5^{\circ}\text{C}$. Dĺžka bezmrazového obdobia je okolo 160 dní v roku. Priemerná januárová teplota vzduchu je -4°C . Počet vykurovacích dní počas roka je 280 a počet dní so snehovou pokrývkou je 70.

Územie patrí vďaka podhorskej svahovej polohe do priemerne inverzných polôh, priemerný počet dní s hmlou je 20 až 50, patrí teda do klimatických oblastí so zníženým počtom hmiel. Priemerný ročný úhrn zrážok v predmetnom území je cca 800 mm, v januári sú priemerné úhrny zrážok 50 mm, v júli 90 mm.

V oblasti Žilinskej kotliny je takmer po celý rok zvýšená relatívna vlhkosť vzduchu. Je to oblasť s najväčším počtom dní v roku s hmlou. Typická je tu slabá veternosť s priemernou rýchlosťou vetra $1,3\text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ a výskyt bezvetria až do 60%.

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.

Stav ovzdušia v k.ú. Podhorie nie je ovplyvnený miestnymi väčšími a strednými znečisťovateľmi. Ich vplyv je možný z prenosu z blízkych sídiel, najmä z Cementárne Lietavská Lúčka, a. s. a z mesta Žilina. Čiastočne na kvalitu ovzdušia, najmä na zápach, vplýva živočíšna výroba v miestnej farme, v súčasnosti je tam ustajnených len asi 10 ks dobytky, vplyv je minimálny. Ovzdušie je ovplyvňované lokálnymi zdrojmi vykurovania na tuhé palivo, výfukovými plynmi z osobných automobilov a nelimitovaným chovom HD a ošípaných na pozemkoch rodinných domov. Obec je z veľkej časti plynofikovaná, preto je zmiernený vplyv lokálnych zdrojov na tuhé palivo.

Z hľadiska potenciálneho znečistenia ovzdušia sú veterné pomery v Žilinskej kotline veľmi nepriaznivé, a preto aj relatívne menšie a vzdialenejšie zdroje znečisťovania ovzdušia resp. zdroje exhalátov vedú k pomerne vysokej úrovni znečistenia ovzdušia v jeho prízemnej vrstve. Znečisťovanie ovzdušia v okolí Žiliny je spôsobené jednak klasickými znečisťujúcimi látkami produkovanými činnosťou Žilinskej teplárne a.s., z Cementárne Lietavská Lúčka a dobývacieho priestoru v katastri Lietavskej Lúčky, ale podieľajú sa na ňom aj zostávajúce chemické prevádzky v meste Žilina a v okolí cesty III/2102 intenzívna automobilová doprava.

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Hydrologicky katastrálne územie Podhoria leží v povodí rieky Váh, do ktorej sa vlieva významný ľavostranný prítok Rajčianka. Váh tu má priemerný prietok $123,9 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Rajčianka – ústí do Váhu zľava v Žiline, pri Strážove. Celková plocha povodia je $359,06 \text{ km}^2$, dĺžka hlavného toku 47,5 km, špecifický odtok z povodia je priemerne $16,13 \text{ l/s/km}^2$ a priemerný prietok $5,8 \text{ m}^3/\text{s}$. Takmer celé povodie Rajčianky leží v okrese Žilina a zahŕňa prakticky celú Rajeckú kotlinu.

Ľavostranný prítok Rajčianky Lietavka tečúci severným a východným okrajom k. ú. Podhorie priberá pravostranný prítok s identifikačným číslom toku 4-21-6-4274, názvom toku podľa vodohospodárskej mapy (VHM) BP Lietavky a správcovským názvom Podhorský potok. Podhorský potok predstavuje hydrologickú os riešeného územia. Pramení pod hrebeňom Súľovských skál medzi vrcholmi Dubník a Kečka (Kačka), preteká zastavaným územím obce v smere od západu až juhozápadu k východu až severovýchodu. Jeho pravostranný prítok – identifikačné číslo 4-21-6-4277, názov podľa VHM bezmenný, správcovský názov Močiarny pramení v k. ú. Babkov, prechádza do k. ú. Podhoria v jeho juhovýchodnej časti, od lokality Šiškovce je v súbehu s miestnou komunikáciou Podhorie – Babkov. Druhým jeho pravostranným prítokom je potok s identifikačným číslom 4-21-6-4275, názvom podľa VHM bezmenný. Ten preteká katastrálnym územím obce v krátkom úseku pri jeho východnom okraji. Severne od zastavanej časti obce a južne od poľnohospodárskeho dvora v smere od západu na východ preteká potok identifikačné číslo 4-21-6-4278, názov podľa VHM PB Lietavky, správcovský názov Dubník. V dvoch krátkych úsekoch katastrálne územie obce Podhorie pretína aj potok Lietavka (Závadský potok) a to pri vyústení potokov Dubníka a Podhorského potoka. V Lietavskej Závadke ústí do Lietavky potok s identifikačným číslom 4-21-6-4281, ktorý tam priteká z katastrálneho územia Podhoria.

Prietoky na Podhorskom potoku neboli zaznamenané. Prietoky Lietavky vo vodomernej stanici v m.č. obce Lietava - Majer podľa SHMÚ boli v roku 2006 - priemerný ročný prietok $Q_r=0,137 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, maximálny kulmináčny prietok $Q_{\max}=2,062 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, minimálny denný prietok $Q_{\min}=0,056 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$.

Bystrinný charakter majú len pramenné časti tokov ostatné časti majú stredohorský charakter, kde prevláda akumulácia nad eróznou činnosťou.

Z vodohospodárskeho hľadiska je riešené katastrálne územie dlhodobo pozitívna oblasť. Suma zrážok v priebehu roka i počas vegetačného obdobia je vyššia ako potenciálny výpar z územia. Väčšina územia má počas vegetačného obdobia prebytok vlhky 50 – 150 mm.

Režim väčšiny tokov v území je typický vrchovinovo - nížinný snehovo – dažďový, s akumuláciou vody s nízkymi stavmi v septembri až marci, vysokou vodnatosťou v apríli až júni (maximálnymi stavmi prevažne v máji), najnižším v januári a februári. Nevýrazné podružné zvýšenie vodnatosti je koncom jesene a začiatkom zimy.

Hlavným hydrogeologickým regiónom predmetného územia je:

- paleogén a kvartér časti Žilinskej kotliny a východného okraja Súľovských vrchov.

Určujúcim typom priepustnosti je medzizrnová priepustnosť.

Hydrogeologické pomery

Riešené územie k.ú. Podhorie spadá do hydrogeologického regiónu Paleogén a kvartér časti Žilinskej kotliny a východného okraja Súľovských vrchov. Typ priepustnosti je medzizrnový.

V rámci novej vodnej politiky vyplývajúcej zo smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady ustanovujúcej rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti vodnej politiky (RVS), ktorá bola premietnutá do slovenskej legislatívy, boli vymedzené útvary podzemných vôd na Slovensku pre všetky povodia, ktoré zohľadňujú komplikovanú geologickú stavbu a hydrogeologické pomery územia.

Výsledkom je vertikálne členenie vymedzených útvarov podzemných vôd na Slovensku do 3 samostatných vrstiev :

- a) Útvary podzemných vôd vo významných aluviálnych štvrtohorných (kvartérnych) sedimentoch (plytké podzemné vody) - v katastrálnom území nie je vyčlenený žiadny útvar
- b) Útvary podzemných vôd v predkvartérnych horninách s doplňujúcim členením zvodnencov do 4 podkategórií: vulkanické horniny, horniny s pórovou priepustnosťou, horniny s puklinovou priepustnosťou a krasové horninové prostredie, -
v katastrálnom území Podhorie je vyčlenený útvar SK2001800F Puklinové podzemné vody z časti flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Váh.
Dominantným kolektorom podzemných vôd je striedanie pieskovcov a ílovcov (flyš), sliene, slienovce, pieskovce, bridlice a zlepenice s puklinovou priepustnosťou. Do tohto útvaru patrí celé riešené územie.
- c) Útvary geotermálnych vôd (geotermálne štruktúry) predstavujúce podzemné vody hlbokých obehov s teplotou podzemnej vody nad 25°C, - v katastrálnom území Podhorie nie je vyčlenený žiadny útvar.

Podhorský potok vykazuje povodňovú hrozbu.

Ochrana vodných zdrojov

Ochranné pásmo vodného zdroja je vyčlenené v oblasti od hrebeňa Súľovských skál približne po hranicu lesa a poľnohospodárskej krajiny.

Zdrojom vody je zachytený prameň a podzemný vrt s doporučenou výdatnosťou 1,5 - 2,0 l.s⁻¹. Z vodného zdroja je pitná voda čerpaná privádzacím výtlačným potrubím do novovybudovaného vodojemu o objeme 180 m³, ktorý leží na kóte 508,31 m n.m.

Obec nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti.

Znečistenie vôd je spôsobené najmä v dôsledku nedoriešeného systému odkanalizovania.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Pôdne typy

Najrozšírenejšie typy pôdy na území obce Podhorie su rendzina a kambizem. Rendziny sa nachádzajú najmä medzi lesnými pôdami, kambizem rendzinová sa vyskytuje v

západnej hornatejšej časti, kambizem pseudoglejová vo východnej, rovinatejšej a nižšie položenej časti územia, fluvizeme v úzkom páse pozdĺž vodných tokov.

Tab. Zoznam BPEJ v k.ú. Podhorie

BPEJ	Poznámka	Pôdne typy
0811002	chránená pôda	fluvizeme glejové pôdy stredne ťažké (lokálne ľahké), slabo skeletnaté, stredne hlboké,
0869212 0869412 0869512	chránená pôda chránená pôda	kambizeme pseudoglejové na flyši pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletovité, stredne hlboké
0870413		kambizeme pseudoglejové na flyši pôdy ťažké až veľmi ťažké (hlinité), slabo skeletovité, stredne hlboké,
0882672 0882882 0882872 0882673 0882772		kambizeme (typ) na flyši na výrazných svahoch pôdy stredne ťažké až ťažké (hlinité), stredne až silno skeletovité, všetky hĺbky
0892683		rendziny typické na výrazných svahoch: 12 – 25° pôdy stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), stredne až silno skeletovité, všetky hĺbky
0800893		pôdy na zrázoch nad 25°(bez rozlíšenia typu pôdy)

Kambizeme

Kambizeme sú najrozšírenejším pôdnym typom v riešenom území, sú tu aj najrozšírenejšími lesnými pôdami. Produkčne a ekologicky sa uplatňujú v stredných a vyšších nadmorských výškach. Z ekologického hľadiska sú to pôdy cenné pre svoju nezastupiteľnú schopnosť zadržiavať a akumulovať zrážkové vody a tiež pre svoje filtračné vlastnosti. Kambizeme sú stredne úrodné pôdy, vhodné len pre užší sortiment poľnohospodárskych plodín. Vyskytujú sa najmä na svahoch, často strmých, preto sú prevažne zalesnené. Na miernejších svahoch najmä na ílovcových flyšových substrátoch sú tieto pôdy hlbšie a menej kamenité, často reprezentované pseudoglejovým subtypom. Luvizemné a pseudoglejové kambizeme s hlbším profilom sú využívané aj ako orné pôdy, väčšina kambizemí je však z dôvodu ich kamenitosti, plytkého pôdneho profilu a svahovitosti zatrávnená. Z hľadiska ekologickej stability ich radíme k pôdam málo stabilným, s nízkou odolnosťou voči degradácii. Dôvodom je ich nízka pufračná schopnosť (sú to spravidla kyslé minerálne chudobné pôdy s nízkym obsahom surového humusu) a silná až extrémna erózna ohrozenosť (prevažne ide o plytké pôdy s nestabilnou pôdnou štruktúrou, na strmých svahoch). Vzhľadom na ich výskyt v svahovitých polohách sú často erodované a tým aj ohrozujúce povrchové vodné zdroje. Aktuálnou eróziou však býva postihnutá len malá časť ich výmery, pretože strmé svahy, na ktorých sa vyskytujú sú dnes väčšinou zatrávnené a z dôvodu nevyužívania postupne zarastajú samonáletom.

Rendziny

Rendziny sú plytké a štrkovité pôdy v podmienkach Slovenska hojne rozšírené v horských oblastiach, kde sú využívané väčšinou ako pasienky. Rendziny bývajú ohrozené vodnou eróziou, ich odolnosť voči znečisteniu a acidifikácii je vďaka obsahu karbonátov veľmi vysoká. Úrodnosť rendzín je podmienená hĺbkou pôdneho profilu a obsahom skeletu. Rendziny na svahoch bývajú prevažne plytké a kamenité, hlbšie rendziny v akumulčných podsvahových polohách sú zas často textúrne ťažšie a preto sekundárne zamokrované. Hlavne kamenitosť (popri svahovitosti) je dôvodom prečo sa rendziny v našich podmienkach spravidla neorú a väčšina ich výmery je zatrávnená.

Popri tokoch sa v úzkej nive vyskytuje *fluvizem*, z antropických pôd najmä v zastavanom území sa nachádza *kultizem a antrozem*.

Pôdne druhy

V riešenom území sa vyskytujú nasledovné druhy pôd:

- 2 - stredne ťažké pôdy (hlinité),
- 3 - ťažké pôdy (ílovitohlinité).

Chránené pôdy

Ochrane pôdných zdrojov podliehajú pôdy zaradené podľa kódu BPEJ do skupiny kvality 1 – 4. Takéto pôdy sa v území nevyskytujú. V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z, ktoré je platné od 1.4.2013 sa za chránené pôdy v k.ú. Podhorie považujú pôdy s kódom BPEJ: **0811002, 0869212, 0869412**.

V riešenom katastrálnom území sa vyskytujú:

- fluvizeme glejové (v starších klasifikáciách nivné pôdy), ktoré sa vyskytujú len v nivách vodných tokov, majú svetlý humusový horizont s vysokou hladinou podzemnej vody a glejovým horizontom pod humusovým horizontom,
- kambizeme na flyšových horninách pohorí, stredne ťažké až ťažké, bez skeletu až stredne skeletnaté,
- kambizeme pseudoglejové (v starších klasifikáciách - hnedé pôdy) sú pôdy s rôzne hrubým svetlým humusovým horizontom, pseudoglejové s výrazným oglejením,
- rendziny typické a kambizemné, pôdy na vápencoch a dolomitoch väčšinou s tmavým humusovým horizontom. V celom profile, alebo len v substráte obsahujú karbonáty,

Podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 z. je v príslušnom katastrálnom území Podhorie zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) 0811002, 0869212, 0869412.

Kontaminácia pôdy nebola zistená nad rámec bežného znečistenia z poľnohospodárskej prevádzky a výroby, cestnej premávky a ďalších činností. Územie leží v oblasti nekontaminovanej, resp. mierne kontaminovanej pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni, V) dosahuje limitné hodnoty. Potenciálnym zdrojom kontaminácie pôdy je používanie umelých hnojív, pesticídov a iných chemikálií.

Územie katastra patrí do oblastí so stredným rizikom vzniku svahových deformácií. Na strmších svahoch sú zväčša trvalé trávne porasty, ktoré lepšie odolávajú prípadnej pôdnej erózii v dôsledku nadmerných zrážok. Štruktúra krajiny a pôdny kryt majú dostatočnú ekologickú stabilitu napriek jej poľnohospodárskemu využitiu.

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Flóra

Podľa fytogeografického členenia územia Slovenska, patrí katastrálne územie obce Podhorie do oblasti Západokarpatskej flóry a obvodu Predkarpatská flóra (Praecarpaticum), celok Strážovské vrchy. Geobotanické členenie vychádza z geobotanickej mapy SR a znázorňuje rovnovážny stav rastlinstva s prírodným prostredím.

Podľa potenciálnej prirodzenej vegetácie sú v území zastúpené tieto jednotky:

- bukové lesy na vápencových a dolomitových podložiach,
- bukové a jedľovo-bukové lesy,
- zmiešaný listnato-ihličnatý les v severných karpatských kotlinách,
- karpatské reliktne borovicové lesy (okrajovo),
- dubové a dubovo-cerové lesy (ostrovčekovito).

Reálna vegetácia je výrazne pozmenená oproti potenciálnej vegetácii. Územie je výrazne ovplyvnené antropickou činnosťou. Veľkú plochu územia tvoria sekundárne spoločenstvá lúk a pasienkov, s výskytom remízok krovitých porastov. Časť lesných porastov je tvorená monokultúrnymi nestabilnými porastami (smrek, borovica). Najcennejšie sú prirodzené a poloprirodzené zmiešané lesné porasty nachádzajúce sa v masíve Súľovských vrchov. Cenné sú tiež brehové porasty tokov a mokradňové slatinné spoločenstvá, osobitnú skupinu cenných biotopov tvoria vápnomilné travinno-bylinné spoločenstvá a spoločenstvá skál. V blízkosti sídel sa vyskytujú synantropne ruderalne spoločenstvá.

Rastlinstvo lesov

Väčšinu lesných porastov tvoria prirodzenejšie kompaktnejšie pôvodné lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením, hojné zastúpenie majú však aj lesné porasty premenené hospodárskymi zásahmi človeka v prospech borovice a smreka. Nie všetky dreviny sú stanovištne vhodné, podliehajú biotickým a abiotickým poškodeniam (smrek). Najodolnejšie sú listnané prirodzené a poloprirodzené lesy s druhovým zastúpením blízkym potenciálnej vegetácii. Tieto lesy sa nachádzajú v Súľovských vrchoch a čiastočne pri tokoch riek ako prirodzené vyvinuté brehové porasty.

Najrozšírenejšia porastotvorná drevina je buk lesný (*Fagus sylvatica*), smrek obyčajný (*Picea abies*) borovica lesná (*Pinus sylvestris*) jedľa biela (*Abies alba*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), ako doplnkové sa uplatňujú hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), breza previsnutá (*Betula pendula*). V krovine etáži prevládajú lieska obyčajná (*Corylus avellana*) a svíb krvavý (*Swida sanguinea*), ďalej hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), baza čierna (*Sambucus nigra*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*).

V drevinných porastoch pri tokoch podmäčaná prúdiacou podzemnou vodou v stromovom poschodí prevláda vŕba biela (*Salix alba*) a vŕba krehká (*Salix fragilis*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*). Prímesou bývajú javor horský (*Acer pseudoplatanus*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). V krovinnom poschodí sa okrem týchto druhov vyskytujú najmä vŕba

purpurová (*Salix purpurea*) a niektoré ďalšie druhy vrb (*Salix caprea*, *Salix aurita*), menej bývajú zastúpené ostružina malinová (*Rubus ideaus* agg.), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*) a baza čierna (*Sambucus nigra*). V bylinnom poschodí prevládajú hygrofilné a nitrofilné druhy.

Rastlinstvo lúk a pasienkov

Druhové zloženie lúk a pasienkov sa mení v závislosti od mikrostanovištných podmienok (najmä expozícia a hydrický režim) a spôsobu využívania (kosenie, pasenie, striedanie pastvy a kosenia). V lúčno-pasienkových porastoch v území sa vyskytujú najčastejšie tieto druhy: štiav lúčny (*Acetosa pratensis*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), zbehovec plazivý (*Ajuga reptans*), alchemilka (*Alchemilla* sp.), cesnak planý (*Allium oleraceum*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), trebul'ka lesná (*Anthriscus sylvestris*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), betonika lekárska (*Betonica officinalis*), traslica prostredná (*Briza media*), zvonček konárstý (*Campanula patula*), rasca lúčna (*Carum carvi*), jesienka obyčajná (*Colchicum autumnale*), nevädzník hlaváčovitý (*Colymbada scabiosa*), pupenec roľný (*Convolvulus arvensis*), škarda dvojročná (*Crepis biennis*), krížavka jarná (*Cruciata glabra*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), kostrava červená (*Festuca rubra*), lipkavec mäkký (*Galium mollugo* agg.), boľševník borščový (*Heracleum sphondylium*), ľubovník škvrnitý (*Hypericum maculatum*), ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*), hrachor lúčny (*Lathyrus pratensis*), púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*), mätonoh trváci (*Lolium perenne*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*), chľapaňa poľná (*Luzula campestris*), lucerna ďatelinová (*Medicago lupulina*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), skorocel prostredný (*Plantago media*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*), zerva klasnatá (*Phyteuma spicatum*), horčinka chochlatá (*Polygala comosa*), nátržník husí (*Potentilla anserina*), prvosienka jarná (*Primula veris*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), iskerník mnohokvetý (*Ranunculus polyanthemos*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), štrkáč menší (*Rhinanthus minor*), púpava (*Taraxacum* sp.), kozobrada východná (*Tragopogon orientalis*), ďatelina poľná (*Trifolium campestre*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*), trojštet žltkastý (*Trisetum flavescens*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*), vika vtáčia (*Vicia cracca*).

Na vlhších miestach a na podhorských prameniskách sa v fragmentoch vyskytujú vysokobylinné vlhké až mokré lúky s prevahou širokolistých bylín, kde prevládajú hygrofilné druhy, napr. záružlie močiarné (*Caltha palustris*), ostrica srstnatá (*Carex hirta*), pichliač zelinný (*Cirsium oleraceum*), bahnička močiarna (*Eleocharis palustris*), sitina článkovaná (*Juncus articulatus*), hrachor lúčny (*Lathyrus pratensis*), mäta dlholistá (*Mentha longifolia*), nezábudka močiarna (*Myosotis scorpioides* agg.), deväťsil lekárske (*Petasites hybridus*), pľhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), túžobník brestovitý (*Filipendula ulmaria*), pakost močiarny (*Geranium palustre*), čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), angelika lesná (*Angelica sylvestris*).

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia sa vyskytuje vo viacerých formách – skupinovitá plošná NDV na trvalých trávnych porastoch, líniová NDV na antropogénnych tvaroch reliéfu (zvyšky medzí), plošná sukcesná NDV na nevyužívaných lúkach a pasienkoch, brehové porasty a osamotené solitéry.

V nevyužívaných lúčnych porastoch začínajú prebiehať sukcesné procesy a začína sa meniť druhové zloženie. Do porastov obvykle prenikajú expanzívne trávy, v neskorších

sukcesných štádiách dreviny. Z tráv sa v počiatočných fázach sukcesie v území uplatňujú najmä mrvica peristá (*Brachypodium pinnatum*), mrvica lesná (*Brachypodium sylvaticum*) a smlz kroviskový (*Calamagrostis epigejos*). Lúčne úhory v území zarastajú najčastejšie drevinami javor poľný (*Acer campestre*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), hloh jednosmenný (*Crataegus monogyna*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), ruža šíповá (*Rosa canina*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), kalina siripútková (*Viburnum lantana*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), dráč obyčajný (*Berberis vulgaris*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), borievka obyčajná (*Juniperus communis*).

V dobre vyvinutých formáciách NDV sa vyskytujú najčastejšie listnaté dreviny pôvodných okolitých lesov, javor mliečny (*Acer platanooides*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), hruška planá (*Pyrus pyraestes*), dub zimný (*Quercus petraea*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). V krovinnom poschodí sa vyskytujú plamienok plotný (*Clematis vitalba*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), hloh jednosmenný (*Crataegus monogyna* agg.), krušina jelšová (*Frangula alnus*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), topol osikový (*Populus tremula*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), ruža šíповá (*Rosa canina*), vřba rakytová (*Salix caprea*), baza čierna (*Sambucus nigra*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), kalina siripútková (*Viburnum lantana*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*). V bylinnom poschodí sa vyskytujú väčšinou lesné druhy, do okrajov a svetlejších častí prenikajú aj druhy z lúčnych porastov.

Brehové porasty

Tvoria ich fragmenty prirodzených porastov podhorských jelšových lužných lesov, vyvinuté miestami ako typické brehové porasty tvorené jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*) a vřbou (*Salix* sp.), ojedinele sa vyskytujú jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), z bylín pichliač zelinový (*Cirsium oleraceum*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), konopáč obyčajný (*Eupatorium cannabinum*), deväťsil (*Petasites* sp.), chrastnica trst'ovníkovitá (*Phalaroides arundinacea*). V týchto porastoch sa šíria invázne druhy rastlín, napr. pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), zlatobyl' kanadská (*Solidago canadensis*), druhy rodu astra (*Aster*), hviezdnik ročný (*Stenactis annua*), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), sumach pálkový (*Rhus typhina*) a iné. K nim na ruderálnych stanovištiach pristupujú druhy expanzívne, ako palina pravá (*Artemisia vulgaris*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), pichliač roľný (*Cirsium arvense*) a iné.

Sídelná vegetácia

Predstavujú ju záhrady, sady, uličná a sprievodná zeleň v zastavaných územiach, zeleň cintorínov, okolie rekreačných chát a podobne. Vyskytujú sa bežne pestované poľnohospodárske plodiny, zelenina, ovocné stromy, z ktorých prevládajú jablone, slivky, čerešne, vyskytujú sa tiež orechy. Z nepôvodných druhov sú v okrasných záhradách zastúpené všetky bežne dostupné druhy z ponuky záhradníckych firiem. Z druhov drevín sa vyskytujú lipa malolistá, agát biely, baza čierna, svib, okrasné ihličnany.

Poškodenie vegetácie

Výrazné poškodenie vegetácie sa prejavilo na v minulosti vysadenej smrekovej monokultúre, ktorá vďaka lesníckym postupom, ktoré neakceptujú prirodzené ekosystémové procesy ľahko podľahla škodcom, ako je lykožrút smrekový a hubové ochorenia. Táto plocha bola následne vyťažená, čím sa zhoršili pomery pôdneho krytu a prirodzenej obnovy lesa na lokalite Brezie. V súčasnosti je vysadený nový les z listnatých drevín.

K poškodzovaniu vegetácie začleňujeme aj ohrozovanie pôvodných biotopov inváznymi druhmi rastlín. V katastri sa nachádzajú ohniská výskytu pohánkovca japonského (*Fallopia japonica*), zlatobyle (*Solidago*, sp.), najviac na rumoviskách, brehoch potokov a na nelegálnych skládkach. Povinnosť ničiť invázne druhy rastlín má v zmysle zákona 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov vlastní, či užívateľ pozemku.

Fauna

Podľa zoogeografického členenia patrí katastrálne územie obce do

- terestrického biocyklu - provincia listnatých lesov – podkarpatský úsek
- limnického biocyklu - pontokaspická provincia, podunajský okres, stredoslovenská a západoslovenská časť.

Spoločenstvá lúk, polí a otvorených priestranstiev

Lúčne biotopy z chrobákov osídľujú *Cicindela silvicola*, *Cicindela hybrida*, *Cicindela germanica*, *Nebria brevicollis*, *Broscus cephalotes*, *Harpalus ruficornis*, *Harpalus griseus*, *Harpalus aeneus*, *Amara eurynota*, *Amara majuscula*, *Amara equestris*, *Zabrus tenebrioides*, *Pterostichus coerulescens*, *Pterostichus inaequalis*, *Pterostichus macer*, *Silpha obscura*, *Liodes cinnamomea*, *Liodes brunnea*, *Tachyporus chrysomelinus*, *Dermestes murinus*, *Dermestes lardarius*, *Cytilus sericeus*, *Trox scaber*, *Homalopia ruficornis*, *Dorcadion fulvum*, *Chrysomela coerulea*, *Chrysomela diversipes*, *Chrysomela küsteri*. Z motýľov sa tu vyskytuje súmračník kotúčový (*Erynnis tages*), súmračník jahodový (*Pyrgus malvae*), súmračník nátržníkový (*P. serratulae*), súmračník horský (*P. alveus*), súmračník skorocelový (*Carterocephalus palaemon*), súmračník metlicový (*Thymelicus sylvestris*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*), mlynárik hrachorový (*Leptidea sinapis*), mlynárik kapustový (*Pieris brassicae*), mlynárik repový (*P. rapae*), mlynárik repkový (*P. napi*), mlynárik žeruchový (*Anthocharis cardamines*), žltáček podkovkový (*Colias alfacariensis*), žltáček rešetliakový (*Gonopteryx rhamni*), perlovec jahodníkový (*Boloria euphrosyne*), perlovec najmenší (*B. dia*), perlovec malý (*Issoria lathonia*), perlovec striebrostopásy (*Argynnis paphia*), hnedáček skorocelový (*Melitaea athalia*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka prhl'avová (*Aglais urticae*), babôčka brestová (*Nymphalis polychloros*), babôčka osiková (*N. antiopa*), babôčka pávoooká (*Aglais io*), babôčka zubatokrídla (*Polygonia c-album*), dúhovec menší (*Apatura ilia*), bielopásavec zemolezový (*Limenitis camilla*), modráček najmenší (*Cupido minimus*), modráček čiernoobrúbený (*Plebejus argus*), modráček obyčajný (*Polyommatus icarus*), modráček komonicový (*P. dorylas*), modráček d'atelinový (*P. bellargus*), modráček vikový (*P. coridon*), modráček horcový (*Maculinea alcon*), ohniváček čiernokrídly (*Lycaena phlaeas*), ostrôžkár cezminový (*Satyrus ilicis*), ostrôžkár slivkový (*S. pruni*). Na lúčnych biotopoch hniezdi napr. prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), prhl'aviar červenkastý (*Saxicola rubetra*), či škovránok poľný (*Alauda arvensis*). Z bežných cicavcov sa vyskytuje zajac poľný (*Lepus europaeus*) liška

hrdzavá (*Vulpes vulpes*) srnec lesný (*Capreolus capreolus*). Z ďalších napríklad jeleň lesný (*Cervus elaphus*).

Na poliach nájdeme bažanta obyčajného (syn. bažant poľovný) (*Phasianus colchicus*), jarabicu poľnú (*Perdix perdix*), prepelicu poľnú (*Coturnix coturnix*) a zajaca poľného (*Lepus europaeus*).

Spoločenstvá lesov

V lesných spoločenstvách sa vyskytujú z obojživelníkov salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*) a rosnička zelená (*Hyla arborea*). Z plazov bol v lesných porastoch zaznamenaný výskyt slepúcha lámavého (*Anguis fragilis*). Z druhov vtákov boli zaznamenané pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*) a sýkorka uhliarka (*Periparus ater*). jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*), myšiak hôny (*Buteo buteo*), zelienka obyčajná (*Chloris chloris*), glezg obyčajný (*Coccothraustes coccothraustes*), holub plúžik (*Columba oenas*), krkavec čierny (*Corvus corax*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), sokol myšiar (*F. tinnunculus*), muchárik malý (*Ficedula parva*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), sýkorka chochlatá (*Lophophanes cristatus*), sýkorka čiernohlavá (*Poecile montanus*), vrabec poľný (*Passer montanus*), kolibiarik spevavý (*Phylloscopus trochilus*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna sivá (*Picus canus*), žlna zelená (*P. viridis*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), hýľ obyčajný (*Pyrrhula pyrrhula*), králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapilla*), sova obyčajná (*Strix aluco*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*), penica obyčajná (*Sylvia communis*) a drozd čvíkota (*Turdus pilaris*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), d'ateľ bielochrbtý (*D. leucotos*), krkavec čierny (*Corvus corax*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), muchárik malý (*F. parva*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), sojka obyčajná (*Garrulus glandarius*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), sýkorka uhliarka (*Periparus ater*), sýkorka belasá (*Cyanistes caeruleus*), sýkorka veľká (*Parus major*), sýkorka hôrna (*Poecile palustris*), kolibiarik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), kolibiarik sykavý (*P. sibilatrix*), žlna sivá (*Picus canus*), brhlík obyčajný (*Sitta europaea*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*T. philomelos*) a drozd trskota (*T. viscivorus*). Medzi akcesorické (prídavné) druhy, ktoré sa vyskytujú v lesných ornitocenózach vzácnne, patrili: jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*), zelienka obyčajná (*Chloris chloris*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), sýkorka čiernohlavá (*Poecile montanus*), vrabec poľný (*Passer montanus*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna zelená (*Picus viridis*), králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapilla*), sova obyčajná (*Strix aluco*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*), penica obyčajná (*Sylvia communis*) a drozd čvíkota (*Turdus pilaris*). Z drobných cicvcov sa vyskytuje plšík lieskový, veverica stromová (*Sciurus vulgaris*). Z väčších cicvcov ma veľké zastúpenie diviak lesný (*Sus scrofa*). srnec lesný (*Capreolus capreolus*), menej početným zástupcom tejto systematickej skupiny živočíchov je jeleň lesný (*Cervus elaphus*). Z nepôvodných druhov sa tu vyskytujú: muflón lesný (*Ovis musimon*) a daniel škvrnitý (*Dama dama*). Z mäsožravých druhov sú zaznamenané lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*M. foina*) a jazvec lesný (*Meles meles*), mačka divá (*Felis*

silvestris) a rys ostrovid (*Lynx lynx*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*). Sporadicky je možný výskyt migrujúcich jedincov medveďa hnedého (*Ursus arctos*).

Vodné a mokrad'ové spoločenstvá

Biotopy vôd a ich brehov obývajú viaceré druhy podeniek, pošvatiek, dvojkrídlavcov a iných bezstavovcov. Obojživelníky v tomto type biotopu reprezentuje skokan hnedý (*Rana temporaria*) a rosnička zelená (*Hyla arborea*). Periodické mláky v kultúrnej krajine, ale aj na lesných cestách využíva kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Skupina plazov je zastúpená hygrofilnou užovkou obojkovou (*Natrix natrix*). Z akvatických druhov hmyzožravcov sa vyskytuje napríklad dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*). Semiakvatické nepôvodné druhy hlodavcov tu zastupuje ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*). Z pôvodných druhov hlodavcov je na vodné a mokrad'ové biotopy viazaný hryzec vodný (*Arvicola terrestris*).

Sidelné a iné antropogénne ovplyvnené spoločenstvá

V antropogénnych biotopoch v intraviláne sídel sa vyskytujú včela medonosná (*Apis mellifera*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), belorítka obyčajná (*Delichon urbica*), drozd čierny (*Turdus merula*), vrabec domový (*Passer domesticus*), myš domová (*Mus musculus*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*) a tchor tmavý (syn. tchor obyčajný) (*Mustela putorius*).

Biotopy európskeho významu a národného významu

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy - biotop európskeho významu (kód Natura: 9130, kód Sk Ls5.1), mezotrofné až eutrofné porasty na rôznom geologickom podloží a miernejších svahoch. Vyskytujú sa na stredne hlbokých pôdach. Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín, v podhorských bučinách často chýba krovinové poschodie, alebo je iba slabo vyvinuté. Pri hromadení bukového opadu je typická nízka pokryvnosť bylinného poschodia len do 1,5 %. Ide o mezotrofné a eutrofné porasty buka lesného (*Fagus sylvatica*), kde sa zriedkavo vyskytujú cenné listnáče javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), ako aj smrek obyčajný (*Picea abies*). Krovinové poschodie je slabo vyvinuté, bylinný podrast je viacvrstvový, s výskytom druhov, napr. papradka samičia (*Athyrium filix-femina*), zubačka cibul'konosná (*Dentaria bulbifera*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), hluchavník žltý (*Galeobdolon luteum*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), mednička jednokvetá (*Melica uniflora*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaloides*). V porastoch s vysokým zápojom drevín a množstvom bukového opadu je pokryvnosť bylinnej vrstvy veľmi nízka. V nižších polohách je dnešné zloženie nepriaznivé s príliš vysokým zastúpením smreka.

Reliktné a vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy - biotop európskeho významu (kód Natura 91Q0, kód Sk Ls6.2). Tvoria ho skupinové, riedke reliktné porasty borovice lesnej alebo smrekovca opadavého na extrémnych skalných stanovištiach (vápence, dolomity, slienité vápence a vápnité zlepenice), ostrovčekovito rozšírené od podhorského stupňa až po hornú hranicu lesa. Stanovištia sa vyznačujú členitým reliéfom a strmým sklonom. Pôdy sú plytké, vysychavé, humózne a silne skeletnaté (kamenité). Najčastejšie osídľujú výslnné polohy na južných expozíciách, avšak niektoré borovicové a smrekovcové porasty so

smrekom osídľujú chladné inverzné rokliny a severné svahy, buď s plytkou pôdou, alebo na miestach, kde sa hromadí nerozložený humus. Biotop je endemický pre oblasť Západných Karpát a zároveň predstavuje pozostatok (relikt) poľadového vývoja vegetácie. Bylinné poschodie má veľmi bohaté druhové zloženie s množstvom endemických, ohrozených a vzácných druhov európskej a slovenskej flóry.

Lipovo - javorové sutinové lesy - biotop európskeho významu (kód Natura 9180*, kód Sk Ls4). Zmiešané sutinové javorovo-jaseňovo-lipové lesy sa vyskytujú roztrúsene od pahorkatín až po vysokohorské polohy na svahových, úžľabinových a roklinových sutinách so strmším sklonom svahu. Viazu sa na minerálne bohatšie podlažia (vápence, dolomity, andezity a pod.). Pôdy sú hlboké, bohaté na obsah dusíka a množstvo skeletu (kameňov). Rastlinné spoločenstvá týchto biotopov sú druhovo bohaté a vzhľadom na ich maloplošný výskyt často obohatené o prímiesy druhov z kontaktných biotopov. Krovinové poschodie je dobre vyvinuté, z bylín prevládajú druhy obľubujúce vyšší obsah dusíka.

Vápnomilné bukové lesy - biotop európskeho významu (kód Natura 9150, kód Sk Ls 5.4). Najčastejšie sa vyskytujúci biotop zahŕňa porasty bučín na strmších skalnatých svahoch. Geologické podlažie tvoria výlučne karbonátové horniny. V porastoch prevláda *Fagus sylvatica* (buk lesný), primiešané sú rôzne iné dreviny v závislosti od polohy, v ktorej sa vyskytujú (smrek, javory, lipy, jasene, ojedinele borovica, jedľa, tis). Spravidla je vytvorené druhovo bohaté krovinové poschodie. V bylinnej vrstve prevládajú druhy kvetnatých bučín zmiešané s druhmi viazanými výlučne na karbonátové podlažie.

Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy - biotop európskeho významu (Kód Natura 91EO* Kód Sk Ls1.3). Patria k prioritným biotopom. Ekologicky sa viažu na alúvium potokov podmäčnaného prúdiacom podzemnou vodou alebo ovplyvňovaného povrchovými záplavami. Na horných častiach toku majú prevažne prirodzený charakter. Hlavnými drevinami sú jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), breza previsnutá (*Betula pendula*), topoľ osikový (*Populus tremula*), topoľ čierny (*Populus nigra*), vrba biela (*Salix alba*), vrba krehká (*Salix fragilis*), vrba trojtyčinková (*Salix triandra*). Pristupujú krovinový lieska obyčajná (*Corylus avellana*), vrba purpurová (*Salix purpurea*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). Bylinné poschodie tvoria napr. pichliač zelinový (*Cirsium oleraceum*), prhláva dvojdomá (*Urtica dioica*), pivojka plotná (*Calystegia sepium*), kuklík mestský (*Geum urbanum*), mäkluľa vodná (*Myosoton aquaticum*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), iskerník chlpatý (*Ranunculus lanuginosus*), ostrica lesná (*Carex sylvatica*), a i. Brehové porasty vodných tokov sú mimoriadne dôležitým typom vegetácie v krajine ako krajinné prvky s vysokou vodivosťou slúžiace pre šírenie a pohyb rastlín i živočíchov. V území sa nachádzajú v fragmentoch popri vodných tokoch.

Nížinné a podhorské kosné lúky - (kód Natura 6510, kód Sk Lk1) jedno- až dvojkosné lúky s prevahou *Arrhenatherum elatius*, *Alopecurus pratensis*, *Trisetum flavescens*, *Anthoxanthum odoratum*, *Festuca rubra* a s bylinami ako *Crepis biennis*, *Jacea pratensis*, *Ranunculus acris*, *Tragopogon orientalis* a i. Výskyt týchto biotopov je viazaný na lúčnopasienkársku krajinu na úpätiach svahov a na plochy v okolí osád a na poľnohospodárske využívanie krajiny ľuďmi. Majú zachované prirodzené zloženie s bohatou druhovou biodiverzitou. Je potrebné ich využívať v súlade s podmienkami ekologického hospodárenia, nehnojiť umelými hnojivami, nepoužívať pesticídy, primerane prihnojovať organickými komponentami, dodržiavať optimálne zaťaženie hospodárskymi zvieratami na jednotku plochy, pravidelne kosiť a

vypásat'. Ohrozené sú absenciou obhospodarovania (zarastanie krovinami, drevinami, zmena svetelných pomerov a zmena druhového zloženia), intenzifikáciou (ústup citlivých druhov, prevaha synantropných a šľachtených druhov tráv, znížená biodiverzita).

Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa – (kód Natura 6430, kód Sk Lk5) kvetnaté vysokobylinné vlhké až mokré lúky s prevahou širokolistých bylín v nivách), na náplavových kužeľoch a podhorských prameniskách, často plôškovité a len občas kosené, s druhmi *Filipendula ulmaria*, *Geranium palustre*, *Lysimachia vulgaris*, *Caltha palustris*, *Angelica sylvestris*, *Carduus personata*, *Crepis paludosa*, *Lythrum salicaria*, *Mentha longifolia*.

Dealpínske travinnobylinné porasty - biotop európskeho významu (kód Natura 6190, kód Sk Tr5). Tvoria ho travinno-bylinné spoločenstvá s dominantnou ostrevkou vápnomilnou a svetlo- a suchomilnými druhmi. Vyskytujú sa v nich alpsko-karpatské druhy vo vápencových a dolomitových oblastiach centrálnych Karpát a ich predhoriach. V nižších polohách zotrvávajú na severných svahoch a zatienených tiesňavách (dealpíny). Spoločenstvá majú reliktný charakter. Viasu sa na stanovištia, ktoré nikdy neboli pokryté súvislým lesným porastom. Na vhodných stanovištiach vytvárajú komplexy s reliktnými borovicovými lesmi s borovicou lesnou.

Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou - biotop európskeho významu (kód Natura 8210, kód Sk Sk1). Biotop tvoria pionierske spoločenstvá rastúce v skalných štrbinách a na skalných terasách vo vápencových oblastiach Karpát. Funkciu pionierskych rastlín plnia lišajníky a machorasty, z vyšších rastlín sú prítomné drobné skalné druhy, ktoré dobre znášajú špecifické klimatické a pôdne podmienky. Spoločenstvá v nižších polohách sú významné a vzácne z hľadiska biodiverzity. Nápadné porasty vytvárajú najmä paprad'orasty so svojou schopnosťou osídľovať plytké štrbiny vyplnené minimálnou vrstvičkou pôdy. Na zatienených vlhkých stenách a v hlbokých inverzných roklinách sa vytvárajú na skalách bohaté porasty vlhkomilných druhov..

Z biotopov národného významu sa v území vyskytujú:

Mezofilné pasienky a spásané lúky (kód Natura –, kód Sk Lk3). Ide o nízkesteblové, miestami intenzívne spásané pasienky a nehnojené, po kosbe spásané jednokosné lúky. Vyskytujú sa spolu v komplexe s nížinnými a podhorskými kosnými lúkami. Pre porasty mezofilného charakteru sú v území typické skorocel prostredný (*Plantago media*), šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), kozobrada východná (*Tragopogon orientalis*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*), ďatelina prostredná (*Trifolium medium*), betonika lekárska (*Betonica officinalis*). Z charakteristických druhov sa na lokalitách vyskytujú kostrava červená (*Festuca rubra*), psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), (*Veronica prostrata*), veronika dúškolistá (*Veronica serpyllifolia*), očianka Rostkovova (*Euphrasia rostkoviana*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*). Vzácnejšie sa vyskytujú pahorec brvitý (*Gentianopsis ciliata*), nátržník biely (*Potentilla alba*) a zemežlč menšia (*Centaureum erythraea*).

Podmáčané lúky podhorských oblastí – (kód Natura -, kód Sk Lk6)

Kosené vlhké lúky s výskytom v alúviách potokov, v okolí svahových a podsvahových pramenísk, s optimom od pahorkatinového do horského stupňa. Podmienkou ich existencie je dostatočná pôdna vlhkosť počas celého roka, mierne až stredné kolísanie vody v pôdnom

profile a pravidelné obhospodarovanie, najmä kosenie. Ide o druhovo stredne bohaté spoločenstvá s premenlivým druhovým zložením, v ktorom prevládajú vlhkomilné lúčne druhy, ako napríklad *Caltha palustris*, *Lychnis flos-cuculi*, *Myosotis palustris* agg., *Poa trivialis*, *Scirpus sylvaticus*. Porasty týchto spoločenstiev sú zväčša stredne vysoké až vysoké, viacvrstvové, kde sa okrem bylinného poschodia pravidelne uplatňujú aj machorasty.

Chránené a vzácne druhy rastlín

V riešenom k.ú. na niektorých lokalitách v SKUEV Strážovské vrchy sa nachádzajú biotopy s výskytom chránených a ohrozených druhov rastlín, ako napr. druhy európskeho významu poniklec slovenský (*Pulsatilla slavnica*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavnica*), ďalej druhy národného významu muchovník vajcovitý (*Amelanchier ovalis*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), klinček včasný (*Dianthus praecox*), krušík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), deväťorka rozprestretá (*Fumana procumbens*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), starček tŕňomilný (*Senecio umbrosus*).

Migračné koridory živočíchov

Biokoridory regionálneho významu

Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny

hydricko-terestrický biokoridor, okraje nesúvislých lesných porastov, najmä pre menšie druhy zveri, prepojenie s lužnými biotopmi na Váhu.

Ekologicky významné segmenty (EVS)

Medzi ekologicky významné segmenty krajiny Krajinnokoekologický plán k.ú. Podhorie zaradil a návrh ÚPN – O Podhorie prevzal tie časti krajiny, ktoré sú tvorené ekosystémami s relatívne vyššou ekologickou stabilitou, alebo v nich tieto ekosystémy prevažujú. Krajinnokoekologický plán k.ú. Podhorie z hľadiska významnosti v území zhodnotil ako ekologicky významné segmenty krajiny najcennejšie lokality z hľadiska ochrany prírody a zachovania biodiverzity, ktoré môžu tvoriť kostru ekologickej stability na miestnej úrovni (miestne biocentrá, biokoridory, interakčné prvky na ochranu jestvujúcich prírodných a krajinárskych hodnôt v území). K nim patria predovšetkým miestne vodné toky so sprievodnými brehovými porastmi, ktoré plnia funkciu miestnych biokoridorov. Lokality s rozvíjajúcim sa sukcesným procesom vykazujú oproti ostatnému územiu zvýšenú biodiverzitu a poskytujú podmienky pre život, úkryt a potravu pre zver a vtáctvo, čím fungujú ako miestne biocentrá. Medzi ekologicky a krajinársky významné segmenty územia patria plochy nelesnej drevinnej vegetácie aj trávnych porastov, pretože zabezpečujú v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine životné podmienky pre mnohé druhy bezstavovcov aj stavovcov.

Ako ekologicky významné segmenty v riešenom k.ú. boli vyčlenené:

- neregulované úseky vodných tokov so zachovanou brehovou zeleňou
- vlhké aluviálne lúky a mokrade v okolí tokov, prameniská
- remízky na poľnohospodárskej pôde
- extenzívne využívané trvalé trávne porasty s potenciálnym výskytom biotopov európskeho a národného významu
- sprievodné porasty popri starých úvozoch ciest
- kompaktné lesné porasty.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Urbanizované územie obce Podhorie má charakter jediného kompaktného celku umelej urbanistickej štruktúry. Jeho tvar má základ v lineárnom tvare potočnej radovej dediny, rozvinutej v údolnej nive toku Podhorského potoka, ku ktorému postupne pribúdali zastavané územia súbežných ulíc, alebo ulíc v priečnom smere tam, kde to dovoľoval vhodný sklon terénu, zväčša v údolných častiach katastrálneho územia. Má základ v pozdĺžnom tvare (hlavná kompozičná os) s výbežkami okolo zväčša priečne vedených obslužných komunikácií cestného dopravného systému (vedľajšie kompozičné osi). Celé územie je jediným katastrálnym územím – k.ú. obce Podhorie.

Z hľadiska funkčného členenia možno riešené katastrálne územie rozdeliť na tri časti:

- strednú urbanizovanú časť,
- územia v podhoriach Strážovských vrchov, kde sa uplatňuje poľnohospodárske využitie krajiny,
- enklávy výbežkov zalesnených svahov Strážovských vrchov, ktoré majú vodohospodárske, rekreačné a lesohospodárske využitie.

Obec leží v nive Podhorského (na oboch brehoch) a na ľavom brehu nivy Močiarneho potoka. Dominantné sú svahy východného hrebeňa Súľovských skál, ktoré uzatvárajú koncovú dolinu, v ktorej sa sídlo nachádza. Východ a stred katastrálneho územia je charakterizovaný pahorkatinami, s mierne členitým reliéfom, prechádzajúcim do vrchoviny so silno členitým reliéfom, západnú časť katastra tvoria nižšie hornatiny, reliéf je tu veľmi silno členitý. Organizácia prvkov štruktúry je takmer optimálna, plniaca viacero dôležitých funkcií – ekostabilizačná, diverzifikačná, krajinotvorná a estetická. Sídlo je obklopené plochami záhumienkov, sádov a záhrad, trvalými trávnyimi porastmi (pasienky, kosné lúky), prechádzajúcimi do jednotlivých lesíkov a na západe do lesného komplexu Súľovských skál. V priestore katastra sa nachádza malobloková i veľkobloková orná pôda.

Estetické vnímanie krajiny je pozitívne vďaka harmonickému striedaniu pozitívne pôsobiacich prvkov krajinnej štruktúry, zastúpeniu prirodzene meandrujúcich vodných tokov s vyvinutými brehovými porastami, udržiavanými poľnohospodárskymi plochami a nelesnej drevinovej vegetácie. V území nie sú badateľné vonkajšie znaky degradácie voľnej krajiny (s výnimkou rúbaniska v lokalite Brezie, ktoré je vysadené drevinami), ani veľké estetické závary v zastavanom území. Obec má charakter vidieckej zástavby bez cudzorodých prvkov a je potrebné tieto estetické kvality udržať. Podhorie leží v oblasti, ktoré má predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu, turizmu a rekreácie vyplývajúce najmä z častého cieľa turistov Súľovských skál, ale aj Lietavského hradu. Vhodné prepojenie týchto hlavných a ostatných prírodných a kultúrnych atraktivít formou náučných chodníkov, cyklistických trás, hipoturistiky a podobne, umocňujú možnosti pre rôznorodú, najmä letnú rekreáciu.

Obec Podhorie má charakter potočnej radovej dediny. Z geografického hľadiska predstavuje zastavaná časť obce v zásade jedinú ucelenú územie ktorého pôvodný líniový tvar sa rozvinul determinovane morfológickými danosťami a vplyvom súbežných ulíc a zoskupení ulíc a objektov v priečnom smere do tvaru pretiahleho obdĺžnika, resp. mnohoúhelníka s výbežkami v smere priečných kompozičných osí. Okolie tejto umelej urbanistickej štruktúry z časti tvorí bližšia poľnohospodárska krajina a spravidla vzdialenejšia lesná krajina. Riešené územie je preto charakteristické koexistenciou lesnej krajiny, poľnohospodársky využívanej krajiny a urbanizovaného územia.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Z hľadiska ochrany prírody a prírodných hodnôt sa v riešenom území vyskytujú

- veľkoplošné chránené územie *CHKO Strážovské vrchy s 2.° ochrany*
- ostatné katastrálne územie obce Podhorie ako územie s 1.° ochrany
- chránené územia NATURA 2000
 - *chránené vtáčie územie nCHVÚ 28 Strážovské vrchy*
 - *územie európskeho významu SKÚEV 0256 Strážovské vrchy.*

Maloplošné chránené územia sa v riešenom území nevyskytujú, dotýka sa ho však na hranici katastrálneho územia obce Podhorie s k. ú. Súľov, v krátkom úseku východného hrebeňa Súľovských skál, pri vrchole Roháč, územie s najvyšším – piatym stupňom ochrany *NPR Súľovské skaly*. Hranica NPR a hranica jej ochranného pásma so 4° ochrany má byť v zmysle ÚPN-VÚC ŽK zmenená nebude však zasahovať do katastrálneho územia obce Podhorie.

Z hľadiska ekologickej stability do západnej časti riešeného územia zasahuje

- *biocentrum nadregionálneho významu Nrbc 4 : Súľovské skaly.*

z biokoridorov je v západnej časti katastrálneho územia obce:

- *biokoridor regionálneho významu Rbk 17 : Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny.*

Podľa Implementácie ÚSES a aktualizácie RÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto sa v riešenom území nachádza genofondovo významná lokalita

- *BY 29 Východný hrebeň Súľovských skál*

a v severnej časti katastrálneho územia sa ho dotýka genofondová lokalita

- *BY 26 Súľovské skaly (NPR) v priestore Roháč*

Okrem uvedených prvkov ochrany prírody sú v riešenom území uplatňujú aj iné prírodné pozoruhodnosti – ekologicky významné segmenty.

Územím k.ú. vedie hranica CHKO Strážovské vrchy, hranica územia európskeho významu Strážovské vrchy, a chráneného vtáčieho územia Strážovské vrchy.

Chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy

CHKO je zriadená Vyhláškou MK SSR č. 14/1989 Zb. zo dňa 27. januára 1989 v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z.z.. Na území CHKO platí 2. stupeň ochrany. Rozprestiera sa v západnej časti v zalesnených častiach k.ú.

Chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy sa viaže na dva orografické celky, Strážovské vrchy a Súľovské vrchy. Pestrú a zložitú geologickú stavbu predstavuje zastúpenie viacerých subtatranských príkrovov, v dôsledku čoho na území vystupujú najmä vápence a dolomity. Prevládajúcimi, prirodzene rozšírenými lesnými spoločenstvami sú bučiny. Vo vyšších polohách prevládajú jedľovobukové spoločenstvá s vyšším zastúpením ihličnatých drevín. Rastlinstvo územia sa vyznačuje bohatou a pestrou vápencovou flórou, so zastúpením náročných teplomilných i horských a vysokohorských druhov. Sú tu prítomné viaceré západokarpatské a karpatské endemity a subendemity. Živočíšstvo oblasti predstavujú prevažne druhy zóny listnatých lesov, menej stepného bezlesia.

Na území CHKO platí 2. stupeň ochrany.

V II. stupni ochrany sa vyžaduje **súhlas** orgánov ochrany prírody na vykonávanie nasledovných činností:

- vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä na ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažbu trstia, rašeliny, bahna a riečneho materiálu, okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom v súlade s osobitným predpisom,
- rozšírenie nepôvodného druhu rastliny alebo živočícha za hranicami zastavaného územia obce s výnimkou druhov ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá MŽP SR po dohode s MP SR, druhov uvedených v schválenom lesnom hospodárskom pláne alebo druhov pestovaných v poľnohospodárskych kultúrach,
- umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady
- letecká aplikáciu chemických látok a hnojív
- vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka
- likvidáciu geologického diela alebo geologického objektu,
- zasahovanie do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť,
- vyradenie ostatnej vodnej plochy a jej pridelenie do užívania na účely podnikania v osobitnom režime.
- likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov
- výstavbu lesných ciest a zväžnic
- oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice
- pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať veľkých dobytčích jednotiek, umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu
- vykonávanie technických geologických prác, banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom
- umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia za hranicami zastavaného územia obce
- pozemnú aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha
- budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy
- vykonávanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností ozbrojenými zbormi a ozbrojenými silami mimo vojenských priestorov a vojenských obvodov; vykonanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností v oblasti civilnej ochrany, Hasičským a záchranným zborom, horskou službou alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce,
- organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí, ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí za hranicami

zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených,

- umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,
- umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,
- použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanosť hudbu mimo uzavretých stavieb.

V územiach s **II. stupňom ochrany** platia nasledovné **zákazy**:

- vjazd a státie s motorovým vozidlom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpaciej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,
- vjazd a státie s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, ciest, miestnej komunikácie a účelovej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy.

Pozn: Zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi
- na miesta, ktoré orgán ochrany prírody vyhradí najmä všeobecne záväzným právnym predpisom, alebo zoznamom týchto miest uverejneným na úradnej tabuli tohto orgánu a úradnej tabuli dotknutej obce,
- ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu

Národná prírodná rezervácia NPR Súľovské skaly je v dotyku s hranicou k.ú. v oblasti Roháča. Na území NPR platí 5° ochrany. Vyhlásené ochranné pásmo vo 4° ochrany nezasahuje do katastrálneho územia obce. Toto vymedzené ochranné pásmo je v ÚPN – VÚC Žilinského kraja navrhované na zrušenie a je navrhované rozšírenie NPR, nie však do k.ú. Podhorie. V zmysle vyjadrenia Správy CHKO Strážovské vrchy ani novovymedzené ochranné pásmo nebude zasahovať do katastrálneho územia obce Podhorie.

Na ostatnom území v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny platí 1. stupeň územnej ochrany.

Chránené územia európskej siete Natura 2000

Územie európskeho významu SKUEV 0256 Strážovské vrchy

Územie je chránené z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Kyslomilné bukové lesy (9110), Dealpínske travinnobylinné porasty (6190), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (dôležité stanovištia vstavačovitých) (6210), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Penovcové prameniská (7220), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Pionierske porasty na plytkých

karbonátových a bazických substrátoch zväzu *Alyso-Sedion albi* (6110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Teplomilné panónske dubové lesy (91H0), Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Porasty borievky obyčajnej (5130), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) a druhov európskeho významu: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*), klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), pimprlík močiarny (*Vertigo geyeri*), ohnivák veľký (*Lycaena dispar*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), modráčik stepný (*Polyommatus eroides*), pimprlík mokradňový (*Vertigo angustior*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vydra riečna (*Lutra lutra*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*).

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území európskeho významu

- Výkon poľovného práva - lov zveri
- Výkon poľovného práva - chov zveri
- Výkon poľovného práva - zber vajec pernatej zveri
- Organizovanie spoločných poľovačiek
- Zriaďiť poľovnícke zariadenie - posed, soľník, krmelec, senník
- Zriaďiť poľovnícke zariadenie - zvernica
- Zriaďiť rybochovné zariadenie
- Výkon rybárskeho práva - lov rýb
- Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov
- Manipulácia s vodnou hladinou
- Hospodársky odber vody
- Povrchové lomy vápencové, dolomitové
- Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov)
- Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy)
- Geol. práce s použitím technických geol. prác a geologických povrchových a podzemných diel (šachty, lomové steny...)
- Diaľnice
- Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk
- Umiestnenie vodného diela
- Banské stavby a ťažobné zariadenia
- Malé vodné elektrárne
- Veterné elektrárne
- Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia
- Spaľovne odpadu
- Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu
- Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu

- Skládky odpadu
- Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie
- Farmy v ktorých sa chová viac ako 30 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat)
- Cesty I. až III. triedy
- Nekryté parkoviská a odstavné plochy
- Železničné, lanové a iné dráhy
- Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy
- Závlahové sústavy
- Melioračné sústavy
- Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary
- Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia
- Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice
- Diaľkové rozvody elektriny
- Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice
- Nekryté športové ihriská
- Športové areály
- Kryté budovy pre šport
- Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy
- Skokanské mostíky
- Golfové ihriská
- Lyžiarske vleky
- Lyžiarske zjazdové trate
- Zasnežovanie lyžiarskych tratí
- Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie
- Osvetlenie bežeckých tratí, lyžiarskych tratí a športových areálov mimo uzavretých stavieb
- Budovanie a vyznačenie mototrás
- Zábavné parky
- Hotely a motely
- Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok
- Kempingy
- Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov
- Budovy pre veľkoobchod
- Autoservisy
- Čerpacie stanice
- Dopravné a telekomunikačné budovy
- Stanice (autobusové, železničné)
- Hangáre a depá
- Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest
- Priemyselné budovy a sklady

- Priemyselné nádrže a silá
- Skladovacie plochy len nad 100 m²
- Amfiteátre
- Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu
- Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale
- Krematóriá
- Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.)
- Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery
- Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečneho materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom
- Oplocovanie pozemkov okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice
- Zmeny rekreačných objektov na priemyselné
- Zmeny obytných objektov na priemyselné
- Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné
- Zvýšenie ubytovacích kapacít v rekreačných zariadeniach o minimálne 10 miest
- Zvýšenie prepravnej kapacity dopravných zariadení (vleky, lanovky) o minimálne 20 %
- Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín
- Ťažba a úprava rudných surovín
- Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov
- Ťažba ostatných nerastov
- Ťažobné a geotermálne vrty
- Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých stavieb
- Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky

Chránené vtáčie územie SKCHVU 28 Strážovské vrchy

Vyhlásené Vyhl. MŽP SR 434/2009.

Územie je tvorené prevažne lesnými a skalnými biotopmi, Strážovské vrchy sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*) a výr skalný (*Bubo bubo*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov orol skalný (*Aquila chrysaetos*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), tetrao hlucháň (*Tetrao urogallus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), chriaštel poľný (*Crex crex*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), strakoš červenohrdlý (*Lanius collurio*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), pŕhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*) a muchár sivý (*Muscicapa striata*) a žlna sivá (*Picus canus*).

Chránené vtáčie územie Strážovské vrchy je vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých

druhov vtákov sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, orla skalného, bociana čierneho, včelára lesného, tetova hlucháňa, kuvika kapcavého, lelka lesného, chriašťa polného, d'atľa čierneho, d'atľa bielochrptého, jariabka hôrneho, penice jarabej, d'atľa prostredného, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrkého, strakoša červenochrbtého, strakoša sivého, prepelice poľnej, krutihlava hnedého, prhl'aviara čiernohlavého, hrdličky poľnej, žltochvosta lesného a muchára sivého a zabezpečenie podmienok na ich prežitia a rozmnožovania.

V riešenom území hranica SKCHVU Strážovské vrchy je totožná s hranicou územia európskeho významu SKUEV0256 Strážovské vrchy

Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje:

- a) vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda orla skalného, sokola sťahovavého, bociana čierneho, včelára lesného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- b) mechanizované kosenie trvalých trávnych porastov a porastov d'atelinovín iným spôsobom, ako od stredu do okrajov od 1. mája do 30. júna,
- c) realizovanie rekultivácie kameňolomu, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.

Za zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje:

- a) uskutočňovanie horolezeckých výstupov alebo skalolezeckých výstupov od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2 Vyhl. MŽP SR 434/2009.
- b) uskutočňovanie športových, turistických a iných verejnosti prístupných aktivít a podujatí od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 3 Vyhl. MŽP SR 434/2009.
- c) budovanie turistických chodníkov, cyklotrás alebo táborísk od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 3. Vyhl. MŽP SR 434/2009.

Do SKCHVU Strážovské vrchy v k. ú. Podhorie patria nasledovné parcely:

509, 511, 512, 513/1, 513/2, 513/3, 514/1, 514/2, 514/3, 515, 516, 517/1, 517/2, 518, 519, 520, 541/2, 545, 546, 547, 548, 549/1, 549/2, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563

Chránené stromy

V území sa nenachádzajú.

Chránené a vzácne druhy rastlín

V riešenom k.ú. na niektorých lokalitách v SKUEV Strážovské vrchy sa nachádzajú biotopy s výskytom chránených a ohrozených druhov rastlín, ako napr. druhy európskeho významu poniklec slovenský (*Pulsatilla slavnica*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavnica*), ďalej druhy národného významu muchovník vajcovitý (*Amelanchier ovalis*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), klinček včasný (*Dianthus praecox*), kruštík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), deväťorka rozprestretá (*Fumana procumbens*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), starček tŕňomilný (*Senecio umbrosus*).

Priemet územného systému ekologickej stability

Pre riešené územie je platný dokument *Aktualizácia prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto (SAŽP 2006)*, kde boli zohľadnené aj závery, vyplývajúce z Aktualizácie GNÚSES pre KURS 2001.

Do riešeného územia zasahujú tieto prvky Regionálneho územného systému ekologickej stability (biocentrá a biokoridory):

Nadregionálne biocentrum Nrbc 4 Súľovské skaly

Skalnatá tiesňava s význačnými morfológickými útvarmi a so vzácnou flórou a faunou. Sú tvorené bazálnym paleogénnym zlepencom, miestami až niekoľko 100 m hrubým. Rastlinstvo a živočíšstvo predstavuje zmes teplomilných a montánnych druhov .

Ohrozenia

Pohyb mimo vyznačených chodníkov.

Zarastanie a sukcesia.

Skalolezectvo, horolezectvo.

Používanie terénnych vozidiel, motocyklov, štvorkoliek a skútrov.

Zber chránených druhov rastlín.

Znečisťovanie odpadmi.

Chatový areál.

Rozširovanie inváznych a ruderálnych druhov rastlín.

Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia

Nešíriť, príp. odstraňovať geograficky nepôvodné druhy drevín.

Využívať možnosti prirodzenej obnovy a s tým spojené jemnejšie spôsoby hospodárenia.

Uprednostňovať členitejšiu priestorovú výstavbu lesných porastov, dbať o prítomnosť mŕtveho dreva a dutinových stromov.

Citlivo riešiť akékoľvek zásahy do vodného režimu (ťažba dreva, zalesňovanie a pod v lokalitách, kde sa vyskytujú penovcové prameniská (biotopy, v ktorých vyviera podzemná voda a sú preto veľmi zraniteľné).

Cielené odstraňovanie alebo preriedovanie lesných porastov tam, kde je potrebné optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu výskytu chránených alebo ohrozených druhov rastlín.

Extenzívne prepásanie nelesných biotopov, kombinovaná pastva a kosenie (napr. jaré kosenie s následným prepásaním územia).

Zabrániť sukcesii.

Regionálny biokoridor Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny

Hydricko-terestrický biokoridor, okraje nesúvislých lesných porastov, najmä pre menšie druhy zveri, prepojenie s lužnými biotopmi na Váhu

Ohrozenia

Nelegálne skládky.

Výrubý okrajov lesa.

Ruderalizácia.

Rekreačné aktivity.

Invázne druhy.

Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia

Odstraňovanie znečistenia, skládok, inváznych druhov.

Zmierňovať bariéry.

Manažment ekotonov typu les/bezlesie na hranici poľnohospodárskych a lesných pozemkov.

Dokument RÚSES vyčleňuje v riešenom k.ú. dve regionálne významné genofondové lokality.

Genofondová lokalita BY 26 Súľovské skaly - riešené územie zasahuje len nepatrný okraj GL v oblasti Roháča. Zachovalé skalné a lesné biocenózy, pestrá flóra a fauna, výskyt teplomilných, ale i dealpínskych druhov, veľmi bohaté zastúpenie druhov čeľade *Orchidaceae*. Ďalšie druhy: *Gentiana clusii*, *Soldanella carpatica*, *Amelanchier ovalis*, *Primula auricula*, *Pulsatilla subslavica*, *Aconitum variegatum*, *A. lycoctonum*, *A. firmum* ssp. *Moravicum*, *Helianthemum canum*, *Taxus baccata*, *Cornus mas*, *Staphyllea pinnata*, *Kernera saxatilis*, *Pinguicula alpina*, *Sesleria calcaria*, *Dianthus nitidus*, *Trollius altissimus*. Výskyt mnohých vzácných druhov pavúkov, lastúrnečiek, chrobákov, motýľov, dvojkrídlavcov, endemických druhov z týchto skupín, viaceré druhy boli na Slovensku zistené iba tu. Biotopy: Al3 – alpínske a subalpínske vápnomilné travinno – bylinné porasty, Pr3 – penovcové prameniská, Sk1 – karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, Sk6 – nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Tr1 – suchomilné travinno – bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte), Tr5 – suché a dealpínske travinno – bylinné porasty, Lk1 – nížinné a podhorské kosné lúky, Lk3 – mezofilné pasienky a spásané lúky, Lk5 – vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 – podmäčkané lúky horských a podhorských oblastí, Ls5.1 - bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 - vápnomilné bukové lesy, Ls6.2 – reliktné a vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Ls4 – lipovo- javorové sutinové lesy.

Genofondová lokalita BY-29 Východný hrebeň Súľovských skál. Skalnaté travinno - bylinné spoločenstvá s výskytom ojedinelých vzácných druhov rastlín. Biotopy: Al3 – alpínske a subalpínske vápnomilné travinno – bylinné porasty, Sk1 – karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, Sk6 – nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Tr5 – suché a dealpínske travinno – bylinné porasty, Ls5.1 - bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 - vápnomilné bukové lesy, Ls6.2 – reliktné a vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Ls4 – lipovo- javorové sutinové lesy.

Miestny územný systém ekologickej stability vypracovaný nebol.

- 9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).**

Analýza retrospektívneho vývoja populácie

Prvá písomná zmienka o Podhorí pochádza z roku 1393. Údaje o počte obyvateľov sú známe od roku 1534, kedy malo 10 roľníckych usadlostí, 2 bezroľných domkárov jedného šoltýsa a 90 obyvateľov, v r. 1900 malo Podhorie 41 domov a 328 obyvateľov, v roku 1921 to bolo 395 obyvateľov, v roku 1938 to bolo 531 obyvateľov a 69 domov, v roku 1940 malo 524 obyvateľov. V roku 1900 žilo v Podhorí 328 obyvateľov. Za posledných 114 rokov vzrástol počet obyvateľov obce o 531 osôb (index rastu dosahuje 261,9%). Priemerný ročný prírastok obyvateľstva od roku 1900 (328) do roku 2014 (859) predstavuje 4,7 osôb. V roku 2001 žilo v

Podhorí 739 obyvateľov. Za posledných 13 rokov vzrástol počet obyvateľov o 120 osôb (index rastu dosahuje 116,2%).

Za posledných 14 rokov v obci Podhorie pribudlo 96 detí, čo je v priemere 6,9 ročne, zomrelo 104 obyvateľov, čo je priemerne ročne 7,4. Prirodzený úbytok obyvateľov je 0,5 obyvateľa ročne. Počet obyvateľov prirodzenou menou mierne, približne o 1 obyvateľa za dva roky klesá. Za posledných 14 rokov migráciou pribudlo 125 obyvateľov, čo je v priemere ročne 8,9 obyvateľa, celkový prírastok bol 117, čo je v priemere ročne 8,4 obyvateľa. V absolútnom vyjadrení počet obyvateľov stúpa.

Počet obyvateľov k 31.12.2015 = 869.

Predpokladaný demografický vývoj:

Vývoj stavu obyvateľov v posledných štrnástich rokoch vplyvom migrácie stúpa a na základe získaných informácií o zámeroch výstavby bytov, rodinných domov, ako aj rozvoja hospodárskej základne v obci je pravdepodobné, že tento trend bude pokračovať. Tiež je dôvodne pravdepodobné že blízkosť krajského mesta Žilina vyvolá zvýšené pozitívne migračné saldo. Tento predpoklad je v súlade so záväznými ukazovateľmi funkčného a priestorového usporiadania územia ÚPN VÚC Žilinského kraja v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry. Ak by pokračoval doterajší trend zvýšil by sa počet obyvateľov za 16 rokov do návrhového obdobia o 16 x 8,4 obyvateľa, teda o 134,4 obyvateľa. Predpokladáme, že vplyvom vyššej migrácie sa do roku 2030 počet obyvateľov zvýši o **160 obyvateľov**, čo predstavuje medziročný rast o 10,0 osôb. Ak sa tieto úvahy naplnia dosiahne obec Podhorie magickú hranicu 1000 obyvateľov v roku 2028 a v roku 2030 bude mať 1020 obyvateľov.

Veková štruktúra obyvateľstva

V súčasnosti sú k dispozícii údaje zo sčítania obyvateľstva domov a bytov z roku 2011 a štatistické údaje (ŠÚ) z roku 2014.

Tabuľka Výsledky ŠÚ 2014 - zloženie obyvateľstva podľa veku a pohlavia

Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vek										
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54
muži 445	29	34	30	23	33	37	36	41	37	34	30
ženy 415	28	16	19	17	28	37	30	34	31	30	32
Spolu 860	57	50	49	40	61	74	66	75	68	64	62
Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vek										
	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100+	nezi st.
muži	29	18	16	8	4	3	1	2	0	0	0
ženy	26	21	22	17	13	8	6	0	0	0	0
spolu	55	39	38	25	17	11	7	2	0	0	0

TAB. ODVODENÉ VÝSLEDKY ŠÚ 2014 - ZLOŽENIE OBYVATEĽSTVA PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A POHLAVIA

Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vekové skupiny				štruktúra v %		
	spolu	0 – 14	15 - 64	65 +	0 - 14	15 - 64	65 +

muži	445	93	318	34	20,90	71,46	7,64
ženy	415	63	286	66	15,18	68,92	15,90
spolu	860	156	604	100	18,14	70,23	11,63
priemerný vek			index vitality		index starnutia*		
muži	35,14		273,53%		36,56		
ženy	40,35		95,45%		104,76		
spolu	37,65		156,00%		64,10		

*index starnutia – počet osôb vo veku 65 + rokov na 100 osôb vo veku 0 – 14 rokov
index vitality vyjadruje pomer vekovej skupiny 0 - 14 rokov a vekovej skupiny 65 + rokov.

Prognóza demografického vývoja

V obci Podhorie žije progresívny typ populácie, ktorý je charakterizovaný výrazne vyšším zastúpením vekovej skupiny 0 - 14 rokov ako je zastúpenie vekovej skupiny 65 + rokov. Index vitality má hodnotu 156,00 %. Obyvateľstvo obce má vysokú schopnosť rásť prirodzenou menou.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Podľa národnostného zloženia sa hlási z 811 obyvateľov zo SODB 2011 celkom 802 k národnosti slovenskej, 1 českej, 2 ukrajinskej, 3 maďarskej, 1 moravskej, 2 nezistených.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Podľa toho istého sčítania sa 750 obyvateľov hlási k rímskokatolíckej cirkvi, 4 obyvatelia k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, 2 k pravoslávnej cirkvi, 1 obyvateľ k starokatolíckej cirkvi, 1 obyvateľ k náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia, dvaja k iným ako uvedeným v sčítacom formulári, 38 bez vyznania, 13 nezistené.

Bývajúce obyvateľstvo podľa vzdelania

Výsledky SODB 2011 - zloženie obyvateľstva podľa dosiahnutého vzdelania

Trvalo bývajúce obyvateľst vo	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie					
	základné	učňovské (bez maturity)	stredné odborné (bez maturity)	úplné stredné učňovské (s maturitou)	úplné stredné odborné (s maturitou)	úplné stredné všeobecné
811	98	113	128	36	173	19
	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie					
	vyššie odborné	Vysokoškolské bakalárske	vysokoškolské mag., inž., dokt.	vysokoškolské doktorandské	bez vzdelania	nezistené
	7	21	55	7	143	11

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Podľa SODB 2011 žilo v obci 418 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 180 žien. Z celkového počtu obyvateľov ku dňu sčítania – 808, je podiel ekonomicky aktívnych osôb 51,73%. Funkcia obce v systéme osídlenia, okrem vlastnej hospodárskej základne aj vysoko vyvinutá hospodárska základňa blízkych sídiel má za následok, že 361 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo predstavuje až 86,36%, odchádza za prácou do iných sídiel a len 13,64% obyvateľov pracuje v obci.

Ekonomická aktivita obyvateľstva

	Ekonomicky aktívni					
	Celkom	z toho				
		zamestnanci	podnikatelia	člen. družstiev	vypomáhajúci v rod. podnikoch	ostatní a nezist.
muži	238	169	46	0	1	22
ženy	180	153	11	1	2	13
spolu	418	322	57	1	3	35
v %	100	77,03	13,64	0,24	0,72	8,37

Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva:

Tabuľka odvodená z výsledkov SODB 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Pestovanie plodín, chov zvierat, poľovníctvo a s služby	4	4	8	7
Lesníctvo a ťažba dreva	3	0	3	2
Výroba potravín	3	6	9	5
Výroba nápojov	1	0	1	1
Výroba textilu	0	6	6	6
Výroba odevov	1	6	7	6
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku	3	0	3	3
Výroba papiera a papierových výrobkov	1	0	1	1
Tlač a reprodukcia záznamových médií	0	1	1	1
Výroba zákl. farmaceutických výrobkov a prípravkov	0	1	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	2	3	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	4	1	5	5
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	10	2	12	11
Výroba počítačových, elektronických a optických výr.	1	1	2	2
Výroba elektrických zariadení	2	2	4	3
Výroba strojov a zariadení i. n.	16	3	19	15
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	9	2	11	10
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	0	1	1	1
Výroba nábytku	5	4	9	9
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	3	1	4	3
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	3	0	3	3
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov, recyklácia m.	1	0	1	1
Výstavba budov	24	1	25	23
Inžinierske stavby	8	0	8	7
Špecializované stavebné práce	23	2	25	20

Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel	4	0	4	3
Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	12	12	24	21
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	13	29	42	35
Pozemná doprava a doprava potrubím	16	4	20	19
Skladové a pomocné činnosti v doprave	3	2	5	5
Poštové služby a služby kuriérov	1	5	6	6
Ubytovanie	1	0	1	1
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	7	7	14	10
Nakladateľské činnosti	1	0	1	1
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	1	0	1	1
Telekomunikácie	1	0	1	1
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvis. služby	2	2	4	4
Finančné služby, okrem poistenia a dôchod. zabezpečenia	1	4	5	5
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	0	1	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2	2	4	3
Právne a účtovnícke činnosti	1	3	4	3
Vedenie firiem, poradenstvo v oblasti riadenia	0	1	1	1
Architektonické a inžinierske činnosti, technic. testovanie	1	0	1	1
Prenájom a lízing	1	0	1	1
Sprostredkovanie práce	3	1	4	4
Bezpečnostné a pátracie služby	2	2	4	4
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpr.	1	2	3	3
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchod. p	2	1	3	3
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpeč.	12	12	24	19
Vzdelávanie	9	15	24	22
Zdravotníctvo	3	18	21	19
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná s	2	0	2	2
Sociálna práca bez ubytovania	0	2	2	1
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrny	1	0	1	1
Činnosti členských organizácií	1	0	1	1
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre dom	1	0	1	1
Ostatné osobné služby	0	2	2	2
Zamestnávateľ v zahraničí	3	4	7	7
Nezistené	4	3	7	3
Spolu	238	180	418	361

Charakteristika bytového fondu

Podľa SODB 2011 mala obec Podhorie 212 trvalo obývaných bytov, z toho 181 v rodinných domoch (85,4%) a 19 v bytových domoch (9,0%). Počet domov v obci predstavoval 198, z toho 185 bolo obývaných a 13 neobývaných. Potreba výstavby nových bytov bude akceptovať predpokladaný vývoj počtu obyvateľov. Ďalším dôvodom pre návrh novej výstavby bytov je, v súlade s ÚPN VÚC ŽK, predpokladané zvyšovanie komfortu bývania a s tým spojený menší počet obyvateľov na jeden rodinný dom, resp. byt (obývanosť resp. obložnosť bytov).

Domy, byty a ukazovatele bývania

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Domov spolu	195	2	1	198
Trvale obývaných domov	182	2	1	185
v %	98,4	1,1	0,5	100
v tom vlastníctvo:				
štátu				0
obce				0
fyzickej osoby				179
iné právnickej osoby				0
kombinácia vlastníkov				1
iné				2
Neobývaných domov	13	0	0	13
z toho: určených na rekreáciu	5	0	0	5
Bytov spolu				225
v tom: trvale obývané	181	20	6	212
v %	85,4	9,4	2,8	100
z toho družstevné	0	1	0	0
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome		19		
neobývané	13	0	0	13
neobývané z dôvodu zmeny vlastníka	4	0	0	4
neobývané, určené na rekreáciu	5	0	0	5
neobývané, uvoľnené na prestavbu	0	0	0	0
neobývané, nespôsobilé na bývanie	0	0	0	0
neobývané z iných dôvodov				4
Trvale obývané byty:				
Veľkosť bytu: 1 obytná miestnosť				5
2 izby				29
3 izby				63
4 izby				45
5+ izieb				65
Bývajúcich osôb				808
Počet revidovaných CD				300
Počet HD				225
Počet osôb na 1: byt				4,36
CD				2,69
HD				3,59

Tabuľka Domy podľa obdobia výstavby

Obdobie výstavby	Počet domov	Podiel v %
Do roku 1945	34	18,78
1946 - 1990	117	64,64
1991 - 2000	13	7,18
2001 a neskôr	17	9,39
Spolu	181	100,00
z toho 1991 a neskôr	30	16,57

V obci Podhorie vysoko prevládajú byty postavené v období rokov 1946 až 1990 a tvoria 64,64 %, teda takmer dve tretiny z celkového počtu trvalo obývaných bytov.

Tabuľka Technická vybavenosť bytov:

Vybavenie	Počet	
	Bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	175	733
z toho:		
s plynom zo siete	154	670
s vodovodom		
v byte	173	728
mimo bytu	-	-
bez vodovodu	1	1
nezistené	1	4
s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	-	-
septik (žumpa)	170	724
so splachovacím záchodom	152	670
s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	163	702

Spôsob vykurovania trvalo obývaných bytov

spôsob vykurovania	Počet bytov	Podiel v %
typ kúrenia		
ústredné kúrenie diaľkové	2	1,02
ústredné kúrenie lokálne	162	82,23
iný	33	16,75
podľa zdrojov energie		
na plyn	162	82,23
elektrické	5	2,54
na pevné palivo	39	19,80

Technická vybavenosť bytového fondu je dobrá. Spolu 83,25% bytov má ústredné kúrenie. Spolu 162 bytov používa na vykurovanie plyn, čo je 82,23%. Ostatné ukazovatele sú v obci viac, či menej vyhovujúce. Menej vyhovujúca je situácia vo vybavení bytov kúpeľňou a splachovacím záchodom. Problémom je kapacita zdroja vody ktorá nepostačuje pre rozvojové zámery a nefunkčná verejná kanalizácia.

Tabuľka SODB 2001 Zloženie domácností podľa typu a podľa počtu členov

Domácnosti	Domácnosti s počtom členov						
	1	2	3	4	5	6+	spolu
Bytové:							
s 1 CD	25	19	14	16	15	6	95
s 2+ CD	0	3	10	8	21	38	80
spolu	25	22	24	24	36	44	175
Hospodáriace:							
s 1 CD	63	55	34	45	25	11	233
s 2+ CD	0	2	8	5	4	3	22
spolu	63	57	42	50	29	14	255
Cenzové:							
úplné:							

bez závislých detí	0	42	15	8	3	0	68
so závislými deťmi	0	0	16	40	24	12	92
spolu	0	42	31	48	27	12	160
neúplné:							
bez závislých detí	0	12	2	0	0	0	14
so závislými deťmi	0	7	5	1	0	0	13
spolu	0	19	7	1	0	0	27
viacčlenné nerodinné	0	4	0	0	0	0	4
jednotlivci:							
vo vlastnom byte	40	0	0	0	0	0	40
v inom byte	46	0	0	0	0	0	46
podnájomníci	-	-	-	-	-	-	-
spolu	86	0	0	0	0	0	86
úhrn	86	65	38	49	27	12	277

Ku sčítaniu obyvateľov, bytov a domov zo dňa 25.05.2001 bolo v obci Podhorie 255 hospodáriacich domácností a 160 cenзовých domácností.

Tabuľka SODB 2011 Zloženie domácností podľa typu a podľa počtu členov

Domácnosti	Domácnosti s počtom členov						
	1	2	3	4	5	6+	spolu
Hospodáriace:	39	30	37	58	32	29	225
Revidované cenзовé:	91	59	48	66	25	11	300

Podľa SODB 2011 bolo v Podhorí 225 hospodáriacich a 300 revidovaných cenзовých domácností.

Predpokladaný vývoj bytového fondu do roku 2030

Vývoj bytového fondu je v súčasnosti veľmi perspektívny. V roku 2001 sa nachádzalo v obci Podhorie 175 bytov, v roku 2011 už 212 trvalo obývaných bytov v roku 2015 až 239 bytov. Prírastok bytov za posledných 14 rokov je teda 64 bytov, čo predstavuje prírastok 4,57 bytu za rok.

Podľa doterajších prírastkov rodinných domov a bytov a počtu obyvateľov je zrejmé, že zväčšujúci sa počet bytov slúži na iné ako trvalé bývanie, najmä na rekreačné účely. Na základe doterajších prírastkov bytov za posledné sledované obdobie by mohol byť vývoj bytového fondu nasledovný:

Predpokladaný vývoj bytového fondu na základe doterajších prírastkov bytov

Počet trvale užívaných bytov k 31.12. 2015	239 bytov
Počet trvale užívaných bytov k 25.05.2001	175 bytov
Rozdiel	64 bytov
Ročný prírastok bytov v období 2001 - 2015	4,57 bytu
Prírastok bytov v rámci návrhového obdobia 2016 - 2030	64 bytov

Na základe predpokladaného vývoja obyvateľstva pri kladnom salde migrácie bude vývoj bytového fondu pravdepodobne podľa nasledujúcej tabuľky.

Predpokladaná potreba bytov

Tabuľka Predpokladaný vývoj a potreba bytov

Počet obyvateľov podľa ŠÚ 2014	860
Predpokladaný prírastok obyvateľov r. 2014 – 2030	160
Počet obyvateľov k 2030	1 020
Stav bytového fondu v r. 2015 (obývané byty)	239 bytov
Celkový úbytok z dôvodu veku domov a prestavby na rekreačné účely	-20 bytov
Potreba v roku 2030 pre 1020 obyvateľov pri oblož. 3,3 osoby na jeden byt	309 bytov
Z toho prestavby a získanie bytov z neobývaného byt fondu	10 bytov
Potreba výstavby nových bytov 2010 - 2027	80 bytov
Urbanistická rezerva	30 bytov

Zvyšovanie počtu bytov bude pravdepodobne riešené formou stavebných úprav existujúcich nevyhovujúcich objektov, prestavbami hospodárskych budov a najmä výstavbou nových domov. Predpokladaný počet domov v roku 2030 je iba teoretický a naplnenie počtu bude závislé na ekonomickej sile obyvateľov a podmienkach vytvorených pre výstavbu.

Z celkového počtu nových bytov sa predpokladá podstatné zastúpenie formou IBV bytovým domom s 12 bytovými jednotkami, ktorý sa získa prestavbou objektu MŠ a výstavbou bytových domov v blízkosti obecného úradu s 18.b.j.

Je skutočnosťou, že územný plán sa vo všeobecnosti (zo zákona) nezaobera majetkoprávnymi pomermi. Pre požiadavky stavebníkov na výstavbu rodinných domov pre predpokladaný rozvoj obce je potrebné navrhnuť dostatočne veľké územie. Zároveň je nutné aditívne nadväzovať na existujúce zastavané územia a nezakladať nové územia bez väzieb na existujúce. Zo skúseností je známe, že časť takto navrhnutých pozemkov je majetkoprávne nevysporiadateľná. Z tohto dôvodu je potrebné územia pre výstavbu nových rodinných domov primerane nadhodnotiť (urbanistická rezerva).

Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje: - Základná škola Lietava - Materská škola Podhorie

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiaden lekár, zdravotné stredisko, poliklinika či nemocnica. Zdravotnú starostlivosť poskytuje: - Poliklinika n.o. Žilpo Vlčince - Nemocnica s poliklinikou v Žiline - Praktický lekár a pediater v Lietavskej Lúčke - Poliklinika n.o. Krankas Bratislavská, Žilina Rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude naďalej orientovať na starostlivosť o deti v miestnej poradni a návštevou detí i dospelých pacientov v domácnosti.

Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci Podhorie nie sú zabezpečované žiadnym sociálnym zariadením. Každoročne obec poskytuje občanom finančnú výpomoc ĽZP vo forme dotácie.

Kultúra

V obci sa okrem Kultúrneho domu nenachádza žiadne kultúrno-spoločenské zariadenie.

Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci: - Pohostinstvo Barčiak Stanislav - Potraviny Coop Jednota

Najvýznamnejší priemysel v obci: - Fénix - kováčstvo - Stolárstvo LMP

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci: - TURIEC AGRO s.r.o. - SHR Miloslav Masný

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na rozvoj turizmu, rozvoj služieb.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú lokality prístupné jednotlivými prvkami cestnej siete: záver cesty III/2102 Žilina – Lietava – Podhorie sa nazýva Dolný koniec, pri autobusovej zastávke a objekte potravín a pohostinstva je „Stred obce“, z neho vychádza miestna komunikácia (MK) súbežná s cestou III/2102 „Dráhy“, z nej kolmo (MK) v smere k hospodárskemu dvoru „Na družstvo“, a „Kopce“, ktorá je súbežná s Dráhami v severnom smere. Pokračovanie (MK) od Stredu obce v smere na západ je Horný koniec, severne sa pod ostrým uhlom oddeľuje Klín, pokračuje za križovatkou ako „Za oborou“ v smere Dráhy. Zo Stredu obce odbočuje na juh a stáča na západ Olejkárska ulička a na juh a východ a do smeru Babkov Čajová ulica.

V obci sa nakladá s odpadmi v zmysle platnej legislatívy.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Za pamätihodnosti obce možno považovať historický kamenný kríž z roku 1909 pri kaplnke v strede obce, kaplnku sv. Cyrila a Metoda a kaplnku Ružencovej Panny Márie (bývalý Dom smútku) a Danechov dom z roku 1908, murovaný ako dvojdom s jednou spoločnou stenou.

Ku kultúrnemu dedičstvu je potrebné priradiť aj krížovú cestu po kalvárii s drevenými plastikami vytvorenými podhorskými umeleckými rezbármi, ktorá vedie lesným prostredím do roháčskeho sedla,

Z hľadiska kultúrneho a historického sa v obci nachádzajú:

- štruktúra najstaršej zástavby v centre obce so znakmi potočnej radovej zástavby a jej nepravidelnosti,
- kamenný kríž z roku 1909 pri kaplnke Cyrila a Metoda v strede obce,
- kaplnka Cyrila a Metoda,
- Danechov dom z roku 1908; murovaný ako dvojdom s jednou spoločnou stenou,
- krížová cesta po Kalvárii s drevenými plastikami smerujúca do Roháčskeho sedla,
- dve solitérne lipy v centre obce,
- altán – prístrešok pod Roháčom,
- kríže a božie muky v k. ú. Podhoria
- rozhľadňa (nutná rekonštrukcia),
- objekty s pamätnými tabuľami významných osobností obce (Karolína Brüstleová, Greguš)

Na území obce sa vyskytuje viacero archeologických lokalít. Z dostupnej evidencie nálezísk - CEANS a z odbornej literatúry sú evidované:

- Podhorie – západne od polohy Vrchdubie – eneolitická keramika (neskorý paleolit)

- Podhorie – na temene Hradiska sa nachádza malé opevnenie doteraz neskúmané
- Podhorie – na východnom okraji Hradiska – keramika neskoro halštatská až zo začiatku doby rímskej, keramika z veľkomoravského obdobia
- Podhorie – proti prúdu potoka v doline Kút – stredoveká keramika.

V katastri obce Podhorie i v katastri okolitých obcí sa nachádzajú archeologické lokality. Je možné, že počas vykonávania stavebných aktivít budú narušené známe i doteraz neznáme archeologické lokality. Preto je nevyhnutné osloviť v prípade akýchkoľvek zemných prác Krajský pamiatkový úrad v Žiline podľa § 30, ods. 4) zákona 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Pri príprave stavieb a inej hospodárskej činnosti na území, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových hodnôt a archeologických nálezov, bude nevyhnutné vykonať pamiatkový záchranný archeologický výskum podľa, § 36, ods.2 a 3) a § 35, ods. 7) a § 39, ods.1) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona Krajský pamiatkový úrad Žilina v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

V súvislosti so stavebnou činnosťou resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. v zlúčených územných a stavebných konaniach v zmysle stavebného zákona je vždy dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Žilina z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezísk a nálezov. Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona, v opodstatnených prípadoch krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa § 35, § 36, § 38 a § 39 pamiatkového zákona.

Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2 – 5 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127 ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon).

Ak sa nález nájde mimo povoleného pamiatkového výskumu, musí to nálezca oznámiť krajskému pamiatkovému úradu najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Archeologický nález môže premiestniť a vyzdvihnúť z pôvodného miesta a nálezových súvislostí iba oprávnená osoba, nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred rokom 1946 iba pyrotechnik Policajného zboru.

Kultúrny aspekt sa musí k návrhovému obdobiu uplatňovať aj pri starostlivosti a využívaní kaplnky Cyrila a Metoda – navrhuje sa jej rekonštrukcia, po navrhovanej reprofilizácii kaplnky Ružencovej Panny Márie (bývalý dom smútku) na kostol (chrámové koncerty, chrámový spev, výtvarné diela), cintorína, historickej zelene.

Kultúrno-historický potenciál obce spočíva aj v zachovaní všeobecnej podpory rozvoja remesiel, vrátane historických remesiel.

ÚPN – O Podhorie vychádza z predpokladu že súčasná základňa kultúrnospoločenského života obce pretrvá po celé návrhové obdobie ÚPN – O a zaznamená nárast (aj zásluhou propagácie), že rozvoju kultúry prispeje o. i. aj rozvoj športovej a rekreačnej vybavenosti, a preto pri návrhu ďalších športových zariadení (rozvoj futbalového areálu, nové umiestnenie areálu zjazdového lyžovania s vlekom) a rekreačnej vybavenosti (cyklotrasy „oddychové zóny“) zohľadňuje aj ich kultúrne využitie.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

V území k.ú. nie sú evidované paleontologické náleziská, z hľadiska geológie sú významné bralné útvary hrebeňa Súľovských skál.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Nepredpokladajú sa iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Problémy ekostabilizačné

- riešenie ochrany brehov vodných tokov v intraviláne, uprednostniť prírode blízke brehové úpravy, dosadba brehových porastov,
- ochrana ornej pôdy pred eróziou,
- ochrana ekostabilizačných prvkov krajiny ako mokrade, remízky, významné solitérne rastúce stromy, jestvujúce autochtónne brehové porasty,
- zásahy do vodných tokov riešiť tak, aby úpravy smerovali k ich revitalizácii a nedochádzalo k zhoršeniu existenčných podmienok bioty,
- potreba udržiavania TTP – pravidelné kosenie a pasenie hlavne na strmších svahoch nad obcou,
- zlepšenie hospodárenia v lesoch v prospech prírode blízkych zmiešaných rôznovekých porastov.

Problémy ohrozenia chránených území a prvkov ÚSES:

- čiastočné narušenie regionálneho biokoridoru v prípade výstavby IBV je zmeneným využívaním plôch, ohradzovaním pozemkov a zvýšeným atakom ekotónovej zóny lesa – bezlesie,
- rešpektovanie skutočnosti že západná časť katastrálneho územia obce je súčasťou CHKO Strážovské vrchy. CHVÚ 28 Strážovské vrchy a do území európskeho významu SKUEV 0256 Strážovské vrchy,
- rešpektovanie skutočnosti že v dotyku s katastrálnym územím obce v sedle Roháč je hranica NPR Súľovské skaly, aj jej súčasné ochranné pásmo a navrhované zmeny vrátane ochranného pásma nepresiahnu hranicu k. ú. Podhorie.

Problémy ohrozenia prírodných zdrojov a kultúrnej krajiny:

- záber chránenej bonitnej pôdy na výstavbu,
- erózia lesných ciest a pôdy počas ťažby dreva,
- aktivizácia zosuvov pri ťažbe dreva,
- nadmerná ťažba a výsadba nevhodných monokultúrnych porastov,
- rešpektovanie ochranného pásma vodných zdrojov,

- ohrozenie biodiverzity šírením inváznych druhov rastlín najmä pozdĺž vodných tokov a dopravných komunikácií a na neobhospodarovateľných a ruderalizovaných plochách - zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), ale i iné druhy,

Problémy ohrozenia životného prostredia

- výskyt čiernych skládok odpadov, drobné skládky odpadov,
- uzavretá skládka odpadov, s charakterom pravdepodobnej environmentálnej záťaže,
- nefunkčná kanalizácia s dopadom na čistotu vôd.

Všetky doteraz platné a praxou overené opatrenia z oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny, doplnené ďalšími návrhmi podľa návrhu ÚPN – O Podhorie, vrátane návrhov na upevnenie prvkov územného systému ekologickej stability v podmienkach obce Podhorie, smerujú k napĺňaniu požiadaviek ochrany teoreticky vymedzenej zložky životného prostredia, ktorou je pojem biota (v skutočnosti úspešne realizovaná ochrana a tvorba prírody, krajiny s prvkami ÚSES má oveľa širší dosah).

Výrazom stabilnej ochrany bioty je napr. rešpektovanie prvkov ochrany prírody:

- CHKO Strážovské vrchy
- chráneného vtáčieho územia
- územia európskeho významu.

Z pohľadu Aktualizácie RÚSES okresu Žilina je ochrana zabezpečená rešpektovaním:

- genofondovo významných lokalít
- biocentier
- biokoridorov

Ochrana bioty návrhom prvkov miestneho územného systému ekologickej stability a iných návrhov ÚPN – O Podhorie:

- navrhovaných biokoridorov, ekologicky významných segmentov
- základných prvkov navrhovaného systému zelene (v zastavanom území aj mimo zastavaného územia), parkov, zelene bytových domov, stromoradií, izolačnej zelene popri komunikáciách, orných pôdach a výrobných územiach (izolačnej i líniovej zelene), vyhradenej zelene, špeciálnej zelene, zelene interakčných prvkov
- opatrení na elimináciu, alebo obmedzenie stresových faktorov v krajine
- upravovanie biodiverzity kultúrnych porastov, sledujúce zvýšenie zastúpenia druhov odolnejších voči nepriaznivým vplyvom znečistenia ovzdušia
- vypracovanie Miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

- 1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.**

Nepredpokladajú sa významné negatívne vplyvy na obyvateľstvo. Predpokladajú sa pozitívne vplyvy zlepšením možností bývania, rekreácie, výsadby zelene, dosadby brehových porastov, dobudovaním cyklotrás. Zároveň sa predpokladá vytvorenie nových pracovných miest.

HODNOTENIE Z HĽADISKA SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV

Sociálne dôsledky, resp. spoločenské dôsledky realizácie navrhovaného urbanistického riešenia na spoločenský život v obci sa určite prejavia v kladnom zmysle. Migračné prírastky obyvateľstva tvorené „prílivom“ ľudí z iných prostredí, na základe využitia ponuky nových stavebných pozemkov pre bývanie, ale aj rekreáciu a výrobu, ako i dlhodobjší pobyt aktérov cestovného ruchu, turizmu a rekreácie v obci celkovo oživia oblasť celoobecného povedomia, ktoré je súčasťou konkrétneho sociálneho prostredia, konkrétnej sociálnej komunikácie. Z toho dôvodu aj dielčie urbanistické návrhy musia byť realizované tak, aby nezakladali segregáciu nových funkcií obce od súčasného funkčného využitia územia obce.

HODNOTENIE Z HĽADISKA EKONOMICKÝCH DÔSLEDKOV

Zachovať, resp. zakonzervovať dnešnú podobu obce Podhorie na dlhé roky bez rozvojového dokumentu, znamená o. i. napr. žiť a dožívať v obci bez dokompletizovanej dopravnej a technickej infraštruktúry, žiť v obci s nízkou úrovňou rozpočtových príjmov, s rozkolísaným podielom jednotlivých zložiek rozpočtových príjmov na celkových príjmoch, žiť v obci s vysokou závislosťou na daňových príjmoch, žiť v obci odkázanej na možné časté prijímanie úverov a predaj majetku na vyrovnanie schodkov miestneho rozpočtu atď. Napriek vysokým hodnotám krajiny, ešte stále atraktívnemu starému stavebnému fondu a rekreačnému potenciálu v podmienkach nie veľmi narušeného životného prostredia, to znamená žiť v prostredí stagnácie až úpadku a obáv zo zhoršenia kvality životného prostredia.

Prezentované urbanistické riešenie má ambíciu byť koncepčným obecným podkladom z pohľadu dlhodobého udržateľného rozvoja obce. Jeho parciálne časti môžu byť realizované nielen z prostriedkov obce. Istotne budú napĺňané aj z iných zdrojov z externého prostredia (napr. Program rozvoja vidieka, štrukturálne fondy).

Akékoľvek iné urbanistické riešenie, ako riešenie založené na princípe tvorby kompaktnosti sídla, na rešpektovaní reálnych historických stôp, na ich zvýrazňovaní, na funkčnej revitalizácii a úcte k prírodným hodnotám krajiny, spojené s citlivým dopĺňaním funkčných plôch s výrobnou náplňou, by znamenalo stratu prestíže obce, ale hlavne oddialenie rozvoja ekonomiky obce.

HODNOTENIE Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH DÔSLEDKOV

Z hľadiska definovania úloh a cieľov návrh ÚPN – O Podhorie z pohľadu environmentálnych dôsledkov znamená, že v rozvoji obce budú prevažovať pozitívne dôsledky nad čiastkovými negatívnymi dôsledkami. Návrh ÚPN – O dôsledne prihliada na to, aby každý aj parciálny problém v území bol riešený komplexne a aby jeho riešenie vždy obsahovalo prevahu pozitívneho dopadu nad negatívnym dôsledkom. Návrh územného plánu obce rešpektuje veľkoplošne chránené územia. Kostru aktualizovaného RÚSES premieta do záväzných častí ÚPN – O, čím posilňuje rešpekt RÚSES-u v území a definuje základnú kostru koncepcie MÚSES-u. V záväznej časti majú miesto aj opatrenia na zmiernenie vplyvu stresových faktorov. Navrhuje sa odkanalizovanie zastavaných území a stanovujú sa opatrenia a parametre na ochranu územia pred znečisťovaním odpadmi a pred znečisťovaním ovzdušia. Územiám sa stanovuje dlhodobé funkčné využitie usmerňované regulatívmi, čím sa využívaniu území dáva systém.

FAKTORY POZITÍVNE OVPLYVŇUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Za pozitívne faktory ovplyvňovania stavu životného prostredia návrh územného plánu obce Podhorie považuje:

- súčasný stav veľkoplošne chránených území prírody Strážovské vrchy,
- nerozvinutú chatovú rekreáciu na území CHKO Strážovské vrchy,
- Podhorský a Močiarny potok,
- množstvo a rozmiestnenie stromovej zelene v rámci zastavaného územia obce i mimo zastavaného územia (hospodárske lesy),
- urbanistický pôdorys s pomerne nenarušenou urbanistickou štruktúrou najstaršej časti,
- relatívnu kompaktnosť historického stavebného fondu a jeho výtvarné pôsobenie,
- relatívne nenarušenú vedutu obce ako panoramatický pohľad so zaujímavou kompozíciou,
- vybudovaný verejný vodovod,
- realizovanú plynofikáciu,
- relatívne neznečistené ovzdušie (žiadny výrazný znečisťovateľ),
- polohu hospodárskeho dvora mimo ťažiska urbanizovaného územia,
- minimálny počet živelných skládok odpadu,
- možnosti rekreačného využitia a turistiky vo väzbe na Súľovské skaly a Lietavský hrad,
- výrazný kultúrno-spoločenský život,
- silné tradície kultúry, športu,
- silné a stále rastúce ekologické povedomie,
- šance formovania príjemného obytného prostredia,
- prípravu na dokončenie celoobecnej splaškovej kanalizácie.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Nepredpokladajú sa významné priame ani nepriame vplyvy na horninové prostredie. Pri navrhovanej činnosti je potrebné rešpektovať zosuvné územia.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

Nepredpokladajú sa významné priame ani nepriame negatívne vplyvy na klimatické pomery.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Vzhľadom na plánované činnosti v území sa predpokladá iba zanedbateľný vplyv na ovzdušie, zvýšením prašnosti pri výstavbe a prevádzkou drobných chovných zariadení. Pozitívny vplyv sa predpokladá realizáciou výsadby izolačnej zelene.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Nepredpokladá sa významný priamy ani nepriamy negatívny vplyv na vodné pomery, predpokladá sa pozitívny priamy vplyv na kvalitu vody dodržaním návrhov opatrení a pozitívny vplyv na odtokové pomery realizáciou prírode blízkych vodozádržných opatrení.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Predpokladá sa mierny priamy negatívny vplyv záberom pôdy pod IBV, ktorá priamo nadväzuje na intravilán. Predpokladá sa vplyv záberom bonitných chránených pôd, ich záber je podmienený súhlasom príslušného orgánu. Predpokladá sa zlepšenie stavu erózie pôdy dodržaním navrhovaných opatrení.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Návrh územného plánu Podhorie nemá významný priamy negatívny vplyv na flóru, faunu a biotopy, ani ohrozené druhy, čiastočne môže ovplyvniť migrácie živočíchov. Nakoľko je výstavba IBV plánovaná v území, ktoré je na okraji biokoridoru už ovplyvnené (výstavba, oplatenie), migráciu zveri to nemôže výrazne ovplyvniť. Nepriamo sa predpokladá aj možnosť negatívneho šírenia expanzívnych a inváznych druhov rastlín pri realizácii stavebných činností. Tieto vplyvy je možné eliminovať dodržaním návrhu opatrení.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Územný plán obce Podhorie nenavrhuje zásadnú zmenu v usporiadaní a využívaní územia obce, naopak v princípe nadväzuje na založené funkčné a priestorové usporiadanie a trendy v kontexte s hlavnými cieľmi a požiadavkami „Zadania pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie“.

Vplyvy na krajinu sú málo významné, nakoľko sa rešpektuje súčasné priestorové usporiadanie územia obce pozostávajúce z prevažujúceho priestoru hornatej zväčša lesnatej krajiny Súľovských skál a Skaliek, z priestoru prevažne poľnohospodársky využívannej krajiny a z priestoru zastavaného územia (súčasné zastavané územie obce), rešpektuje sa hrad Lietava a jeho areál ako vzdialenú hlavnú kompozičnú dominantu v panoráme krajiny, v ktorej sa uplatňuje, rešpektuje sa prirodzená kompozičná os územia, ktorou je cesta III/2102, urbanistický rozvoj obce sa sústreďuje predovšetkým do novo vymedzeného zastavaného územia obce, rozvíjaného pozdĺž hlavnej kompozičnej osi a vedľajších kompozičných osí.

Extenzívny a intenzívny rozvoj obce v celom riešenom území, regulovaný podľa návrhu ÚPN – O sa prejaví o. i. zväčšením rozsahu zastavaných plôch (na úkor plôch súčasnej poľnohospodárskej pôdy).

Urbanizované územia sa viac posilnia v priečnom smere, v smere skompaktovania urbanizovanej štruktúry v katastri obce.

Realizácia dopravnej a technickej infraštruktúry resp. technických diel v krajine bude nevyhnutným sprievodným javom pre naplnenie hlavných cieľov riešenia. Prejaví sa hlavne v zastavaných územiach ako intenzifikačný faktor.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

Vzhľadom na rozsah plánovanej činnosti sa nepredpokladá významný priamy ani nepriamy vplyv na chránené územia, územia Natura 2000. Predmetnou činnosťou nedôjde k ovplyvneniu predmetu ochrany území Natura 2000. Predpokladá sa málo významný vplyv na ÚSES, plánovaná IBV na styku s Regionálnym biokoridorom Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny. Nakoľko je výstavba IBV plánovaná v území, ktoré je na okraji biokoridoru už dlhodobejšie ovplyvnené (výstavba, oploenie), nepredpokladá sa významné ovplyvnenie migrácie zveri.

Pozitívny vplyv sa predpokladá návrhom prvkov MÚSES.

Navrhované prvky MÚSES

Biokoridory miestneho významu

Funkciu biokoridorov na miestnej úrovni plnia najmä vodné toky s brehovými porastmi, ekotónové spoločenstvá les-bezlesie a líniové štruktúry NDV popri cestách a starých úvozoch v poľnohospodárskej krajine. Ich vyčlenenie je len orientačné, bez presného plošného vymedzenia. Je potrebné obmedziť zásahy, ktoré znižujú ich funkciu, najmä budovanie bariér na tokoch, vykonávať výruby brehových porastov, napriamovať a regulovať toky, zatrubňovať a necitlivo upravovať korytá. Terestrické biokoridory vo voľnej krajine sú oveľa viac rozvoľnené. Priepustnosť a funkciu biokoridorov podporuje pestrá krajinná štruktúra, lesíky, remízky, striedanie obhospodarovaných a neobhospodarovaných plôch. Pokiaľ to priestorové podmienky umožnia, je nevyhnutné udržiavať nárazníkový pruh široký minimálne 10 m od toku pozdĺž oboch brehov. Aj 10 m široký pás brehového porastu plní protipovodňové funkcie. Nárazníkový pás by mal byť prinajmenšom zatrávnený. Je potrebné tok a jeho okolie chrániť pred akoukoľvek zástavbou a likvidáciou brehových porastov, s výnimkou nevyhnutných opatrení správcu toku. Manažment biokoridoru vyžaduje aj likvidáciu nelegálnych skládok na brehoch a monitoring invázií druhov rastlín.

Pre účely návrhu ÚPN – O Podhorie je možné predbežne vyčleniť tieto hlavné hydricko-terestrické biokoridory miestneho významu:

▪ **Mbk 1 – potok Lietavka**

Potok Lietavka preteká hranicou severného a východného okraja riešeného územia. Je súčasťou prvkov navrhovaného MÚSES katastrálneho územia obce Lietava. Prepája okraj Súľovských skál a biokoridor regionálneho významu Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny s údolím Rajčianky, ktoré je z hľadiska ÚSES biokoridorom

regionálneho významu Rbk 18 vodný tok a niva Rajčianky. Potok Lietavka tečie na hranici zastavaného územia miestnej časti Lietavy – Lietavská Závadka (kde je miestami regulovaný) a poľnohospodárskej krajiny na hranici k. ú. Lietava s katastrálnym územím obce Podhorie. Opúšťa katastrálne územie Podhoria v priestore Nad Mlynom. Brehové porasty sú miestami redukované. Mimo zastavaných území má veľmi pekne zachovaný meandrovitý tok, s bohatými brehovými porastmi a aluviálnymi lúkami. Lietavka je z rybolovného hľadiska lovný potok zaradený do pstruhových vôd.

Ekologická funkcia:

Útočisko, potravná báza, úkryt, miesto pre reprodukciu organizmov, miesto zabezpečenia priaznivých životných podmienok druhov viazaných na tento typ biotopov, migračný koridor.

Ohrozenia:

Meliorácie, narovnávanie tokov, prehlbovanie korýt, spevňovanie (dláždenie) brehov, splachy z polí, znečistenie spôsobené septikmi a žumpami, výrubu brehových porastov, šírenie invázných druhov rastlín. Prípadná likvidácia brehovej vegetácie môže spôsobiť zníženie samočistiacu schopnosť vôd a náchylnosť vodných biotopov na stresy v krajine, prehrievanie vody, pokles hladiny kyslíka vo vode, zníženie samočistiacich procesov, urýchlenie eutrofizačných procesov.

▪ **Mbk 2 – Podhorský potok**

Prepája centrom katastrálneho územia obce Podhorie a jeho zastavaným územím oblasť regionálneho biokoridoru Rbk 17 Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny s dolinou Lietavky. Tečie z lesného územia Súľovských skál od lokality Cinačka k juhovýchodu sa otvárajúcou dolinou. Spočiatku v poľnohospodárskej krajine s TTP a ornou pôdou v lokalite Pri ihrisku, popod priestor zjazdového lyžovania s vlekom a obecný úrad (lokalita Diel), potom južným okrajom pôvodného osídlenia (lokalita Lán) do súbehu s cestou III/2102 k toku Lietavky, ktorej je v lokalite Nad Mlynom pravostranným prítokom. Patrí k biokoridorom hydricko-terestrickým. Značné časti sprievodnej zelene a okolia potoka všeobecne je možné označiť v zmysle KEP ako ekologicky významné segmenty. Ekologická funkcia je takmer totožná s MbK 1, k ohrozeniam je potrebné priradiť nedokončenú kanalizáciu v zastavanom území obce s dôsledkom presakov a vypúšťania splaškov.

▪ **Mbk 3 – Močiarny potok**

Prepája oblasť pod ekologicky významným okrajom súvislého lesného porastu Súľovských skál a k. ú. Babkov v lokalite Zalukov poľnohospodárskou krajinou juhovýchodného okraja k. ú. Podhorie cez lokality Šiškovce a Lán v ktorej sa pravostranne vlieva do Podhorského potoka. Priestory v okolí toku patria aj k ekologicky významným segmentom. Patrí k biokoridorom hydricko-terestrickým. Tečie k severovýchodu otvoreným údolím zo začiatku v lesnej potom zväčša v poľnohospodárskej krajine. Ekologická funkcia aj ohrozenia sú takmer totožné s MbK 1.

▪ **Mbk 4 – potok Dubník**

Prepája oblasť súvislého lesného porastu Súľovských skál v lokalite Dubovec s priestormi severne od zastavaného územia obce Podhorie pretekajúc od západu k východu lokalitou Zavlakov, poľnohospodárskou krajinou stredom k. ú. Podhorie, stáčajúc sa k juhovýchodu pod vrcholom Vrchdubie v lokalite Kopce, smerujúc k okraju poľnohospodárskeho dvora okolo ktorého sa otáča späť k severovýchodu ponad Zolovec k Lietavke, do ktorej sa v lokalite Za Drienkami pravostranne vlieva. Aj priestory v okolí toku Dubník patria k ekologicky

významným segmentom. Patrí taktiež k biokoridorom hydricko-terestrickým. Tečie otvoreným údolím zo začiatku v lesnej potom zväčša v poľnohospodárskej krajine. Ekologická funkcia aj ohrozenia sú takmer totožné s Mbk 1.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

V riešenom území sa nenachádzajú národné kultúrne pamiatky. Predpokladajú sa pozitívne vplyvy na kultúrne dedičstvo, jeho propagáciou a zveľďovaním.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Nie sú identifikované, nepredpokladajú sa žiadne vplyvy.

12. Iné vplyvy.

Nepredpokladajú sa.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Územný plán obce Podhorie nenavrhuje zásadnú zmenu v usporiadaní a využívaní územia obce, naopak v princípe nadväzuje na založené funkčné a priestorové usporiadanie a trendy v kontexte s hlavnými cieľmi a požiadavkami „Zadania pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie“. Navrhuje urbanistickú koncepciu priestorového usporiadania obce podľa nasledovných princípov:

- nadväzovať na súčasné priestorové usporiadanie územia obce pozostávajúce z prevažujúceho priestoru hornatej zväčša lesnatej krajiny Súľovských skál a Skaliek, z priestoru prevažne poľnohospodársky využívannej krajiny a z priestoru zastavaného územia (súčasné zastavané územie obce),
- rešpektovať hrad Lietava a jeho areál ako vzdialenú hlavnú kompozičnú dominantu v panoráme krajiny, v ktorej sa uplatňuje,
- rešpektovať prirodzenú kompozičnú os územia, ktorou je cesta III/2102,
- urbanistický rozvoj obce sústrediť predovšetkým do novo vymedzeného zastavaného územia obce, rozvíjaného pozdĺž hlavnej kompozičnej osi a vedľajších kompozičných osí:
 - os zeleň v lokalite Dubie - oddychová zóna Vajano, – námestie –združený objekt (obecný úrad, kultúrny dom, hasičská zbrojnica),
 - os rozšírený športový areál – zvažovaný západne posunutý lyžiarsky vlek,
- lesnato horskú krajinu Súľovských skál rozvíjať a chrániť ako chránenú krajinnú oblasť, vodohospodársky potenciál, územie ekologickej stability, ako chránené vtáčie územie a územie európskeho významu,
- prevažne odlesnené a poľnohospodársky využívané severné, východné čiastočne aj južné a severozápadné územie obce rozvíjať prioritne ako poľnohospodársky produkčný potenciál limitovaný opatreniami na zachovanie ekologickej stability,
- zastavané aj nezastavané územie obce musí byť pozdĺž cesty III/2102 prepojené súvislým peším chodníkom (až po hranicu k.ú. Lietava),
- okrem prívodu elektrickej energie a vodovodu od obce Lietava všetky ostatné kmeňové vedenia technickej infraštruktúry obce budú vedené v priestore hlavnej východozápadnej kompozičnej osi územia,

- hlavné 22 kV VN vedenie a STL prívod pre zásobovanie k.ú. Podhorie zostáva v pôvodnej trase,
- na kríženíach hlavnej kompozičnej osi s priečnymi sekundárnymi osami by sa mali formovať významovo nerovnaké ťažiskové priestory obce – centrum ako ústredný obecný priestor (rozvíjaný až k priestoru združeného objektu) a nástup do Súľovských skál; subcentrum v priestore športových a športovorekreačných aktivít pri súčasnom futbalovom ihrisku,
- nepripustiť ďalší rozvoj zástavby od založenej obytnej lokality Zámotie smerom južným až juhozápadným k dvoru bývalého JRD (okrem dopravnej a technickej infraštruktúry),
- utlmiť urbanizáciu v smere západnom od areálu futbalového ihriska.

Vyhodnotenie jednotlivých vplyvov ÚPN – O Podhorie je v nasledujúcej tabuľke. Navrhovanými opatreniami a regulatívami sa stanovujú podmienky pre zmiernenie očakávaných vplyvov, ktoré sa stanú záväznymi po ich schválení.

Prehľad relevantných právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov: 50/1976 Zb. o **územnom plánovaní** a stavebnom poriadku (stavebný **zákon**); č.543/2002 Z. z. o **ochrane prírody** a krajiny v znení neskorších predpisov; č.135/1961 Zb. a vyhláška č.35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách; č.326/2005 Z.z. zákon o lesoch; č.251/2012 Z.z. zákon o energetike; č. 364/2004 Z. z. zákon o vodách, č.364/2004 Z.z.z o ovzduší, č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pri hodnotení očakávaných vplyvov nových rozvojových zámerov na životné prostredie možno konštatovať, že tieto boli navrhnuté tak aby nepôsobili významnými vplyvmi za podmienky rešpektovania návrhu opatrení čo je nutné kontrolovať v priebehu povoľovacích konaní aj samotnej realizácie.

Významnosť očakávaných vplyvov

Vplyv na zložky ŽP	Variant 1				
	Bez vplyvu	Málo významný vplyv	Významný vplyv	Veľmi významný vplyv	Variant 0 + --
Horninové prostredie	0				0
Klimatické pomery	0				0
Ovzdušie		-			0
Vodné pomery podz.			+		-
Vodné pomery povrch.			+		-
Pôda, lesy		-			+
Fauna		-			+
Flóra		-			+
Biotopy		-			+
Krajina		- +			+
Chránené územia		-			+
USES		- +			+
Obyvateľstvo			+		-

Doprava			+		-
Kultúrne a hist. pamiatky		+			-

Vysvetlivky: 0-bez vplyvu - negatívny vplyv + pozitívny vplyv

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Navrhované opatrenia na ochranu vôd

- dodržiavať platnú legislatívu v oblasti ochrany vôd,
- všetky opatrenia na vodných tokoch musia rešpektovať prirodzené ekosystémy (nevhodné sú akékoľvek regulácie a napriamovania tokov),
- zachovať brehové porasty, zabrániť ich vyrubovaniu a poškodzovaniu,
- pri dosadbe brehových porastov využívať len autochtónne druhy,
- pri zaobchádzaní so škodlivými látkami počas výstavby objektov a pri ich prevádzkovaní bude stavebník a prevádzkovateľ rešpektovať ustanovenia vodného zákona a vykonávacích predpisov,
- dôsledné dodržiavanie funkčnosti a účinnosti čistiacich komunálnych a priemyselných systémov (lapače olejov, tukov, žumpy, hnojiská so zachytávaním splachov v jímkach),
- tlak na obmedzenia produkcie odpadových vôd priamo u prípadných producentov týchto vôd,
- obmedzenie hnojenia priemyselnými hnojivami a používania pesticídov,
- dôsledná kontrola žump a spôsobu likvidácie odpadových vôd (tam, kde nedôjde k okamžitému prepojeniu na obecnú kanalizáciu),
- vykonanie vodozádržných opatrení v krajine ako prevenciu pred povodňami a vodnou eróziou,
- riešiť zadržiavanie vody z povrchového odtoku a hospodárenie s ňou,
- pri významných stavbách majúcich vplyv na ŽP (nie len vodohospodárskych) postupovať v zmysle zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- rešpektovanie vodného zdroja Podhorie, pásiem hygienickej ochrany... (vyhl.č.29/2005 Z.z.),
- vybudovanie splaškovej kanalizácie vo vymedzenom zastavanom území obce s napojením na obecnú kanalizačnú sieť obce Lietava a jej prostredníctvom na stokové siete splaškových vôd čistených v SČOV Horný Hričov. Posúdiť pritom aj možnosť rozšírenia a intenzifikácie existujúcej ČOV.

Navrhované opatrenia na ochranu ovzdušia

- pri ochrane ovzdušia dodržiavať platnú legislatívu o ovzduší,
- vykonávať postupné nahradzovanie pevných a kvapalných vykurovacích palív environmentálne vyhovujúcejším médiom – zemným plynom, prípadne elektrickou energiou,
- postupné utlmovanie lokálnych kúrenísk spaľujúcich menej hodnotné palivá,

- zamedzenie vypaľovania porastov, spaľovania biologických odpadov,
- zvyšovanie kvality dopravnej siete jej bezprašnou úpravou alebo obnovovanie vozoviek s bezprašným povrchom a pravidelná údržba (aj čistenie po zimnom posype),
- eliminovanie úniku prachu z pôdy do ovzdušia vhodnejšími spôsobmi obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy,
- limitovanie chovov hospodárskych zvierat v zmysle návrhu ÚPN – O Podhorie v zastavaných územiach obce a eliminácia zápachov skládok (zakrývanie exkrementov hospodárskych zvierat fóliami v súkromných farmách a pod.),
- zabezpečenie skládok TKO,
- výsadba zelene.

Navrhované opatrenia na ochranu pôd

- v prípade nutného záberu chránených pôd a produkčných pôd na stavebné pozemky je nutné mať súhlas príslušného orgánu,
- vylúčiť aplikáciu umelých hnojív a pesticídov, ktoré pôdu vyčerpávajú a významne poškodzujú životné prostredie, presadzovať ekologické spôsoby hospodárenia,
- vytvorenie protierózných a vodozádržných opatrení na pôdach ohrozených vodou a veternou eróziou,
- udržiavanie trvalých trávnych porastov kosbou, prípadne extenzívnou pastvou,
- zachovanie remízok a nelesnej drevinovej vegetácie,
- zabezpečenie vegetačného krytu na pôde počas čo možno najdlhšieho obdobia v roku vhodným sledom pestovaných plodín,
- zabezpečenie správneho obrábania pôdy s minimalizáciou agrotechnických operácií a zvýšením ich efektivity,
- vytvorenie ochranných opatrení na pôdach ohrozených zosuvmi a ich vhodné využitie,
- ochrana poľnohospodárskej pôdy pred sukcesiou a prienikom cudzorodých rastlinných druhov,
- odstraňovanie expanzívnych a inváznych druhov rastlín mechanickým spôsobom,
- realizácia ekologicky prijateľných vodozádržných opatrení (aj z hľadiska zamedzovania splachov),
- obhospodarovanie lesných pozemkov uplatňovaním technologických postupov s minimalizáciou dopadov na lesnú pôdu aj lesné porasty.

Navrhované opatrenia na zmiernenie negatívnych dopadov hluku a zápachu

- realizácia izolačnej zelene pozostávajúcej z kombinácie vysokej, nízkej i strednej zelene popri komunikáciách,
- odstránenie nelegálnych skládok odpadu,
- u výrobných prevádzok musí byť limitná izofóna – hranica stanovená z hľadiska nočného času v prípustnej hodnote 45 dB – vymedzená na okraji najbližších obytných území,
- už v štádiu príprav výstavby vo výrobných územiach prioritne posudzovať hlukové dôsledky prevádzkovania areálov vo vzťahu k obytným a k rekreačným územiám,

- v obytných a rekreačných územiach, pozdĺž zbernej komunikácie III/2102 v stiesnených úsekoch podmieňovať výstavbu:
- realizáciou izolačnej zelene,
- stavebnými úpravami objektov (zvukovo izolačné okná, dvere, omietky, dispozičné zmeny, ploty).

Navrhované opatrenia pre lesohospodárske a poľnohospodárske využitie územia

- postupná zmena drevinového zloženia lesných porastov v prospech drevín pôvodných, rôznodruhových a rôznovekých porastov,
- zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy lesných porastov,
- úplné vylúčenie využívania chemických postrekov a vápnenia v lesných porastoch,
- vylúčenie ekologicky nevhodných technológií pri obhospodarovaní lesných pozemkov,
- podporovanie prírode blízkeho obhospodarovania lesov,
- zamedziť holorubnému spôsobu ťažby,
- ponechať podiel starej drevnej hmoty a dutinových stromov na zvýšenie biodiverzity a ekologickej stability lesných porastov,
- obmedziť využívanie ťažkej techniky v lesoch v CHÚ,
- rešpektovať hniezdne obdobie vtákov v CHÚ,
- zachovať poľnohospodársku výrobu z dôvodu zachovania typického krajinného rázu a existujúcej biodiverzity druhov,
- zachovať čo najväčšiu plochu lesov ochranných a lesov osobitného určenia, čím sa zabráni erózii pôdy a zosuvom,
- obmedziť zábery poľnohospodársky kvalitnej bonitnej pôdy a chránených pôd,
- v prípade nutného záberu chránených pôd a produkčných pôd na stavebné pozemky je nutné mať vyjadrenie od poľnohospodárov,
- využívať ornú pôdu na poľnohospodársku produkciu,
- zabrániť erózii pôdy správnym obhospodarováním a výsadbou remízok a vodozádržných opatrení,
- zabezpečiť obhospodarovanie TTP lúk a pasienkov,
- v kontakte s ornou pôdou zriadiť interakčnú zónu udržiavaného trávnatého pruhu šírky aspoň 10 – 15 m, ktorá by slúžila na ochranu koryta pred zanášaním splavenou ornou pôdou z erózne ohrozených plôch,
- vlhké lúky kosiť bez použitia mechanizmov, len v čase preschnutia, pokosenú biomasu je potrebné z plôch odstrániť,
- pri pasení a košarovaní dodržiavať stanovené limity počtu hospodárskych zvierat, podporovať extenzívnu formu pastvy,
- zachovať nelesnú drevinovú vegetáciu a remízky na zvýšenie biodiverzity,
- nitrofilné a ruderálne spoločenstvá kosiť v období pred kvitnutím burín dvakrát ročne s odstránením biomasy,
- zmeniť obhospodarovanie veľkoblokovej ornej pôdy na obhospodarovanie menších pôdných celkov s uplatnením biokoridorov miestnej úrovne na základe vypracovania MÚSES.

Navrhované opatrenia na ochranu bioty

- rešpektovať opatrenia vyplývajúce z ochrany území Natura 2000,
- zachovať významné solitérne dreviny,
- zachovať skupinovitú drevinnú vegetáciu,
- zachovať doterajšiu orientáciu migračných koridorov,
- zabrániť výrubom nad rámec súvisiaci s činnosťou,
- likvidovať expanzívne a invázne druhy rastlín mechanickým spôsobom bez používania chemických prostriedkov,
- minimalizovať zásahy do biotopov národného a európskeho významu,
- obmedziť novú zástavbu po stránke výškovej a objemovej s prihliadnutím na zachovanie prvkov miestnej architektúry,
- ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny),
- zabezpečiť revitalizáciu ovocného sadu,
- zabrániť oplocovaniu pozemkov v blízkosti CHÚ, ktoré bránia voľnej migrácii živočíchov,
- zachovať mimolesnú vegetáciu v rozumnej miere,
- správnym obhospodarovaním zabrániť postupujúcej sukcesii na lúkach a pasienkoch,
- zabrániť akýmkoľvek reguláciám tokov, využiť prírode blízke vodozádržné opatrenia a spomaľovacie prvky v toku,
- zabrániť poškodzovaniu brehových porastov, zabezpečiť doplnenie chýbajúcich brehových porastov s využitím autochtónnych druhov,
- obmedziť rozširovanie ďalšej rekreačnej výstavby,
- využiť rekreačný potenciál územia, pričom je nutné vhodným spôsobom usmerniť pohyb a aktivity návštevníkov,
- vylúčiť realizáciu vysokokapacitných turistických zariadení,
- rekreačnú vybavenosť a aktivity prispôbiť merítku krajiny,
- vytvoriť v intraviláne kapacitne dostatočné parkovacie plochy, aby sa zabránilo parkovaniu vo voľnej krajine,
- zabrániť akémukoľvek odvodňovaniu mokradí,
- pre ochranu zoocenóz v lesných komplexoch je dôležité najmä vytvárať a udržať rôznorodé a rôznoveké lesné porasty, využívať pri obnove porastov prirodzené zmladenie a dodržiavať ďalšie navrhované opatrenia na stabilizáciu a ochranu lesných porastov,
- pri rekonštrukciách budov v intraviláne vykonať opatrenia, aby nedošlo k úhynu netopierov a hniezdiacich vtákov,
- zabezpečiť všetky línie elektrického vedenia s vysokým napätím v záujme ochrany loviacich dravcov (stĺpy smrti),
- udržiavať mimolesnú stromovú a krovinnú zeleň na neprodukčných plochách, plochách postihnutých eróziou, potenciálnych erózných plochách, medziach, a pod.,
- udržiavať remízky, odstraňovať invázne druhy náletových drevín, inak ponechať porasty na prirodzený vývoj, prípadné drobné zásahy treba realizovať postupne, nie jednorazovo,

- propagovať a podporovať využívanie možností platnej legislatívy z hľadiska jej environmentálnych aspektov (tepelné čerpadlá, slnečné kolektory, dotácie pri pozemkoch obmedzovaných z titulu environmentu a pod.),
- podporovať rast ekologickej uvedomelosti obyvateľstva cez školský vzdelávací systém,
- podporovať ekologické spôsoby hospodárenia v lesoch i na poľnohospodárskych pozemkoch,
- vylúčiť využívanie umelých hnojív a pesticídov,
- zachovať prirodzený charakter riečnych ekosystémov t.j. vodných tokov a ich alúvií, znamená takmer nezasahovať do Podhorského potoka, Močiarneho potoka, potokov Lietavka a Dubník v celej ich dĺžke, ako i do ich prítokov a odstrániť všetky nelegálne zásahy (odpad),
- rešpektovať prvky ÚSES a ekologicky významné segmenty (stanovené v krajinno-ekologickom pláne obce),
- pripraviť dokument MÚSES,
- chrániť mokradňové biotopy,
- zabrániť vypaľovaniu v trávnych porastov,
- úplný zákaz používania zábavnej pyrotechniky s hlukovými a dymovými efektami, riešiť prostredníctvom VZN obce.

Navrhované opatrenia pre odpadové hospodárstvo na minimalizáciu vzniku odpadov

- pri nakladaní s odpadmi je potrebné postupovať v zmysle platnej legislatívy a záväzného POH Žilinského kraja,
- aktualizovať Program odpadového hospodárstva obce, koncepčný rámec odvodiť aj z Programu odpadového hospodárstva mesta Žilina, pretože likvidácia TKO v obci je nadviazaná na systém odpadového hospodárstva mesta Žilina,
- znižovať množstvo komunálneho odpadu cestou intenzifikácie procesu separácie,
- zber a aj spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu hlavne z údržby plôch verejnej obecnej zelene,
- zber nebezpečného odpadu, za ktorý sa považujú akumulátory, batérie, žiarivky atď,
- zabrániť vyvážaniu odpadu na uzavretú skládku TKO,
- zohľadniť MŽP SR aj ŠGÚ DŠ evidované územie pravdepodobnej environmentálnej záťaže, ktorá môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia a jeho okolia,
- v súvislosti s výrobnými územiami je povinnosťou obce cestou príslušného VZN a POH stanoviť opatrenia a povinnosti podnikateľských subjektov pri nakladaní s odpadmi na území obce, na predchádzanie vzniku odpadov resp. znižovanie množstva odpadov,
- zamedziť vypaľovaniu porastov, spaľovaniu biologických odpadov, zneškodňovať (využívať) biologický odpad kompostovaním (kontrolovať existenciu kompostovísk),
- umiestniť obecnú kompostáreň v území výroby,
- v konaniach predchádzajúcich povoleniam výstavby nových bytových jednotiek a nových prevádzok na území obce sa musí vyžadovať dokumentovanie umiestnenia smetných nádob,

- na území obce je možné prevádzkať len zber odpadu, triedenie odpadu a čiastočne aj jeho využívanie (kompostovanie) odevy - charita,
- na území obce nie je možné vykonávať úpravu a zneškodňovanie odpadov,
- odpad z výroby ako i nebezpečný odpad z výroby likvidovať v zmysle platných predpisov,
- naďalej presadzovať plynofikáciu objektov o. i. aj z dôvodov znižovania odpadov zo spaľovania pevných palív,
- zabrániť znečisťovaniu, eutrofizácii a vytváraníu skládok odpadu na brehoch vodných tokov a vodných plôch,
- vo výrobných územiach uprednostňovať prevádzky so žiadnou, resp. len s minimálnou produkciou nebezpečných látok,
- zabezpečiť bezodkladnú likvidáciu novovzniknutých živelných skládok komunálneho odpadu,
- sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia.

Navrhované opatrenia na obmedzenie radónového rizika a rizika zosuvov

- základným opatrením pri výstavbe nových objektov je používať certifikované stavebné materiály a suterény budov zabezpečiť vhodnými hydroizolačnými materiálmi,
- rešpektovať registrované územia zosuvov a ich okolie a podmieňovať stavebné práce a terénne úpravy podmienkami vypracovaných geologických prieskumov,
- u všetkých novostavieb, teda aj stavieb s náplňou trvalého a prechodného bývania nie je potrebné overiť radónové riziká - merania pôdneho radónu. Hydroizolačné materiály používané v stavebníctve dostatočne eliminujú prenikanie radónu do suterénnych priestorov. Použité stavebné materiály musia spĺňať normou stanovené limity vyžarovania radónu a ďalších prírodných rádionuklidov.

Navrhované opatrenia na ochranu kultúrohistorických hodnôt

- chrániť územia archeologických lokalít evidovaných v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk na Slovensku: Podhorie – západne od polohy Vrchdubie – eneolitická keramika (neskorý paleolit), Podhorie – na temene Hradiska sa nachádza malé opevnenie doteraz neskúmané, Podhorie – na východnom okraji Hradiska – keramika neskoro halštatská až zo začiatku doby rímskej, keramika z veľkomoravského obdobia, Podhorie – proti prúdu potoka v doline Kút – stredoveká keramika,
- v záujme účinnej a osobitnej ochrany archeologických nálezísk v zmysle § 41, odst.3, zákona č. 49/2002 Z.z. v platnom znení o ochrane pamiatkového fondu, nevytvárať žiadne grafické dokumenty znázorňujúce polohy evidovaných archeologických nálezísk,
- je možné, že počas vykonávania stavebných aktivít budú narušené známe i doteraz neznáme archeologické lokality. Preto je nevyhnutné osloviť v prípade akýchkoľvek zemných prác Krajský pamiatkový úrad v Žiline podľa § 30, ods. 4) zákona 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Pri príprave stavieb a inej hospodárskej činnosti na území, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových

hodnôt a archeologických nálezov, bude nevyhnutné vykonať pamiatkový záchranný archeologický výskum podľa, § 36, ods.2 a 3) a § 35, ods. 7) a § 39, ods.1) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu. Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona

- v rámci kultúrneho dedičstva resp. kultúrohistorického potenciálu obce sa ďalej navrhuje chrániť, zveľaďovať, dotvárať a propagovať ako významné obecne pamätihodnosti: štruktúru najstaršej zástavby v centre obce so znakmi potočnej radovej zástavby a jej nepravidel'nosti, kamenný kríž z roku 1909 pri kaplnke v strede obce, kaplnku, Danechov dom z roku 1908; murovaný ako dvojdom s jednou spoločnou stenou, krížovú cestu po kalvárii s drevenými plastikami smerujúcu do Roháčskeho sedla, dve solitérne lipy v strede obce, altán, prístrešok pod Roháčom, rozhľadňu (navrhuje sa rekonštrukcia), objekty s pamätnými tabuľami významných osobností obce (Karolína Brüstleová, Greguš a pod.),
- v novej zástavbe akceptovať a využívať prvky pôvodnej ľudovej architektúry – prízemné stavby so sedlovými strechami a štítmí,
- v súlade so stavebným zákonom sústavne sledovať stavebno-technický stav všetkých stavieb (aj drobných), predovšetkým v najstaršej časti obce a udržiavať ich v dobrom stavebno-technickom stave,
- do kultúrohistorického potenciálu obce je potrebné zahrnúť aj objekty pôvodnej architektúry dotvárajúce „historické“ prostredie, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou jej integrity, najmä v najstaršej časti obce, tieto objekty je potrebné udržiavať, prípadne stavebnými úpravami (bez takých zásahov do ich vzhľadu, ktoré by zásadne zmenili pôvodný charakter architektúry) dosiahnuť stav, ktorý by zvýšil ich užívateľský štandard, pri zásahu do týchto objektov treba vychádzať z poznania, že stavebný typ pôvodných vidieckych obytných a hospodárskych stavieb je výsledkom dlhodobého kontinuálneho vývoja, ktorý svojim charakterom pripomína vývoj ako dôsledok evolučného procesu, jedným z atribútov tradičného ľudového staviteľstva je typologická jednota domov, a to vo vonkajšom formálnom výraze, tak i vo vnútornej pôdorysnej dispozícii i celej priestorovej organizácii usadlosti,
- obnova pôvodnej štruktúry bude spočívať v jednotnej (nie typovej) úprave fasád, brán, oplotenia, preddomia a pod., pôvodné hospodárske objekty môžu byť využité ako občianska vybavenosť, služby, garáže a pod., návrhy úprav by mali vykonať odborne spôsobilí projektanti so skúsenosťami v prestavbách stavieb, zvlášť historickej architektúry,
- z hľadiska historického významu obce treba v maximálnej miere zachovať historicky vzniknutý urbanistický pôdorys obce so skupinami pôvodnej architektúry a tiež upriamiť pozornosť na stavebnú obnovu v pôvodnom duchu,
- vylučuje sa implantovanie cudzích architektonických prvkov do prostredia so zachovanou pôvodnou ľudovou architektúrou, prípadne pri jej obnove (napríklad tzv. bavoráky),
- v súvislosti s § 14, odst.4 zák.č.49/2002 Z.z. vyhlásiť všeobecne záväzným nariadením obce vytvorenie a odborné vedenie permanentne otvoreného zoznamu pamätihodností obce, ktorého súčasťou budú historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, osobnosti, stavebné objekty, lokality historickej zelene atď.

Navrhované opatrenia na elimináciu vplyvov na abiotické zložky prostredia

- v lesných porastoch s vysokými sklonmi svahov používať citlivé ťažobné postupy, nepovoliť holoruby, zamedziť obnažovanie pôdy,

- zabezpečiť erózne ohrozené plochy hlbokokoreniacimi druhmi rastlín,
- ponechať plochy s plytkými a kamenitými pôdami prirodzenej sukcesii,
- optimalizovať využívanie pôdneho fondu, na vyšších sklonoch pestovať plodiny s vysokou protieróznou účinnosťou, resp. trvalé porasty krmovín na ornej pôde,
- obrábanie pôdy realizovať s ohľadom na reliéf a sklonitosť,
- zabrániť zhutňovaniu a degradácii pôd,
- technicky sanovať výmole a erózne ryhy doplniť vegetačnými opatreniami.

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Okrem Nulového variantu obsahuje Správa o hodnotení Variant 1 ako jediný posudzovaný variant.

2. Porovnanie variantov.

Nulový variant

Doteraz platný územný plán pre obec Podhorie predstavuje Územný plán sídelného útvaru (ÚPN – SÚ) Lietava (Ing. arch. Júlia Durdyová) schválený uznesením Rady ONV v Žiline č. 135/87 zo dňa 24.7.1987 a v spoločnom elaboráte spracovaný Územný plán zóny (ÚPN – Z) Lietava (Ing. arch. Júlia Durdyová) schválený uznesením Rady ONV v Žiline č. 135/87 zo dňa 24.7.1987, ktorý zahŕňa aj obec Podhorie. Zo schváleného ÚPN – SÚ Lietava je možné v novom Územnom pláne obce (ÚPN – O) Podhorie, využiť len veľmi malé množstvo jeho parciálnych častí. Neumožňoval po svojom návrhovom období (2002) realizáciu nových zámerov obce, nemohol sledovať spoločenské zmeny a návrhy vyplývajúce z územného plánu vyššieho stupňa – Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja (ÚPN – VÚC ŽK), ani záväzky z environmentálneho hľadiska reprezentované dokumentom Aktualizácia (implementácia územných systémov ekologickej stability ÚSES) RÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto.

Čiastočne túto situáciu riešila aktualizácia ÚPN – SÚ Lietava formou vypracovania zmeny a doplnku k tomuto dokumentu a to Doplnok (ZaD) č. 1 ÚPN – SÚ Lietava - Podhorie schválený v roku 2006. ÚPN – SÚ Lietava nie je už relevantným územnoplánovacím dokumentom, ako nástroj pre dosiahnutie cieľov obce Podhorie k r.2030. Nezachoval sa v kompletnom stave a vzhľadom na cca 25 ročný časový odstup od jeho schvaľovania napriek čiastkovej aktualizácii je už veľmi obmedzene použiteľný. Zastaralé dokumentácie nie je možné využiť napr. aj z titulu zmien vlastníckych pomerov, zmien v legislatíve, v ekonomike, v postavení problematiky ochrany a tvorby životného prostredia, z titulu nesúladi s novou nadradenou regionálnou územnoplánovacou dokumentáciou atď.

Variant 1 – riešenie ÚP v rozsahu posudzovaného oznámenia

Hlavným strategickým cieľom obce Podhorie je vytvorenie podmienok pre zabezpečenie udržateľného rozvoja obce, čo znamená, že Podhorie má ambície byť sídlom, v ktorom sú permanentné zaistené predpoklady pre sústavnú optimalizáciu životných podmienok trvalo bývajúcего obyvateľstva ako i jeho návštevníkov s prihliadnutím na rešpektované prírodné a historické danosti prostredia obce.

Pre splnenie tohto cieľa a z neho odvodených parciálnych cieľov potrebuje obec okrem iného aj relevantný územnoplánovací nástroj sústavného komplexného a dlhodobého riešenia priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v súlade s dodržiavanými princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Na základe existujúcej územnoplánovacej dokumentácie nie je možné reagovať napr. na zmeny vlastníckych pomerov, na legislatívne zmeny, na Územný plán veľkého územného celku žilinského kraja a jeho zmeny a doplnky, na nové požiadavky z oblasti ochrany prírody, životného prostredia, na zmeny vyplývajúce z vypracovaných regionálnych územných systémov ekologickej stability, na zmeny v jednotlivých rezortoch, (bytová výstavba, hospodárstvo) atď.

Hlavné ciele riešenia ÚPN – O Podhorie definuje schválené Zadanie pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie, v kapitole „Hlavné ciele rozvoja územia, vyjadrujúce rozvojový program obstarávateľa“:

Obec Podhorie má v súčasnosti k dispozícii Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako rozvojový programový dokument v strednodobom až dlhodobom horizonte. Z hľadiska územnoplánovacieho resp. urbanistického nemá ešte vyprofilovanú „víziu“ svojho postavenia a úlohy obce v systéme osídlenia regiónu v horizonte najbližších 15-20 rokov. Jej základné obrysy však možno identifikovať z prieniku záväzných výstupov z územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa (aktualizovaný ÚPN – VÚC Žilinského kraja), sumáru celoobecných príp. parciálnych požiadaviek (Prieskumy a rozbory územia pre účely tvorby územného plánu obce) ako i PHSR obce Podhorie (pripravuje sa nový PHSR obce Podhorie).

Na základe týchto dokumentov možno z hľadiska potrieb územného plánu ako hlavné ciele v rozvoji územia obce uviesť nasledovné:

- *Obec mieni zostať vidieckym sídlom strednej obecnej veľkosti v zázemí osídlenia mesta Žilina so všetkým štandardom základnej sociálnej, občianskej a technickej vybavenosti, zodpovedajúcim takémuto druhu sídla v systéme osídlenia zázemia mesta Žilina, ale s vyššou kvalitou životného prostredia, ako môžu dosiahnuť intenzívnejšie urbanizované územia mesta k r.2030,*
- *Obec chce byť súčasťou sídelných zoskupení tuzemského i cezhraničného charakteru (Združenie /Mikroregión/ Rajecká dolina, Euroregión Beskydy, ZMOS Horného Považia, MAS Rajecká dolina), do ktorých vloží okrem iného svoj primeraný potenciál pre cestovný ruch, turistiku, rekreáciu a komunálne hospodárstvo...,*
- *Na území obce treba viac „udomáčniť“ kultúrnohistorickú dimenziu obce, ktorej „konzumentom“ bude nielen trvale bývajúce obyvateľstvo, ale aj návštevník, turista či prechodne bývajúci klient chalúp, penziónov,*
- *Obec chce mať v území viac pracovných príležitostí na podklade diverzifikovanej ekonomiky založenej na miestnych prírodných, materiálnych, historických a ľudských zdrojoch,*
- *Ochrana a tvorba prírodného prostredia ako súčasť kvalitného životného prostredia je predpokladom pre primeraný rozvoj cestovného ruchu a turizmu,*
- *Rozvoj cestovného ruchu, rekreácie a turizmu musí byť koordinovaný s okolím (región, susediace obce).*

Urbanisticky to znamená, že primárnou funkciou územia obce zostane funkcia bývania v rodinných domoch, ku ktorej sa pridruží funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia a funkcia poľnohospodárskej výroby.

Pozdvihnutie rekreačnej funkcie do sekundárnej polohy v konečnom dôsledku by malo byť o.i. zdrojom výraznejšej zamestnanosti a ekonomického profitu obce, podnikateľov, občanov.

Rozvoj diverzifikovaného výrobného (sekundárneho) potenciálu neprekročí rámec terciárneho postavenia tejto funkcie v podmienkach obce.

Z dôvodu nutnosti detailnejšieho riešenia najzložitejšej problematiky územia obce Podhorie, ktorá je viazaná na súčasné zastavané územia obce a ich primknuté okolie, vymedzujú sa v rámci riešenia ÚPN – O územia, ktoré sú riešené s použitím niektorých zásad a vybraných regulatívov podrobnejšieho priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov, stavieb a verejného dopravného a technického vybavenia územia. Tieto regulatívy a zásady vychádzajú zo zastavovacích podmienok na umiestnenie stavieb.

Z pohľadu bližších územných vzťahov v návrhovom období bude Podhorie súčasťou zoskupenia v podstate významovo rovnocenných sídiel (Lietavská Svinná-Babkov, Lietava, Brezany, Zbyňov) s obdobným významom v štruktúre osídlenia, v ktorom sa popri prioritnej funkcii bývania, poľnohospodárskej výroby a ochrany prírody bude v druhej úrovni rozvíjať funkcia rekreácie, turizmu a cestovného ruchu a v tretej významovej úrovni funkcie z oblasti sekundárneho sektoru (služby a drobný priemysel). Rovnaké funkčné zameranie obcí, ich rovnaké starosti o dobudovanie technickej infraštruktúry, rovnaké limity a mantinely z titulu existencie CHKO Strážovské vrchy, rovnaký „boj“ o klientelu v cestovnom ruchu, turizme a rekreácii a geografické a dopravné väzby predurčujú obci Podhorie popri budovaní prioritných väzieb smerom na obec Lietava a mesto Žilina upevňovať a koordinovať väzby v sekundárnom podhorskom koridore – páse t.j. k obciam Lietava, Lietavská Svinná-Babkov, Brezany a Zbyňov. Cez tento smer sa musia upevňovať väzby hlavne z oblasti cestovného ruchu, turizmu a rekreácie sprevádzané dobrým dopravným prepojením (pešie trasy, cykloturistické trasy, bežecké letné i lyžiarske trasy, náučne chodníky, automobilový prejazd do Podhoria a Babkova), z oblasti kultúry (kalendár nadväzujúcich kultúrnych podujatí), z oblasti zamestnanosti i niektorých prvkov občianskej vybavenosti.

V urbanistickej, resp. územnotechnickej rovine bude sprostredkovať vzťah zastavaných území susediacich sídiel hornatá lesná krajina ale aj hladko modelovaná prevažne poľnohospodársky využívaná krajina (Babkov, Lietavská Závadka), v ktorej sa bude uplatňovať vyšší rešpekt k prvkom územného systému ekologickej stability (Lietavka, Podhorský potok, Sviňanka, Babkovský potok, zmena v časti veľkoblokovo obrábaných pôd).

Prostredníctvom cesty III/2102 a cesty I/64 bude zaistené pre obec Podhorie rýchle prepojenie na diaľničný privádzač v Lietavskej Lúčke resp. v Porúbke a diaľnicu D1, čo spolu s modernizovanou železničnou infraštruktúrou umožní obci pripojiť sa na nadradenú Pan-Európsku dopravnú sieť. Situácia v oblasti kombinovanej dopravy (medzinárodný terminál v Žiline) a leteckej dopravy (letisko Žilina – Dolný Hričov) sa potom z hľadiska ich dostupnosti urýchli.

Návrhom cyklotrás vo väzbe na Lietavu, Brezany a Žilinu sa posilní zdraviu prospešný, ekologický a čas šetriaci spôsob prepravy za prácou v meste Žilina.

Zásobovanie obce pitnou vodou bude riešené z vlastných zdrojov a vodného zdroja Lietava. Súčasný usporiadanie vodovodného systému je pre návrhové obdobie ÚPN – O Podhorie v princípe tiež využiteľné.

Odkanalizovanie územia splaškovou kanalizáciou bude riešené cestou gravitačnej kanalizácie (s prípadným prečerpávaním v objekte bývalej ČOV), napojenej na systém obce Lietava a ukončenej v kanalizačnom zberači vedenom z Rajeckej doliny.

Zásobovanie elektrickou energiou bude i naďalej zo vzdušných liniek z Lietavy a z Lietavskej Svinnej - Babkova a z ich odbočiek k posilneným trafostaniciam na území obce.

Plynofikácia obce je a bude naďalej riešená z VTL plynovodu a regulačnej stanice v obci Lietava, odkiaľ je napojený STL plynovod aj pre obec Podhorie.

Situácia v oblasti verejnej rádiatelefontnej siete (T-Mobile, Orange a O2) a telekomunikačných káblov sa bude rešpektovať a dopĺňať.

Teplo na území obce bude stále pripravované decentralizovane.

ÚPN – O Podhorie rieši najmä návrh bytovej výstavby, ktorý vychádza z predpokladu, že funkcia bývania v podmienkach obce Podhorie je a naďalej bude jednou z primárnych urbanistických funkcií na území obce. Celkový plošný rozsah území bývania je navrhovaný naddimenzovane nad údaje demografickej prognózy vzhľadom na územnoplánovaciu praxou overenú skúsenosť, že väčšina z navrhovaných plôch s funkciou bývania bude v návrhovom období ÚPN – O majetkoprávne nevysporiadateľná a zostane preto v pozícii výhľadu.

ÚPN – O Podhorie navrhuje nové bytové domy, najmä však rozvoj individuálnej bytovej výstavby v územiach, kde jednoznačne prevažuje funkcia bývania a ktoré sú navrhované ako monofunkčné, s doplnkovou funkciou občianskej vybavenosti, služieb a nezávadnej výroby, resp. rekreácie, ale aj v zmiešaných územiach s občianskou vybavenosťou.

ÚPN – O Podhorie navrhuje pre funkciu bývania vhodné preluky a väčšie voľné enklávy územia obce nachádzajúce sa v zastavanom území obce k 1.1.1990, resp. v súčasnom zastavanom území obce vrátane území určených pôvodným ÚPN – SÚ Lietava na zástavbu rodinných domov a doposiaľ nezastavaných.

Návrhy v oblasti rekreácie sú vymedzené v rozsahu požiadaviek (k roku 2030) predpokladaných 1 020 obyvateľov trvale žijúcich v obci, predovšetkým v rozsahu požiadaviek na možnosti každodennej rekreácie, ďalej v rozsahu potrieb obyvateľstva z oblasti viazaného cestovného ruchu (chalupy, chaty, hromadné ubytovanie) a pasantov, čo predstavuje v súčte v letnej sezóne 90 - 110 návštevníkov denne. Vychádza sa z predpokladu, že rekreačné potreby budú uspokojované nielen v rámci monofunkčne zameraných území - s prevládajúcou funkciou rekreácie (rekreačné „oddychové zóny“ v lesných územiach a v dvoch športových areáloch, ale sekundárne - doplnkovo aj v rámci iných, inak funkčne zameraných plôch (obytných, územiach športu, lesných, stavieb pre kultúru) značené aj neznačené turistické a cykloturistické trasy vo voľnej krajine, sekundárne aj na území CHKO Strážovské vrchy, tiež na územiach susediacich obcí (Lietava, Lietavská Svinná-Babkov, Zbyňov, Brezany, Súľov – Hradná, Peklina, Paština Závada) a mesta Rajecké Teplice.

Navrhuje sa aj rozvoj agroturistiky, hipoturistiky, hipoterapie, tradičných remeselných výrob atď.

Územný plán obce v zmysle jedného z dôležitých cieľov obce, resp. v zmysle požiadaviek „Zadania“ vytvára územnoplánovacie predpoklady pre rozvoj takých druhov sekundárneho sektora hospodárstva, ktoré sú pre obec primerané pre možnosť založenia výroby nezávadného (ochrana životného prostredia) charakteru a skladov bez požiadaviek na náročné materiálové vstupy a nároky na nadmernú dopravnú prácu, tiež obecný dvor vo význame dvora technických služieb obce, pre plnenie úloh obce podľa platnej legislatívy, hlavne v oblasti ochrany životného prostredia (kompostovisko). ÚPN – O Podhorie podporuje rozvoj drobnej výroby potravín domáceho pôvodu, verejné bezpečné predvádzanie výrobných činností ako ukážok remeselných zručností), výroby, remeselné činnosti, služby nadväzujúce na domáce materiálové zdroje (voda, domáce plodiny, rastliny, drevo, kožušina, včelárske produkty). Funkcia výroby a skladov zostane v podmienkach obce v terciárnej polohe. Primárny sektor bude aj naďalej na území obce výraznou zložkou výroby v rastlinnej, ale aj živočíšnej výrobe. V rastlinnej bude naďalej využívať produkčnú schopnosť orných pôd, čo sa prejavuje o.i. nadpriemernými výnosmi u hustosiatych obilnín, olejnin a liečivých rastlín pestovaných veľkovýrobne, pri ekologicky šetrnom prístupe k obrábaniu orných pôd a aj využívaní trvalých trávnych porastov. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje rastlinnú poľnohospodársku výrobu ako jednu z primárnych funkcií obce rozvíjajúcu sa na území obce, a to nielen z hľadiska jej územného rozsahu ale aj ako činiteľa ovplyvňujúceho ráz voľnej krajiny územia obce. Živočíšna výroba spočíva v zásade v chove niekoľkých dojníc na okraji areálu bývalého JRD (v súčasnosti cca 10 ks) a v pastve hospodárskych zvierat v rámci TTP v katastri obce. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje mierne zvýšené dnešné kapacity lokalizované v súčasných priestoroch. Jestvujúci dvor slúži ako administratívno-technické,

mechanizačné (opravárenské), skladové (sýpka), dočasné skladové a dopravné stredisko poľnohospodárskej veľkovýroby rozvíjanej na území obce a okolitých obcí. Je tam aj kováčska dielňa a stolárska výroba. Návrh ÚPN – O Podhorie ponecháva poľnohospodársky dvor pre poľnohospodárske funkčné využitie, bez akéhokoľvek vymedzovania verejných dopravných priestorov na jeho území. Areál dvora musí zostať v pôvodných historicky založených hraniciach ako základňa rozvoja jednej z primárnych funkcií na území obce. Lesná výroba bude postupovať podľa Programov starostlivosti o lesy vypracovaných pre LHC Dubeň a LHC Turie, záujmy množstva subjektov vlastniacich lesy a ochranné pásma rôznych druhov. Okrem prvej ťažobnej činnosti sa iné spracovanie vyťaženej dreva na území obce nevykonáva. Návrh ÚPN – O Podhorie akceptuje na území obce funkciu lesa v nezmenšenom rozsahu.

Základ dopravného riešenia je viazaný na existujúcu cestnú sieť, teda cestu III/2102 prepájajúcu komunikačnú sieť obce s nadradenou cestnou sieťou. Súčasťou tohto systému sú navrhované úpravy ciest III triedy, v zmysle odstránenia bodových závad. Dopravný systém navrhuje územný plán obce doplniť prvkami statickej dopravy, prímestskej hromadnej dopravy (prístrešky v mieste zastávok), cyklistických trás, peších trás a priestranstiev.

Návrh územného plánu obce rešpektuje všetky prvky zelene. Potreba zastúpenia zelene sa vymedzuje tiež z hľadiska predpokladaného počtu trvalých i prechodných obyvateľov a návštevníkov, rešpektovania prvkov územného systému ekologickej stability a požiadaviek ochrany prírody. ÚPN – O Podhorie navrhuje doplnenie okolia územia poľnohospodárskej výroby o izolačnú zeleň, navrhuje tiež významné plochy zelene ako súčasť navrhovaného námestia (parková zeleň), území občianskej vybavenosti, športových areálov, hromadného bývania, mimo zastavaného územia „oddychovej zóny“ v lokalite Vajáno. S cieľom zníženia pôsobenia hluku popri komunikáciách a pri výrobných územiach navrhuje izolačnú zeleň pozostávajúcu z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovinatej) zelene (6 m široký pás umožňuje znížiť hladinu hluku o 1dB) popri komunikáciách a pri výrobných územiach. Významným príspevkom územného plánu v oblasti zelene je návrh vymedzenia podpory a doplnenia sprievodnej zelene pozdĺž celej dĺžky toku Podhorského, Močiarneho, Lietavského potoka a potoka Dubník a ostatných vodných tokov v katastrálnom území obce, vrátane revitalizácie regulovaných častí tokov.

Z hľadiska dôležitosti boli v tabuľke zvolené nasledovné kritériá v tomto poradí:

- vplyvy na horninové prostredie
- vplyvy na klimatické pomery
- vplyv na ovzdušie
- vplyv na vodné pomery –podz. vody
- vplyv na vodné pomery –povrch. vody
- vplyv na pôdu, lesy
- vplyvy na faunu, flóru a biotopy,
- vplyv na krajinu
- vplyv na chránené územia a USES
- vplyv na obyvateľstvo
- vplyv na dopravu
- vplyv na kultúrne a historické pamiatky

V porovnaní s nulovým variantom, t.j., že strategický dokument by nebol spracovaný by znamenalo dopad na rozvoj trvaloudržateľnosti obce. Nebol by zabezpečený návrh rozvoja IBV, rekreácie a cestovného ruchu, poľnohospodárskeho, prírodného a kultúrno-historického potenciálu obce.

Celkovo možno hodnotiť vplyvy Variantu 1 na životné prostredie z negatívneho hľadiska za málo významné, najmä čo sa týka zastavanosti a záberu pôdy pre IBV, čiastočný málo

významný vplyv na ÚSES a pozitívne s ohľadom na využitie prírodného a krajinárskeho potenciálu obce so zabezpečením jej trvalej udržateľnosti.

Zásady a regulatívy funkčného využívania navrhovaného zastavaného územia v obci Podhorie:

- Navrhované zastavané územie v obci Podhorie sa musí rozvíjať ako sídlo s dominanciou území bývania vidieckeho charakteru, s primeraným podielom samostatne vymedzených území občianskej vybavenosti, území športu, územia cintorína, územia poľnohospodárskej výroby s prevahou funkcie dopravnomočného dvora s podielom skladových priestorov pre rastlinnú výrobu a živočíšnej výroby (farma) a výroby v sekundárnom sektore a území rekreácie.
- Popri plošne a priestorovo zdôraznených samostatne vymedzených územiach miestnych biokoridorov (vegetácia okolo Podhorského, Močiarného potoka a potoka Dubník musí celým navrhovaným zastavaným územím, cez všetky rôznofunkčne zamerané a samostatne vymedzené územia (funkčno-priestorové jednotky územia), „prenikať“ zeleň (dvorov, záhrad, lúk, pasienkov, plôch izolačnej zelene a pod.) stromová, kríková a nízka. Plochy zelene (zeleň) musia mať primeraný podiel v každej vymedzenej funkčno-priestorovej jednotke navrhovaného zastavaného územia.
- Na území každej funkčno-priestorovej jednotky zastavaného územia je možné v doplnkovej úrovni rozvíjať aj funkciu rekreácie a to vo formách primeraných konkrétnym podmienkam jednotlivých funkčno-priestorových jednotiek, resp. funkčných plôch – území (regulovaných území).
- V priestore kríženia hlavnej kompozičnej osi (cesta III/2102) s vedľajšou kompozičnou osou Vajano – cintorín – COOP Jednota – Združený objekt s obecným úradom bude vymedzené zmiešané územie rodinných domov s výrazným podielom občianskej vybavenosti. V jeho ťažisku musí byť námestie, ako ústredný peší priestor Podhoria, kde budú okrem existujúceho objektu predajne (COOP Jednota) objekty komerčnej občianskej vybavenosti s parkoviskami a park.
- V smere severnom na existujúce plochy bývania nadväzuje územie cintorína.

Koncepcia funkčného využívania územia obce Podhorie (zásady a regulatívy funkčného využívania):

- Nové základné rozvrhnutie urbanistických funkcií v území obce Podhorie musí nadväzovať na súčasné základné rozloženie plôch funkčného využívania územia obce, pozostávajúce z legislatívne chránenej hornatej, prevažne lesnej krajiny CHKO Strážovské vrchy, z prevažne poľnohospodársky využívannej voľnej krajiny s prvkami technickej infraštruktúry, prvkami dopravy a potenciálom rozvoja rekreácie, turizmu a cestovného ruchu a zo zastavaných území s prevažujúcou obytnou funkciou.
- Popri troch nosných funkciách obce (bývanie, poľnohospodárska výroba a ochrana územia CHKO Strážovské vrchy), sa bude na území obce v sekundárnej úrovni rozvíjať funkcia rekreácie a turizmu, sprevádzaná v tretej významovej úrovni výrobou sekundárneho sektora, ako výrobnými a nevýrobnými službami. Ostatné, rôzne funkcie územia (občianska vybavenosť, šport) budú uplatňované v miere úmernej potrebám rozvoja nosných, hlavných funkcií a funkcie rekreácie.

- V území hornatej, prevažne lesnej krajiny, musí jednoznačne dominovať rozvíjanie ochrany fauny, flóry, v obmedzenej miere bude prípustná lesná výroba, poľnohospodárska výroba (regulovaná pastva dobytky) a funkcia rekreácie vo forme pobytu v lesoch, peších a cykloturistických aktivit.
- V otvorenej krajine sa môže uplatňovať predovšetkým funkcia rastlinnej výroby, doprevádzaná pasením dobytky, limitovaná plnením ekostabilizačných požiadaviek, s obmedzením z titulu ochranných pásiem a koridorov nadradených a miestnych líniových stavieb. Ako doplnková funkcia sa tu presadí funkcia rekreácie spôsobmi pešej, lyžiarskej, cykloturistickej a hipoturistickej rekreácie.

Zásady a regulatívy priestorové a kompozičné pre zastavané územie v obci Podhorie

Zastavané územie v obci Podhorie sa musí rozvíjať podľa nasledovných zásad a regulatívov:

- urbanistický rozvoj v obci Podhorie je možný len v rozsahu novovymedzeného – navrhovaného – zastavaného územia obce
- územia budú rozvíjané rovnocenne v smere primárnej kompozičnej osi – cesty III/2102 a Podhorského potoka a sekundárnych, priečných, vedľajších kompozičných osí
- za sekundárne, priečne, vedľajšie (severojužné) kompozičné osi sa považujú nasledovné línie:
 - Vajano - centrum obce – obecný úrad
 - futbalové ihrisko – územie zjazdového lyžovania
- na križaní hlavnej primárnej kompozičnej osi s priečnou sekundárnou osou - Vajano - centrum obce – obecný úrad sa navrhuje ťažiskové územie s podielom prvkov základnej občianskej vybavenosti, zelene, obecného parku a plôch pre peších a so zastávkami hromadnej dopravy s prístreškami, formované následnou urbanistickou štúdiou
- v smere hlavnej kompozičnej osi a súbežných komunikácií bude rozvíjaná prevažne drobná štruktúra rodinných domov vo výškovej úrovni 0+1+1, resp. 1+1+1 (prízemné rodinné domy so sedlovou strechou, alebo sedlovou strechou s podlomenicou) v prelukách, alebo vo väčších zoskupeniach v severnej časti obce v priestore medzi lokalitami Vajano a Zámotie vedľa poľnohospodárskeho dvora, v lokalite Dráhy, lokalite Diel v južnej časti obce a západne od obecného úradu, v okolí futbalového ihriska, v lokalite Nadsadie a v lokalite Vyše dediny v západnej časti obce a vymedzuje pozemok pre reprofilovaný stavebný z MŠ upravený bytový dom (12 b.j.) a umiestnenie bytových domov v rozsahu cca 18 b.j. pri združenom objekte obecného úradu
- existujúcu zástavbu rodinných domov treba považovať za priestorovo stabilizovanú, ktorú je možné intenzifikovať cestou prístavieb, nadstavieb, zobytnovaním podkroví, dopĺňaním prelúk a prestavbou hospodárskych stavieb, pri dodržaní výškovej úrovne prízemných rodinných domov, s obytným podkrovím v sedlovej streche, resp. sedlovej streche s podlomenicou
- štruktúra stavieb v existujúcom zastavanom území musí zodpovedať súčasnej prevládajúcej zástavbe, objemovo väčšie stavby musia byť pôdorysne a priestorovo členené a článkované ako zoskupenia hmôt o veľkosti priemerných rodinných domov
- hromadná bytová výstavba môže byť rozvíjaná len reprofilovaním súčasného objektu MŠ a príľahlého územia (12 b.j) a vymedzením územia pre umiestnenie

d'alších bytových domov v rozsahu cca 18 b.j. pri združenom objekte, na vedľajšej kompozičnej osi,

- areál poľnohospodárskeho dvora čiastočne reprofilizovaný na územie drobnej výroby, výrobných služieb a skladového hospodárstva (sekundárny sektor) sa považuje za stabilizovaný, jeho dopĺňanie je navrhované formou lokalizácie technických služieb obce a iných menších jednotiek, vhodnejšou mierou zástavby a plochami izolačnej zelene uplatňujúcej sa medzi obytnými územiami a hospodárskym dvorom
- rešpektuje sa zámer vybudovania nového objektu MŠ s kapacitou 40 detí na pozemku súčasného areálu MŠ, severne od jestvujúceho objektu MŠ s využitím časti pôvodného pozemku školy. Jestvujúci objekt MŠ s južnou časťou pozemku bude reprofilovaný a stavebne upravený na bytový dom s 12 b.j.,
- polohu cintorína považuje návrh ÚPN – O Podhorie za stabilizovaný; cintorínu však priznáva výhľadové plochy rozšírenia a vymedzuje mu 50 m široké ochranné pásmo pohrebiska (v zmysle zákona o pohrebníctve č.131/2010 Z.z.),
- hlavná kompozičná os územia z dôvodov kompozičných krajinárskych, ale hlavne ekostabilizačných, musí byť doplnená a udržiavaná vo forme vegetačnej meandrujúcej línie toku Podhorky, aj z toho dôvodu novostavby umiestňovať vo vzdialenosti od brehových čiar Podhorského potoka ale aj ostatných vodných tokov obojstranne v navrhovanom zastavanom území obce minimálne 6 m
- mimo zastavaného územia obce sa musí uplatniť šírka sprievodnej zelene minimálne 10 m od brehov vodných tokov
- dopravný skelet musí byť rozvíjaný nadväzovaním nových ciest na existujúcu dopravnú sieť (určenú na rekonštrukciu a stavebné úpravy) a to predĺžovaním obslužných komunikácií v smere vedľajších osí a budovaním peších trás nielen popri hlavnej ceste III/2102 po celej dĺžke zastavaného územia, ale aj do bočných území rozvíjaných v severojužnom smere. Pri návrhu chodníkov treba riešiť aj odvodnenie cesty. Aj z nových ulíc a chodníkov musí byť zabezpečený prístup na pozemky využívané naďalej pre poľnohospodárske účely a musia byť zachované pôvodné prístupové trasy na lesné pozemky
- okrem 22 kV elektrických vedení, prívodu stredotlakého plynu do a vody od Lietavskej Závadky všetky ostatné hlavné kmeňové vedenia plynu, vody a kanalizácii sú stabilizované popri hlavnej osi územia – ceste III/2102
- navrhované lokality rozvoja výstavby rodinných domov (okrem prelúk) sa musia riešiť prednostne formou obojstrannej zástavby ulíc. Uličný koridor musí šírkoovo umožňovať vedenie všetkých inžinierskych sietí. Šírka nových pozemkov pre rodinné domy musí byť min. 18 m, uličný priestor (medzi plotmi) musí byť široký min. 9,5 m (2 m zelený pás resp. chodník, 5,5 m široká komunikácia, 2 m zelený pás resp. chodník). Rodinné domy treba umiestňovať min. 8 m od okraja komunikácie t.j. 6 m od oplotenia
- v blízkosti každého ťažiskového územia na križovatkách kompozičných osí musí byť lokálne športovisko a detské ihrisko pri križovatkách vedľajších kompozičných osí z cestou III/2101 aj obojstranná zastávka hromadnej dopravy vybavená samostatným zastávkovým jazdným pruhom a prístreškom
- peším chodníkom prístupný celoobecný športový areál musí byť doplnený o zoskupenie menších hracích plôch (min. detské ihrisko, dve volejbalové, a detské dopravné ihrisko), krytú tribúnu futbalového ihriska a o parkovisko
- funkcia rekreácie sa bude uplatňovať aj v obytných územiach, hlavne využívaním staršieho bytového fondu, ako rekreačných chalúp a malých penziónov prípadne ubytovaním v súkromí

- z pohľadu krajinárskeho sa musia v obci Podhorie rešpektovať ako dominanty:
 - Súľovské skaly
 - hrad Lietava ako vzdialenú hlavnú kompozičnú dominantu v panoráme krajiny, horský masív Strážna – Cibulník a Skalky
- z pohľadu zastavaného územia treba rešpektovať ako subdominantu:
 - kaplnku sv. Cyrila a Metoda.

Vo všeobecnosti bude možné účinky hluku zmierniť:

- stavebnými úpravami objektov cestou zvukovoizolačných okien, dverí, omietok, oplotením, zmenou dispozícií existujúcich stavieb a vhodným návrhom dispozície novostavieb,
- realizáciou izolačnej zelene pozostávajúcej s kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovitej) zelene (6 m široký pás umožňuje znížiť hladinu hluku o 1dB) popri komunikáciách a výrobných územiach,
- znížením povolenej rýchlosti na 30 km/h,
- zmenou organizácie dopravy vrátane uplatnenia tzv. skľudnených komunikácií,
- v rámci výrobných území bude nutné prioritne posudzovať hlukové dôsledky prevádzkovania nových areálov. Definitívnemu rozhodnutiu o povolení nových výrobných činností musí predchádzať odborná garancia o dodržaní predpísaných hladín hluku v obytných a rekreačných územiach obce.
 - Návrh ÚPN – O Podhorie v súlade s KEP navrhuje na bývalej skládke TKO:
 - monitorovanie územia z hľadiska vplyvu na životné prostredie,
 - zabrániť ďalším navážkam odpadu,
 - odstrániť jestvujúce odpady,
 - eliminovať invázne druhy a udržiavať vegetačný kryt.

Význam obce v systéme osídlenia

Obec Podhorie je sídlom nachádzajúcim sa v záujmovom území rozvojovej kvartérnej žilinsko – martinskej aglomerácie, v záujmovom území žilinsko – martinského ťažiska osídlenia najvyššieho celoštátneho a medzinárodného významu ako i v záujmovom území centra prvej skupiny sídelnej štruktúry, prvej podskupiny Žilina.

Je tiež súčasťou rozvojovej osi tretieho stupňa (Rajeckej rozvojovej osi: Žilina - Rajec). Podhorie je obec s hlavnými funkciami trvalého bývania, poľnohospodárskej výroby a legislatívne chránenej prírody CHKO Strážovské vrchy. Bude sa rozvíjať aj ako obec s rekreačným potenciálom v blízkosti mesta Žilina, ako východiskový bod pre nástup do rekreačnej oblasti Súľovské skaly.

Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania obce a kompozícia obce (zásady a regulatívy priestorové a kompozičné)

Urbanistickú koncepciu priestorového usporiadania obce navrhuje ÚPN - O Podhorie rozvíjať podľa nasledovných princípov:

- nadväzovať na súčasné priestorové usporiadanie územia obce pozostávajúce z vizuálne krajinársky prevažujúceho priestoru hornatej zväčša lesnatej krajiny Súľovských skál a okolia priestoru Lietavského hradu, z plošne prevažujúcej pláne poľnohospodársky využívannej krajiny a z priestoru zastavaného územia (súčasné zastavané územie obce)
- rešpektovať Súľovské skaly, hrad Lietava a jeho areál (ako vzdialenú hlavnú kompozičnú dominantu v panoráme krajiny, v ktorej sa uplatňuje), Skalky

- rešpektovať prirodzenú kompozičnú os územia, ktorou je cesta III/2102 a Podhorský potok so svojou sprievodnou zeleňou
- urbanistický rozvoj obce sústrediť do novovymedzeného zastavaného územia obce rozvíjaného pozdĺž hlavnej kompozičnej osi a vedľajších kompozičných osí do zastavaného územia obce vymedzeného na podklade súčasného zastavaného územia obce Podhorie
- lesnatohorskú krajinu Súľovských skál rozvíjať a chrániť ako chránenú krajinnú oblasť, vodohospodársky potenciál, územie ekologickej stability, chránené vtáčie územie a územie európskeho významu
- prevažne odlesnené a poľnohospodársky využívané východné územie obce rozvíjať prioritne ako poľnohospodársky produkčný potenciál limitovaný opatreniami na zachovanie ekologickej stability
- prepojiť zastavané územie obce pozdĺž cesty III/2102 súvislým peším chodníkom začínajúcim pri konečnej zastávke autobusovej dopravy v Podhorí a končiacim na navrhovanom pešom chodníku (ÚPN – O Lietava) z Lietavskej Závadky po okraj zastavaného územia obce Lietavská Lúčka
- doplniť systém peších komunikácií tak, aby sa rozvíjali v súlade s dopravným skeletom v ktorom nadväzujú nové cesty na existujúcu dopravnú sieť (určenú na rekonštrukciu a stavebné úpravy) a to predĺžovaním obslužných komunikácií v smere vedľajších osí a budovaním peších trás aj do bočných území rozvíjaných v severojužnom smere pri rešpektovaní prístupov na poľné cesty a zachovaní pôvodných prístupových trás na lesné pozemky
- pri návrhu chodníkov riešiť aj odvodnenie cesty
- okrem prívodu elektrickej energie a STL plynovodu do a vody od Lietavskej Závadky všetky ostatné kmeňové vedenia technickej infraštruktúry obce viesť v priestore hlavnej východozápadnej kompozičnej osi územia
- hlavné 22 kV VN vedenie pre zásobovanie m.č. Lietava (ústredie) ponechať v pôvodnej trase od obce Lietava

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Pri tvorbe návrhu územného plánu boli v zásade zohľadnené princípy trvalo udržateľného rozvoja územia a platné právne predpisy. V procese hodnotenia boli použité metódy terénneho prieskumu a spracovania dostupných informácií a prieskumov.

Pri spracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu bola pozornosť venovaná špecifickým požiadavkám hodnotenia vplyvov na životné prostredie, stanovená Rozsahom hodnotenia Okresným úradom Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre strategický dokument územnoplánovacej dokumentácie „Územný plán obce (ÚPN – O) Podhorie, návrh“, list OU-ZA-OSZP3-2016/024893-005/Hnl:

Všeobecné podmienky rozsahu hodnotenia

Obstarávateľ zabezpečí vypracovanie hodnotenia vplyvu návrhu strategického dokumentu na životné prostredie, ktorý bude uvedený v správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie. Správa o hodnotení bude rozpracovaná podľa

všetkých bodov prílohy č. 5 zákona, primerane charakteru strategického dokumentu a s osobitným prihliadnutím na body uvedené v časti špecifické požiadavky tohto rozsahu hodnotenia.

Pre hodnotenie navrhovanej činnosti sa nestanovuje časový harmonogram ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah.

Obstarávateľ doručí OÚ ŽP 6 ks kompletných vyhotovení správy o hodnotení a 17x na elektronickom nosiči.

Špecifické požiadavky rozsahu hodnotenia

Zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente vyplynula v správe o hodnotení potreba podrobnejšie rozpracovať nasledovné druhy otázok súvisiacich s posudzovaným dokumentom:

Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu zohľadniť požiadavky a pripomienky dotknutých orgánov, ktoré boli zaslané k oznámeniu.

Posúdiť vplyv stavebných a iných zámerov na poľnohospodársku pôdu.

Vykonať environmentálne posúdenie návrhu územnoplánovacej dokumentácie na prvky územného systému ekologickej stability.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Počas spracovania správy strategického dokumentu sa nevyskytli žiadne nedostatky ani neurčitosti v poznatkoch:

- z hľadiska environmentálneho hodnotenia komplexných vplyvov činnosti nie sú spracovateľovi známe žiadne zásadné problémy, o ktorých by neexistovali potrebné informácie a prijateľné návrhy na ich riešenie,
- podkladové údaje boli postačujúce a kombinované s terénnym prieskumom územia,
- nie sú nám známe žiadne nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré by mohli zásadnou mierou ovplyvniť podkladovú databázu analýzy územia, následného hodnotenia vplyvov,
- súhrnná miera neurčitosti je zhodná s výpovednou schopnosťou hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, rozsahu jej spracovania a poskytnutých podkladov.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Hodnotený strategický dokument „**Územný plán obce (ÚPN – O) Podhorie, návrh**“ predkladaný obstarávateľom - Obec Podhorie, bol vyhotovený v zmysle zákona NR SR č.24/2006 Z.z o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých predpisov.

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, určil **Rozsah hodnotenia** podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre strategický dokument územnoplánovacej dokumentácie „**Územný plán obce (ÚPN – O) Podhorie, návrh**“, list OU-ZA-OSZP3-2016/024893-005/Hnl.

Rozsah hodnotenia určil v ďalšom hodnotení vplyvu strategického dokumentu - v správe o hodnotení pre územnoplánovacia dokumentácia Obce Podhorie rozpracovať strategický dokument variantne.

- Nulový variant
- Variant 1 – riešenie ÚP v rozsahu posudzovaného oznámenia

Všeobecné podmienky rozsahu hodnotenia

Obstarávateľ zabezpečí vypracovanie hodnotenia vplyvu návrhu strategického dokumentu na životné prostredie, ktorý bude uvedený v správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie. Správa o hodnotení bude rozpracovaná podľa všetkých bodov prílohy č. 5 zákona, primerane charakteru strategického dokumentu a s osobitným prihliadnutím na body uvedené v časti špecifické požiadavky tohto rozsahu hodnotenia.

Pre hodnotenie navrhovanej činnosti sa nestanovuje časový harmonogram ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah.

Obstarávateľ doručí OÚ ŽP 6 ks kompletných vyhotovení správy o hodnotení a 17x na elektronickom nosiči.

Špecifické požiadavky rozsahu hodnotenia

Zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente vyplynula v správe o hodnotení potreba podrobnejšie rozpracovať nasledovné druhy otázok súvisiacich s posudzovaným dokumentom:

Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu zohľadniť požiadavky a pripomienky dotknutých orgánov, ktoré boli zaslané k oznámeniu.

Posúdiť vplyv stavebných a iných zámerov na poľnohospodársku pôdu.

Vykonať environmentálne posúdenie návrhu územnoplánovacej dokumentácie na prvky územného systému ekologickej stability.

Terénnymi prieskumami boli vyhodnotené vplyvy na chránené územia, územia Natura 2000, lokality ÚSES.

Bolo spracované hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti.

Dôvody obstarania územného plánu obce Podhorie (ÚPN – O Podhorie) uvedené v zadaní pre vypracovanie ÚPN – O Podhorie popri utilitárnych a legislatívnych dôvodoch vyplývajú predovšetkým z hlavných cieľov, ktoré chce obec dosiahnuť do roku 2030.

Hlavným strategickým cieľom obce Podhorie je vytvorenie podmienok pre zabezpečenie udržateľného rozvoja obce, čo znamená, že Podhorie má ambície byť sídlom, v ktorom sú permanentne zaistené predpoklady pre sústavnú optimalizáciu životných podmienok trvalo bývajúcего obyvateľstva ako i jeho návštevníkov s prihliadnutím na rešpektované prírodné a historické danosti prostredia obce. Pri vypracovaní návrhu ÚPN – O sa zapracovali záväzné časti aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja.

Hlavnými cieľmi územného plánu obce sú:

- obec mieni zostať vidieckym sídlom strednej obecnej veľkosti v zázemí osídlenia mesta Žilina so všetkým štandardom základnej sociálnej, občianskej a technickej

vybavenosti, zodpovedajúcim takémuto druhu sídla v systéme osídlenia zázemia mesta Žilina, ale s vyššou kvalitou životného prostredia,

- obec chce byť súčasťou sídelných zoskupení tuzemského i cezhraničného charakteru (Združenie /Mikroregión/ Rajecká dolina, Euroregión Beskydy, ZMOS Horného Považia, MAS Rajecká dolina), do ktorých vloží okrem iného svoj primeraný potenciál pre cestovný ruch, turistiku, rekreáciu a komunálne hospodárstvo,
- na území obce treba viac „udomáčniť“ kultúrohistorickú dimenziu obce, ktorej „konzumentom“ bude nielen trvale bývajúce obyvateľstvo, ale aj návštevník, turista či prechodne bývajúci klient chalúp, penziónov,
- obec chce mať v území viac pracovných príležitostí na podklade diverzifikovanej ekonomiky založenej na miestnych prírodných, materiálnych, historických a ľudských zdrojoch,
- ochrana a tvorba prírodného prostredia ako súčasť kvalitného životného prostredia je predpokladom pre primeraný rozvoj cestovného ruchu a turizmu,
- rozvoj cestovného ruchu, rekreácie a turizmu musí byť koordinovaný s okolím (región, susediace obce).

Urbanisticky to znamená, že primárnou funkciou územia obce zostane funkcia bývania v rodinných domoch, ku ktorej sa pridruží funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia a funkcia poľnohospodárskej výroby.

Pozdvihnutie rekreačnej funkcie do sekundárnej polohy v konečnom dôsledku by malo byť o.i. zdrojom výraznejšej zamestnanosti a ekonomického profitu obce, podnikateľov, občanov.

Rozvoj diverzifikovaného výrobného (sekundárneho) potenciálu neprekročí rámec terciárneho postavenia tejto funkcie v podmienkach obce.

Návrh ÚPN – O definuje resp. vymedzuje v riešenom území nasledovné funkčné územia v závislosti na podiele prevládajúcej funkcie vo vymedzenom území obce:

A	–	územia obytné s prevládajúcimi plochami rodinných domov,
A1	–	územia obytné s plochami bytových domov,
B	–	územia občianskej vybavenosti,
B1	-	územia materskej školy,
AB	–	zmiešané územia občianskej vybavenosti a rodinných domov,
C	–	územia športu,
C1	-	územia zjazdového lyžovania,
D	–	územia rekreácie,
E	–	územia výroby,
F	–	územia cintorínov,
G	–	územia biokoridorov,
H	–	územia voľnej prevažne poľnohospodárskej krajiny,
I	–	územia lesnej krajiny (hospodárske lesy),
I1	–	územia lesnej krajiny s legislatívne zvýšenou ochranou prírody (CHKO Strážovské vrchy, CHVÚ a ÚEV),
J	–	územia technickej vybavenosti.

Základom pre navrhované rozvrhnutie funkcií, resp. území s vymedzenými regulatívami je ich súčasné rozloženie, v princípe stanovené historickým vývojom a predchádzajúcim územným plánom obce, vrátane jeho doplnku č.1. Obec sa bude naďalej rozvíjať v zastavanom území v smere hlavnej a vedľajších kompozičnej osí, pričom hlavnou kompozičnou osou bude stále trasa cesty III/2102 a súbežného Podhorského potoka. Ťažiskové priestory zastavaného územia sa budú formovať na križaní hlavnej a vedľajších

kompozičných osí, v smere von od nich sa bude rozvíjať najmä funkcia rodinných domov, ale aj rekreácie, športu, výroby, cintorína. Návrh ÚPN – O Podhorie vychádzajúc z požiadaviek zadania a nadradenej aktualizovanej ÚPD (ÚPN – VÚC ŽK), nie je nútený principiálne meniť súčasné základné rozvrhnutie funkčných plôch obce, t.j. celého jej katastrálneho územia. Naopak, návrh nadväzuje na súčasný stav, koriguje ho v lokálnych disproporciách a dopĺňa skutkový stav o nové funkcie.

V tzv. extravilánových polohách sa popri poľnohospodársky obrábaných územiach (územia voľnej krajiny) vyčleňujú územia lesov a lesov s významnými územiami ochrany prírody a priestory vyčlenené pre zachovanie ekologickej stability.

Súčasnú zastavanú územie obce je v návrhu ÚPN – O Podhorie rozšírené. V rozšírenom rámci sa vymedzujú (na základe prevládajúcich funkčných využití prvkov skladby územia) zmiešané územia územia občianskej vybavenosti a rodinných domov, (najstaršia časť obce) územia obytné s prevládajúcimi plochami rodinných domov, územia obytné s pozemkami bytových domov, územia materskej školy, územia športu, územia rekreácie, územia výrobné (poľnohospodárska výroba živočíšna, rastlinná, dopravnomo-mechanizačný dvor, sekundárny sektor, obecný dvor, kompostáren), územia cintorínov, územia miestnych biokoridorov, územia voľnej krajiny (prevažne „rastlinná výroba“), územia lesnej krajiny (hospodárske lesy) a územia lesnej krajiny s 2° ochrany prírody (aj ako CHKO Strážovské vrchy, CHVÚ a ÚEV).

V návrhu obytných území pre individuálne bývanie sa v najväčšej miere prejavuje skutočnosť, že územný plán obce sa vo všeobecnosti (zo zákona) nezaobrá majetkoprávnymi pomermi. Pre požiadavky stavebníkov na výstavbu rodinných domov pre predpokladaný rozvoj obce je potrebné navrhnuť dostatočne veľké územie. Zároveň je nutné aditívne nadväzovať na existujúce zastavané územia a nezakladať nové územia bez väzieb na existujúce. Zo skúseností je známe, že časť takto navrhnutých pozemkov je dlhodobu majetkoprávne nevysporiadateľná. Z tohto dôvodu návrh ÚPN – O Podhorie územia pre výstavbu nových rodinných domov primerane nadhodnocuje.

Návrh obytných území s prevládajúcimi pozemkami rodinných domov vybilancováva disponibilné plochy pre rozvoj k návrhovému obdobiu, tieto sú navrhované v územiach, kde je jednoznačne prevládajúcou funkciou bývanie v rodinných domoch. Sú to územia v severnej časti obce medzi lokalitami Vajano a Zámotie vedľa poľnohospodárskeho dvora, v lokalitách Dráhy a Diel v južnej časti obce a západne od obecného úradu, v okolí futbalového ihriska, v lokalite Nadsadie a v lokalite Vyše dediny v západnej časti obce. Prírastok bytov navrhuje ÚPN – O Podhorie dosiahnuť v zastavanom území obce aj prestavbami a nadstavbami súčasného fondu individuálneho bývania.

ÚPN – O Podhorie rešpektuje prestavbu existujúcej materskej školy na bytový dom (12 b.j.), ďalší rozvoj obytných území s plochami bytových domov je navrhovaný v lokalite vedľa obecného úradu (18 b.j.)

Územie materskej školy je stabilizované, zmena spočíva v návrhu novej budovy materskej školy na vymedzenom pozemku.

Územia občianskej vybavenosti rešpektujú súčasné plochy zariadení občianskej vybavenosti a návrh rozvoja v susedstve združeného objektu obecného úradu, kultúrneho domu, požiarnej zbrojnice.

Priestormi navrhovanými pre nové zariadenia občianskej vybavenosti v zmiešanom území občianskej vybavenosti a rodinných domov sú ťažiskové polohy na kríženiach hlavných a vedľajších kompozičných osí. Ako zmiešané územie občianskej vybavenosti a rodinných domov je navrhovaná najstaršia časť obce, v záujme podpory funkcie občianskej vybavenosti v ťažiskovom území. V súčasnosti tu výrazne prevláda funkcia rodinných domov.

Základom územia športu sú futbalové a multifunkčné ihrisko a územie zjazdového lyžovania. Návrh ÚPN O Podhorie vymedzuje rozšírenie futbalového areálu smerom

východným a navrhuje premiestnenie lyžiarskeho vleku a priestoru pre zjazdové lyžovanie smerom západným. Lokálne športoviská a detské ihriská sú súčasťou všetkých obytných území, území občianskej vybavenosti a rekreácie.

Územie rekreácie je navrhované v lokalite Vajano, je prepojené na voľnejší spôsob využívania v zeleni lokality Dubie, doplnkovou funkciou je šport, - drobné športové zariadenia.

Územie poľnohospodárskej výroby je územne stabilizované bez návrhu ďalšieho plošného rozvoja. Je nosnou funkciou navrhovaného územia výroby reprofilmovaného zo súčasného poľnohospodárskeho dvora. Ako doplnková funkcia sú tu existujúce i navrhované drobné zariadenia sekundárneho sektora. Dopravno-mechanizačný dvor je súčasťou areálu poľnohospodárskeho dvora a má za úlohu zabezpečenie poľnohospodárskej výroby technickým vybavením. Obecný dvor má význam dvora technických služieb obce pre plnenie úloh obce podľa platnej legislatívy, hlavne v oblasti ochrany životného prostredia (kompostovisko). Všetky uvedené zariadenia sú navrhované ako súčasť výrobného územia.

Územie cintorína je stabilizované, ÚPN – O Podhorie mu vymedzuje plochy výhľadového rozšírenia.

Návrh územia miestnych biokoridorov vychádza z podpory ekologickej stability územia a z krajinárskeho významu tokov Podhorského, Močiarného, Lietavského potoka a potoka Dubník a ich sprievodnej zelene a funkcie zeleného krvného riečišťa celého katastra obce. Návrh rešpektuje tiež krajinnoekologický plán k.ú. Podhorie, spájajúc jeho niektoré ekologicky významné segmenty do navrhovaných biokoridorov.

Návrh ÚPN – O Podhorie rešpektuje územia voľnej prevažne poľnohospodárskej krajiny, ako prevažujúce územia v katastri obce, predstavujúce priestory pre jednu z jej primárnych funkcií – rastlinnú poľnohospodársku výrobu. Napriek tomu pre naplnenie svojich zámerov sa nevyhne nevyhnutným záberom poľnohospodárskej pôdy, ktoré sa snaží minimalizovať. Pre zachovanie kvalít území voľnej poľnohospodárskej krajiny navrhuje zachovanie remízok a mimolesnej drevinovej vegetácie, ako prvkov zvyšujúcich biodiverzitu prostredia. Opatreniami na znižovanie erózie na poľnohospodárskej pôde, na čistotu podzemných a povrchových vôd a čistotu ovzdušia v obci navrhuje spôsoby eliminovania splavov pôdy a úniku prachu z pôdy do ovzdušia vhodnejšími spôsobmi jej obhospodarovania a odporúča vytvorenie nárazníkových pásiem najmä ornej pôdy od zastavaných území vo forme ovocných sádov, záhumienkov, záhrad, alebo zmeny ornej pôdy v nich na trvalé trávne porasty.

Územia lesnej krajiny (hospodárske lesy) sú stabilizované v južnej časti katastrálneho územia obce.

Územia lesnej krajiny s 2° ochrany prírody (aj ako CHKO Strážovské vrchy, CHVÚ a ÚEV) sa nachádzajú v celej západnej časti katastrálneho územia obce.

Pri hodnotení očakávaných vplyvov nových rozvojových zámerov na životné prostredie možno konštatovať, že tieto boli navrhnuté tak aby nepôsobili významnými vplyvmi za podmienky rešpektovania návrhu opatrení čo je nutné kontrolovať v priebehu povoľovacích konaní aj samotnej realizácie.

Významnosť očakávaných vplyvov

Vplyv na zložky ŽP	Variant 1				
	Bez vplyvu	Málo významný vplyv	Významný vplyv	Veľmi významný vplyv	Variant 0 + --
Horninové prostredie	0				0
Klimatické pomery	0				0
Ovzdušie		-			0
Vodné pomery podz.			+		-
Vodné pomery povrch.			+		-
Pôda, lesy		-			+
Fauna		-			+
Flóra		-			+
Biotopy		-			+
Krajina		- +			+
Chránené územia		-			+
USES		- +			+
Obyvateľstvo			+		-
Doprava			+		-
Kultúrne a hist. pamiatky		+			-

Vysvetlivky: 0-bez vplyvu - negatívny vplyv + pozitívny vplyv

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing. Vladimír Kuderavý, Mgr. Zuzana Pčolová – pracovisko EKOSPOL a.s. Žilina

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Územný plán obce (ÚPN – O) Podhorie – návrh
- Rozsah hodnotenia (OÚ Žilina) 2016
- Krajinno-ekologický plán k. ú. Podhorie, november 2015, (Peter Hájnik a kol.)
- Internetová stránka www.obecpodhorie.info
- Terénne prieskumy EKOSPOL a.s.
- Individuálna výročná správa Obce Podhorie za rok 2015 Anton Chobot starosta obce
- www.enviroportal.sk
- www.sopsr.sk
- www.katasterportal.sk
- www.shmu.sk
- ďalšie webové stránky rezortných a odborných inštitúcií a organizácií

**XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou)
oprávneného zástupcu navrhovateľa**

14.10.2016

zástupca spracovateľa správy

EKOSPOL a.s., Vajanského 20, 010 01 Žilina

zástupca navrhovateľa

Obec Podhorie, Obecný úrad Podhorie, 013 18 pošta Lietava

FOTOPRÍLOHA

Celkový pohľad na okraj biokoridoru Rbk 17

Celkový pohľad na lokalitu plánovanej IBV v blízkosti RbK 17